

JAARVERSLAG 2018

SAMENWERKINGSVERBAND
VAN

EN

Inhoudsopgave

Inhoud

Inhoudsopgave	1	Besteding middelen uit de prestatiebox	11
Voorwoord.....	4	Toelating en toegankelijkheid	12
1. Gegevens bestuur en organisatie	5	Klachtenafhandeling	13
Juridische structuur	5	Passend onderwijs/samenwerkingsverbanden (verbonden partijen)	13
Organisatiestructuur.....	5	Samenwerkingsverbanden (verbonden partijen).	13
Raad van Toezicht.....	5	Ondersteuningsstructuur binnen Paraat scholen.	14
College van Bestuur	6	Achterstandenbeleid	18
Bestuurskantoor	6	Maatschappelijk aspect van ondernemen	18
Scholen en management.....	6	Kindcentra	18
Medezeggenschap.....	7	Ontgroening, onderwijs in een krimpregio	18
Governance	7	3. Personeel en organisatie.....	19
Scheiding bestuur en toezicht	7	Kerncijfers personeel.....	19
Code goed bestuur:	7	Verhouding man – vrouw (31 december 2018)	19
Doelstelling (missie).....	8	Leeftijd (31 december 2018).....	19
Doelstelling (visie)	8	Verdeling per functieschaal (31 december 2018).....	19
Ontwikkeling leerlingenaantal.....	9	Verdeling per werktijdfactor (31 december 2018)	20
2. Onderwijs en kwaliteit.....	10	Ziekteverzuim	20
Ontwikkelingen op de scholen	10	Gevoerd beleid inzake beheersing van uitkering na ontslag	21
Nieuwe onderwijsmethoden.	10	Stages	21
Verander- en verbeterplannen.....	10	Personeelsbeleid	21
Onderwijsresultaten	11	CAO ontwikkelingen	21
		Werkdrukmiddelen	22
		Verzuim	22
		Formatieproces	22

Jaarverslag 2018 Paraat scholen

Functiedifferentiatie.....	22	8. Verslag Raad van Toezicht.....	36
4. Huisvesting	23	9. Jaarrekening Reflexis Openbaar Basisonderwijs.....	37
Meerjarenonderhoud.....	23	Jaarrekening	37
Projecten huisvesting	23	Gegevens over de rechtspersoon	37
IEKC Lichtenvoorde.....	23	A. Grondslagen	37
IKC 's-Heerenberg.....	23	B. Balans	42
Projecten in de startblokken.	23	C. Staat van baten en lasten over 2018	43
5. Samenwerking	24	D. Kasstroomoverzicht over 2018	44
Samenwerking in het kader van realisatie goed onderwijs.....	24	- Desinvesteringen in materiële vaste activa	44
Samenwerking met ondersteunende organisaties	24	E1. Toelichting behorende tot de balans	45
Samenwerking schoolbesturen	24	E2. Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten 2018	47
6. Verantwoording.....	24	F. Overzicht verbonden partijen	50
7. Financiële informatie.....	25	G Verantwoording van subsidies.....	50
Toelichting	25	H. Bezoldiging van bestuurders en toezichthouders	51
Geconsolideerde balans	26	I. Bestemming van het resultaat 2018	52
A. Balans per 31-12-2018 na resultaatbestemming.....	26	J. Gebeurtenissen na balansdatum	52
B. Staat van baten en lasten over 2018.....	27	K. ONDERTEKENING	53
C. Kasstroomoverzicht over 2018.....	28	Accountantsverklaring	54
- Desinvesteringen in materiële vaste activa.....	28	Financiële Paragraaf.....	56
D. Toelichting behorende tot de balans	29	Financiële positie op balansdatum	56
E. Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten 2018	31	Toelichting vordering OCW	56
F.	35	Analyse resultaat.....	57
Overzicht verbonden partijen.....	35	Analyse resultaat ten opzichte van vorig boekjaar en begroting	57
I. Bestemming van het resultaat 2018	35	Investerings en financieringsbeleid	59

Jaarverslag 2018 Paraat scholen

Treasuryverslag.....	59	Accountantsverklaring	85
Continuïteitsparagraaf.....	62	Financiële paragraaf.....	87
Leerlingenaantal en personele bezetting	62	Financiële positie op balansdatum	87
Balans	63	Toelichting vordering OCW	87
Staat van baten en lasten	64	Analyse resultaat.....	88
Interne risicobeheersings- en controlesysteem	65	Analyse resultaat ten opzichte van vorig boekjaar en begroting	88
Jaarcyclus van verantwoording	65	Investerings en financieringsbeleid	90
Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden	66	Treasuryverslag	90
10 Jaarrekening Stichting LIMA	68	Financiële kengetallen.....	90
Jaarrekening	68	Continuïteitsparagraaf	93
Gegevens over de rechtspersoon.....	68	Leerlingenaantal en personele bezetting.....	93
A. Grondslagen.....	68	Balans	93
B. Balans	73	Staat van baten en lasten.....	94
C. Staat van baten en lasten over 2018.....	74	Interne risicobeheersings- en controlesysteem.....	95
D. Kasstroomoverzicht over 2018.....	75	Jaarcyclus van verantwoording.....	96
- Desinvesteringen in materiële vaste activa.....	75	Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden.....	97
E1. Toelichting behorende tot de balans.....	76		
E2. Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten 2018	78		
F. Overzicht verbonden partijen	81		
G Verantwoording van subsidies	81		
G. Bezoldiging van bestuurders en toezichthouders	82		
I. Bestemming van het resultaat 2018.....	83		
J. Gebeurtenissen na balansdatum	83		
K. ONDERTEKENING.....	84		

Jaarverslag 2018 Paraat scholen

Voorwoord

In dit jaarverslag wordt aandacht besteed aan de gang van zaken, het gevoerde beleid en de stand van zaken bij Paraat scholen, een samenwerkingsverband van Reflexis Openbaar Basisonderwijs en Stichting LIMA voor Katholiek Primair Onderwijs in Oost Gelre, in het jaar 2018.

Reflexis en LIMA hebben er in het belang van goed onderwijs en werkgeverschap voor gekozen om de kansen door intensief samen te werken te verkennen en te benutten. Daarom zijn beide organisaties op 1 januari 2016 een samenwerking onder de naam Paraat scholen aangegaan.

Ook 2018 was een jaar waarin Paraat scholen volop in ontwikkeling was.

Het jaar begon in de maanden januari/februari met een 'Onderzoek bestuur en scholen' door de Inspectie van het Onderwijs. De eerste keer dat de hele organisatie intensief door de inspectie werd doorgelicht. In haar rapportage was de inspectie zeer positief over de manier waarop het bestuur van Reflexis Openbaar Basisonderwijs en Stichting Lima voor Katholiek Primair Onderwijs samenwerken onder de vlag 'Paraat scholen'. Vooral de opzet om te komen tot een strategisch beleidsplan werd gewaardeerd, waarbij iedereen kon vertellen wat voor hem of haar belangrijk is in het onderwijs. Tevens was de ingezette koers voor de inspectie herkenbaar op de scholen. Als schoolbestuur zijn we trots op dit lovende rapport van de inspectie en zijn blij dat de inzet van een ieder tot dit mooie resultaat heeft geleid.

Vanwege het reglementair aftreden van twee toezichthouders zijn in januari 2018 binnen de Raad van Toezicht twee nieuwe RvT-leden voorgedragen en door de vier gemeenteraden benoemd.

Op 29 maart 2018 werd de Paraat(studie)dag georganiseerd. Bij de aanzet naar een strategisch beleidsplan zijn diverse thema's genoemd, zoals 21^e-eeuwse vaardigheden, gepersonaliseerd leren, talentontwikkeling, organisatie van het onderwijs, leren van elkaar en ruimte om te experimenteren. Tijdens deze studiedag in de DRU-cultuurfabriek konden alle medewerkers veel ideeën en inspiratie opdoen. Een succesvolle studiedag waarbij het Paraat-gevoel werd verstevigd. De foto's in dit bestuursverslag zijn tijdens de Paraat dag gemaakt.

In 2018 hebben regiegroepen (later ambitiegroepen) de ontwikkeling van het strategisch beleid voortgezet vanuit de uitgangspunten:

- Onderwijs, kwaliteit en innovatie: dynamische blik op de toekomst;
- Identiteit: divers en breed toegankelijk;
- Communicatie: in verbinding staan;
- Financiën: effectief en efficiënt;
- Personeel: attent op talent.

In de zomerperiode hebben zich binnen Paraat scholen diverse personele veranderingen voorgedaan:

De Raad van Toezicht heeft per 1 september een nieuwe bestuurder voor stichting LIMA benoemd. De interim-bestuurder heeft haar werkzaamheden in juli afgerond. Er is een taakverdeling tussen de twee bestuurders afgesproken, waarbij de bestuurder van stichting LIMA Onderwijs, kwaliteit en innovatie in de portefeuille heeft en de bestuurder van Reflexis belast is met Personeel & Organisatie en bedrijfsvoering (financiën/beheer).

Naast de jaarlijkse wijzigingen binnen het lerarenkorps zijn aan 7 scholen nieuwe directeuren benoemd. Vier zittende directeuren hebben gebruik gemaakt van vrijwillige mobiliteit en één leraar heeft de overstap gemaakt naar het directeurschap.

Ook de personele bezetting op het bestuurskantoor is ingrijpend gewijzigd. In april heeft de controller, wegens aanvaarding van een functie elders, de organisatie verlaten. Voor de bestuurders was dat aanleiding om de gehele organisatie van het bestuurskantoor tegen het licht te houden. Hoewel er grote verschillen in exploitatieresultaat zijn tussen LIMA en Reflexis, is het totaalresultaat van Paraat scholen de laatste jaren negatief en zou de situatie bij ongewijzigd beleid verder verslechteren. Ook werden het personeelsbeleid en -administratie tot 2018 veelal op traditionele wijze vormgegeven. Vooral ten aanzien van het personeelsbeleid was de behoefte aan een herinrichting groot. Het schooljaar 2018-2019 is gestart met een nieuwe bezetting op het bestuurskantoor. De veranderingen in werkwijze werden vrij snel in de hele organisatie merkbaar en positief gewaardeerd.

Namens Paraat scholen,
Frans Stieber, bestuurder Reflexis Openbaar Basisonderwijs
Marjolein Wenting, bestuurder stichting LIMA

1. Gegevens bestuur en organisatie

Juridische structuur

Bestuursnummer: 41501
Naam instelling: Reflexis Openbaar Basisonderwijs
KvK nummer: 55965954
De rechtspersoonlijkheid is een openbaar rechtspersoon

Bestuursnummer: 46724
Naam instelling: Stichting LIMA voor Katholiek Primair Onderwijs in Oost Gelre
KvK nummer: 41038008
De rechtspersoonlijkheid is een stichting

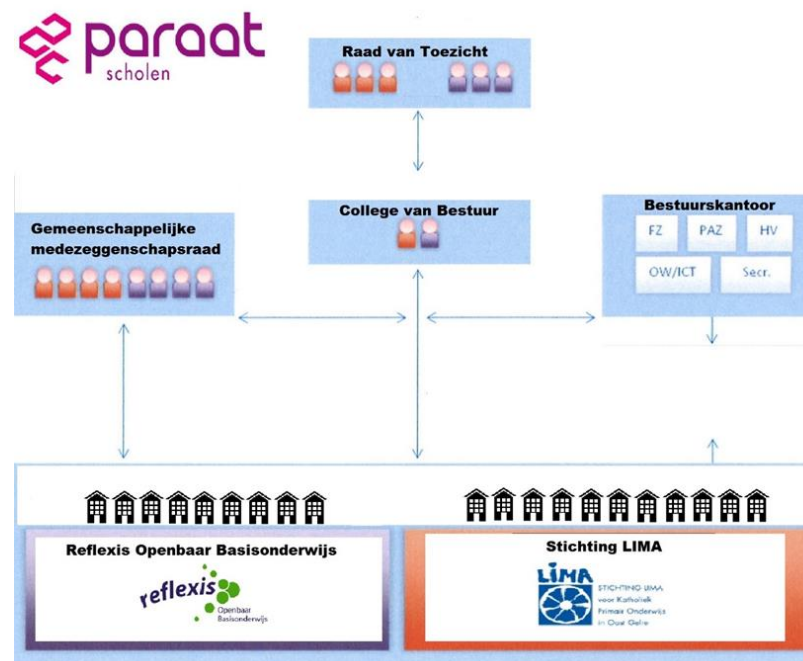
Algemene gegevens:

Bezoekadres: Hutteweg 113, 7071 BV Uift
Postadres: Postbus 14, 7070 AA Uift
Telefoon: 0315-215009
E-mail: bestuurskantoor@paraatscholen.nl
Internetsite: www.paraatscholen.nl

Organisatiestructuur

Paraat scholen is een samenwerkingsverband hetgeen betekent dat er gewerkt wordt vanuit de gedachte van één organisatie, maar dat hieronder twee zelfstandige organisaties hangen.

Deze duale gedachte “samen waar het kan en apart waar het moet” vindt zijn weerslag in de samenstelling en werkwijze van het College van Bestuur, de Raad van Toezicht, de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad en het directieoverleg.

Raad van Toezicht

Vanaf januari 2017 wordt de Raad van Toezicht van beide organisaties gevormd door dezelfde personen. De Raad van Toezicht van Paraat scholen bestaat uit ten minste vijf en ten hoogste zeven leden, inclusief de voorzitter. De aanstelling van leden van de Raad van Toezicht geschiedt voor een periode van vier jaar. Leden zijn maximaal eenmaal herbenoembaar voor een periode van vier jaar.

In 2018 zijn 2 leden (mevr. Canter-Cremers en dhr. Gerrits) reglementair afgetreden en zijn twee nieuwe RvT-leden (dhr. Hoftijzer en dhr. Kothuis) benoemd

Samenstelling Raad van Toezicht (ultimo 2018)

Dhr. T. (Theo) Hek	voorzitter
Mevr. D.(Daniëlle) Hermesen	vice-voorzitter
Dhr. P. (Patric) Hanselman	
Dhr. R.H. (Rogier) Hoftijzer	
Dhr. M. (Marc) Kothuis	

Jaarverslag 2018 Paraat scholen

College van Bestuur

Reflexis Openbaar Basisonderwijs en stichting LIMA hebben een eigen College van Bestuur. De beide colleges werken echter (functioneel) zodanig samen dat ze geacht worden in één gezamenlijk College van Bestuur te zitten. De leden van het CvB verdelen onderling de werkzaamheden en (interne) verantwoordelijkheden ten aanzien van het gezamenlijk bestuurskantoor en de organisatie in het algemeen.

Samenstelling College van Bestuur

- De heer Frans Stieber (CvB Reflexis Openbaar Basisonderwijs)
- Mevrouw Jessica van Zuidam, interim bestuurder:
Stichting LIMA augustus 2017 – juli 2018
- Mevrouw Marjolein Wenting (CvB Stichting LIMA) vanaf 1-9-2018.

Bestuurskantoor

Uitgangspunten voor het bestuurskantoor:

- De meeste taken (HRM, HRD, financiën) worden op het bestuurskantoor afgehandeld, waardoor de bedrijfsvoering inzichtelijker wordt en er doortastender gereageerd kan worden op organisatieontwikkelingen.
- Middels optimaliseren van de automatisering moeten veel “dubbele” werkzaamheden verdwijnen (effectiviteits- en efficiencyslag).
- De volledige financiële administratie en voor, P&O (HRM/HRD), de volledige personeelsadministratie worden in eigen beheer uitgevoerd.
- Vanwege de specifieke materie en de regelmatige wijzigingen in wet- en regelgeving wordt de salarisverwerking door een externe partij uitgevoerd.
- Schooldirecteuren worden door de werkwijze op het bestuurskantoor meer “ontzorgd”, waardoor zij zich op hun kerntaak onderwijskwaliteit kunnen richten.

Medewerkers bestuurskantoor (ultimo 2018)

Afdeling	Functie	Functionaris
Financiën	Hoofd financiën en control	Frans Heming
	Medewerker financiën	Sandra Stoverink
P&O	Hoofd P&O	Nina Westervelt
	Medewerker P&O	Eline Navis
ICT	Medewerker ICT	Ricardo Teeuwssen

Scholen en management

In 2018 is door de directeuren gebruik gemaakt van mobiliteit binnen de organisatie. Daardoor is bij aanvang van het schooljaar 2018-2019 aan vijf scholen een nieuwe directeur gestart. Daarnaast is een startende directeur benoemd als meer-scholendirecteur.

- Het Hof in Lichtenvoorde
- De Drie Linden in Silvolde;
- De Leemvoort in Westendorp;
- Op Koers in Varsseveld/Sinderen;
- Antoniusschool in Lievelede;
- Antoniusschool in Vragender;
- St. Jorisschool in Lichtenvoorde

Reflexis scholen

Brin	Naam school	Plaats	Directeur (ultimo 2018)
06CP	De Wegwijzer	Dinxperlo	Saskia Walgemoet
06DF	Het Hof	Lichtenvoorde	Annelies Duin
07FK	De Slinger	Aalten	Frank de Vries
12IL	De Drie Linden	Silvolde	Marjolein Kruk-Avegaart
13JK	Op Koers	Varsseveld	Marianne Veldhuizen
13JK01	Op Koers	Sinderen	Marianne Veldhuizen
13ON	De Leemvoort	Westendorp	Marjolein Kruk-Avegaart
18FK	't Montferland	's-Heerenberg	Mirjam de Vries
18FM	De Woelwaters	Ulf	Willeke van der Burg

LIMA scholen

Brin	Naam school	Plaats	Directeur (ultimo 2018)
03UN	Antoniusschool	Lievelede	Dicky ter Beek
05HW	St. Jozefschool	Zieuwent	Teun Wassink
06ZO	Antoniusschool	Vragender	Dicky ter Beek
07BK	Canisiusschool	Harreveld	Jacques Janssen
08NH	De Regenboog	Lichtenvoorde	Esther Gebbink
08RR	Theresiaschool	Mariënvelde	Annemiek Hartman
09MG	Frans ten Boschschool	Lichtenvoorde	Roel Schreur
10HC	Pastoor van Ars	Lichtenvoorde	Jacques Janssen
10XV	St. Jozefschool	Lichtenvoorde	Annelies Duin
11LO	St. Jorisschool	Lichtenvoorde	Rob Luimes
14VP	SBO Ludgerus	Lichtenvoorde	Teun Wassink

Jaarverslag 2018 Paraat scholen

In de CAO-PO is vastgelegd dat alle directeuren verplicht zijn zich in te schrijven, te registreren en te her-registreren in het Schoolleidersregister PO. De werkgever vergoedt de jaarlijkse bijdrage aan het Schoolleidersregister PO en stelt de directeuren middels professionalisering in de gelegenheid om aan de registratie-criteria te voldoen.

Drie startende directeuren staan nog niet geregistreerd in het Schoolleidersregister PO. De overige directeuren zijn wel RDO geregistreerd.

Medezeggenschap

Aan iedere school is een medezeggenschapsraad verbonden. Centraal functioneert een Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR).

De GMR van Reflexis en LIMA werken samen als één GMR en telt 12 leden

Oudergeleding

Jeroen Niënhuis
Karolien Visser
Manuel Doppen
Natasja Huinink
Peter van Uden
Bram Wassink

Personeelsgeleding

Marcel Roelofs
Dave Busch
Hanny Geven
Christine Lageschaar
Vacature
Vacature

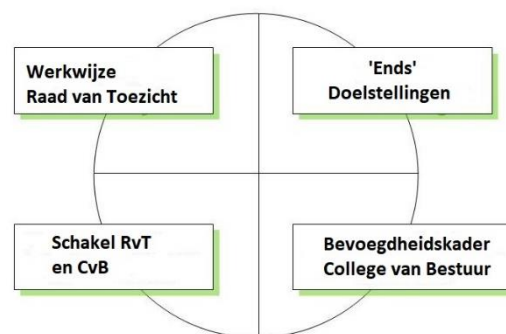

Governance

Scheiding bestuur en toezicht

Op 1 augustus 2010 is de Wet op het primair onderwijs gewijzigd, waarbij voorgeschreven wordt dat functies van bestuur en toezicht gescheiden zijn. Paraat scholen wordt bestuurd volgens het bestuursmodel met een Raad van Toezicht en een College van Bestuur. Er is gekozen voor een organieke scheiding tussen bestuur en toezicht (two tiermodel).

In 2016 is een toezichts- en toetsingskader ontwikkeld. Het Policy Governance[®] model van Carver wordt als werkwijze gehanteerd.

Naast het toezichts- en toetsingskader is een document 'jaarcyclus en verantwoording' vastgesteld, waarin is vastgelegd op welke wijze en wanneer het College van Bestuur verantwoording aflegt over hetgeen bereikt is met betrekking tot de doelstellingen en/of het bevoegdheidskader.

In 2018 heeft de Raad van Toezicht het toezichts- en toetsingskader geëvalueerd en op onderdelen bijgesteld.

Code goed bestuur:

Reflexis en LIMA voeren hun werkzaamheden zoveel mogelijk uit conform de Code Goed Bestuur van de PO-raad. Er zijn geen afwijkingen van de Code Goed Bestuur.

Jaarverslag 2018 Paraat scholen

Doelstelling (missie)

- Bestaansgrond: Paraat scholen richt zich op het verzorgen van krachtig, hoogwaardig en onderscheidend onderwijs in de gemeenten Montferland, Oude IJsselstreek, Aalten en Oost Gelre, aan 4 t/m 12 jarigen, dat is afgestemd op (specifieke) kind-kenmerken en daaraan gerelateerde onderwijsbehoeften.
- Ambitie en richting: Paraat scholen is breed toegankelijk voor alle leerlingen in de basisschoolleeftijd, ongeacht sociaal-culturele en/of levensbeschouwelijke achtergrond. De organisatie geeft daarbij vorm en inhoud aan passend onderwijs o.a. door het bieden van een organisatie-breed ondersteuningspalet voor alle leerlingen die aangemeld worden op één van de scholen binnen Paraat scholen.
- Onderscheidende profilering: Paraat scholen gaat commitment aan met de ouders/ verzorgers die hun kind aanmelden op één van de scholen. De organisatie is continu in ontwikkeling en is proactief ten aanzien van maatschappelijke ontwikkelingen. Paraat scholen heeft innovatie op alle beleidsterreinen als speerpunt.
- Afbakening naar taak en omvang: Paraat scholen ziet het als taak en uitdaging het beste onderwijs voor ieder kind te bieden en benut daarbij de knowhow van alle medewerkers, collectief en collegiaal, binnen de organisatie.
- Waarden en normen als grondslag: De uitvoering van de taken gebeurt met respect voor alle vormen van levensbeschouwelijke identiteit, het zijn echter de scholen (directies, teams, medezeggenschapsraden) die de identiteit in samenspraak bepalen en vormgeven.
- Strategische positie t.o.v. de markt: Paraat scholen staat voor het beste onderwijs en daagt daarmee haar omgeving (collega scholen van andere onderwijsorganisaties) uit om dit vooral ook te bieden aan alle aan hen toevertrouwde leerlingen. Waar nodig gaat Paraat scholen ketenverbindingen aan om passende arrangementen te bieden.
- Strategische positie t.o.v. de overheid: Paraat scholen streeft ernaar de ter beschikking gestelde middelen door de overheid zo efficiënt en effectief mogelijk in te zetten ten behoeve van het primaire proces en organiseert haar onderwijs zo dicht mogelijk bij de kinderen.
- Strategische positie t.o.v. de burger: Paraat scholen streeft ernaar zo thuisnabij mogelijk onderwijs te bieden, rekening houdend met de diversiteit aan denominaties, daarbij staat de kwaliteit, gemeten op de domeinen: onderwijs en identiteit, personeel, innovatie en financiën en beheer, centraal.

Doelstelling (visie)

- Onderwijs, kwaliteit en innovatie, ‘dynamische blik op de toekomst’: Paraatscholen gaat uit van de verschillen in talenten en achtergronden van kinderen. Alle activiteiten zijn erop gericht om talentontwikkeling te bevorderen. Dit doen we door goed en uitdagend onderwijs te realiseren. Naast het aanbod van de basisvaardigheden hebben wij ook een aanbod voor kunst en cultuur, wetenschap en techniek, creativiteit, muziek en sport. Ons onderwijs zorgt ervoor dat leerlingen van nu worden voorbereid op een leven lang leren, vanwege de samenleving die snel verandert. Leerlingen zijn deel van hun sociale omgeving en leren daarin zorg dragen voor anderen. Tenslotte draagt goed onderwijs bij aan de persoonsvorming van kinderen. Paraatscholen biedt ruimte voor onderzoek, vakmanschap en talent om het onderwijs te ontwikkelen.
- Identiteit, “divers en breed toegankelijk”. Binnen Paraat Scholen heeft elke school, openbaar of bijzonder, een eigen identiteit, een eigen karakter. Wij hechten er waarde aan dat scholen hun eigen identiteit en karakter in brede zin kunnen behouden. Wij hechten ook waarde aan de keuze van ouders daar waar het gaat om het kiezen voor openbaar- of katholiek onderwijs.
- Communicatie: “In verbinding staan”. Een goede communicatie vraagt samenwerking, luisteren naar elkaar, empathisch vermogen en met een open mind de ander tegemoet treden. Als je onderdeel van Paraat scholen bent of wordt; kind, ouder, medewerker of bestuur verwachten we van elkaar dat je samenwerkt om de communicatie goed te laten verlopen Het gaat dus om interne en externe communicatie. We gaan ervan uit dat de grondhouding positief is en dat mensen vaardig zijn om te communiceren. We doen wat we zeggen en zeggen wat we doen.
- Personeel, ‘attent op talent’: Paraat scholen handelt en acteert om het beste uit haar personeel te halen. Het personeel is zich bewust van de continu veranderende dynamiek van het onderwijs en de kwalitatieve eisen die daaraan worden gesteld. Derhalve professionaliseren zij zich individueel, als team en als organisatie in samenhang tot de centrale doelstellingen van de organisatie. Hierbij wordt intensief samengewerkt en staat leren van experts en leren van en met elkaar centraal, uitgaande van eigen kennis, kunde, kwetsbaarheid en handelingsverlegenheid.
- Financiën en beheer, ‘effectief en efficiënt’: Paraat scholen zet haar middelen effectief en efficiënt in. Op voorwaarde dat kwaliteit verbetert of minimaal gelijkwaardig blijft, worden waar mogelijk schaalvoordelen gehaald. Het bestuurskantoor is zodanig ingericht dat het optimale dienstverlening biedt.

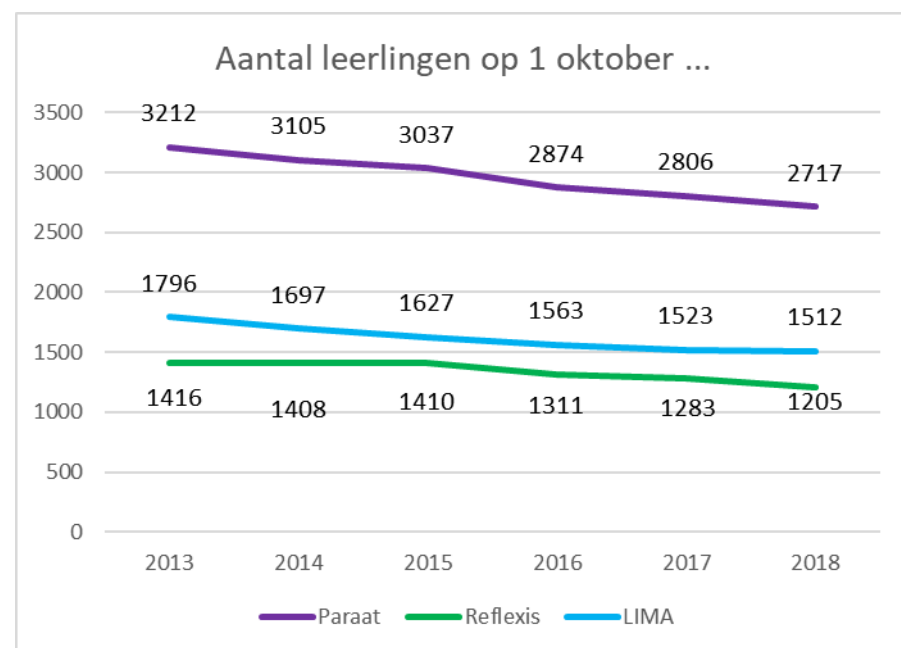
Jaarverslag 2018 Paraat scholen

Ontwikkeling leerlingenaantal

Het aantal leerlingen op 1 oktober vormt de grondslag voor de bekostiging. Paraat scholen bevindt zich in een krimpregio. Het leerlingenaantal zal naar verwachting in de komende jaren nog geleidelijk afnemen tot circa 2500 leerlingen.

De schoolgrootte is divers:

- 225 – 300 leerlingen: 3 scholen
- 150 – 225 leerlingen: 5 scholen
- 75 – 150 leerlingen: 8 scholen
- < 75 leerlingen: 3 scholen

De ontwikkeling van het aantal leerlingen is zeer divers. In sommige kernen en gemeenten is de daling groter dan in andere kernen/gemeenten.

Reflexis

Leerlingenaantal 1 oktober	2014	2015	2016	2017	2018
OBS De Wegwijzer	118	110	95	89	83
OBS Het Hof	150	149	134	117	92
OBS De Slinger	155	144	135	147	138
OBS De Drie Linden	62	60	53	43	39
OBS Op Koers Varsseveld	330	320	303	295	267
OBS Op Koers Sinderen	53	50	47	52	49
OBS De Leemvoort	55	42	31	30	36
OBS 't Montferland	271	317	305	299	293
OBS De Woelwaters	214	218	208	211	208
Totaal	1408	1410	1311	1283	1205

LIMA

Leerlingenaantal 1 oktober	2014	2015	2016	2017	2018
Antonius Lievelede	98	92	84	77	79
St. Josephschool Zieuwent	234	218	200	180	157
Antonius Vragender	99	89	86	84	87
St. Canisiusschool Harreveld	87	83	74	68	77
De Regenboog	153	141	132	132	115
St. Theresia Mariënelde	100	92	93	96	96
Frans ten Bosch	185	182	177	175	177
Pastoor van Ars	192	178	181	168	173
St. Jozef	196	194	186	181	187
St. Joris	273	276	271	282	288
SSBO St. Ludgerus	80	82	79	80	76
Totaal	1697	1627	1563	1523	1512

Drie scholen zitten langer dan 3 jaar onder de gemeentelijke opheffingsnorm (De Drie Linden, De Leemvoort en de nevenvestiging van Op Koers in Sinderen). Onder toepassing van de gemiddelde schoolgrootte wordt voor deze scholen jaarlijks een instandhoudingsverzoek aangevraagd bij het Ministerie van OCW.

2. Onderwijs en kwaliteit

Ontwikkelingen op de scholen

Nieuwe onderwijsmethoden.

In het schoolplan hebben de scholen hun meerjarenbeleid opgenomen. Daarin ook een planning van de oriëntatie op en aanschaf van nieuwe onderwijsmethoden.

In 2018 hebben met betrekking tot het aanpassen van de onderwijsmethoden de volgende ontwikkelingen voorgedaan:

OBS De Wegwijzer	Oefensoftware Wereld in Getallen. Kind volgmodel in Parnassys
OBS Het Hof	Chromebooks, zodat de invoering van Snappet geoptimaliseerd kon worden.
OBS De Slinger	Blink Wereldoriëntatie Snappet groep 8
OBS Op Koers	Aanvankelijk lezen: Lijn 3
OBS De Woelwaters	Bibliotheek op School is gerealiseerd ter verhoging van de leesopbrengsten

St. Jozefschool Zieuwent	Uitbreiding Gynzy in de groepen 4 en 5
St. Canisiusschool	Digitale software voor de rekenen en taalmethodes van Malmberg
De Regenboog	Bas gaat digitaal; Bewegen samen regelen; Schoolwapps (digitale communicatie ouders)
St. Theresia Mariënveld	Voor wereldoriëntatie: BLINK geïntegreerd; Memento en chromebooks voor leerlingen groepen 5 t/m 8
St. Jozefschool Lichtenvoorde	Snappet in de groepen 5 t/m 7
Jorisschool	Muziek 1-2-3 Zing Schrijven: Pennenstreken groepen 3 en 4 Snappet groep 6

Verander- en verbeterplannen

Om de kwaliteit van het onderwijs continu te kunnen verbeteren, stellen de scholen verander-, ontwikkel- en verbeterplannen op. Deze plannen zijn school specifiek en zijn derhalve ook zeer divers van inhoud.

De Wegwijzer	Begrijpend lezen: teamtraining instructie en differentiatie ERWD traject
Het Hof	Verbetersteams Taal/lezen, Rekenen, gedrag
De Slinger	ERWD traject
De Drie Linden	Verbeterplan begrijpend lezen, beweegwijs
Op Koers	Teamcursus Taal in blokjes. Zorgstructuur verbeterd.
De Leemvoort	Teamtraining begrijpend lezen,
't Montferland	Lesaanbod Begrijpend lezen, werken aan zelfstandigheid.
De Woelwaters	Verbetering schoolcultuur (intensiever en professioneler samenwerken binnen team)
Antonius Lievelede	ERWD traject, opstellen hoogbegaafdheidsplan
Jozefschool Zieuwent	Leren zichtbaar maken (John Hatty)
Antonius Vragender	ERWD beleidsplan, beleidsplan begrijpend lezen, borging Coöperatief leren .
St. Canisiusschool	ERWD, opbrengstgericht werken, protocol hoogbegaafdheid, invoering Taal in blokjes
De Regenboog	PBS (Positive Behavior Support) uitgebreid, Verbeteren begrijpend lezen en rekenen, datamuur.
St. Theresia	Technisch lezen: gerichte instructie. Effectieve rekeninstructie. Engels in groep 5-6.
Frans ten Bosch	Verbetering kwaliteitszorg
Pastoor van Ars	Ontwikkelingen in het teken van het IEKC
St. Jozef Lichtenvoorde	Leren zichtbaar maken (John Hatty) Ontwikkelingen in het teken van het IEKC
St. Joris	ERWD traject, Ouder-kind-school gesprekken verder ontwikkeld.

Jaarverslag 2018 Paraat scholen

Onderwijsresultaten

Met uitzondering van de Canisiusschool hebben alle basisscholen in het schooljaar 2017-2018 deelgenomen aan een Eindtoets (CITO, IEP of aan Route 8).

De Canisiusschool had in het schooljaar 2017-2018 geen leerlingen in groep 8.

De inspectie kijkt m.b.t. de eindopbrengsten naar de resultaten van de laatste drie schooljaren. Om een goed te krijgen moet de eindtoets ieder jaar de score goed hebben. Voor een voldoende moet de toets minimaal twee keer de score voldoende of goed hebben. Een school krijgt een onvoldoende als de laatste drie jaren een onvoldoende is behaald.

Eindtoetsen	2015-2016	2016-2017	2017-2018
De Wegwijzer			
Het Hof			
De Slinger			
De Drie Linden			
Op Koers Varsseveld			
Op Koers Sinderen			
De Leemvoort			
't Montferland			
De Woelwaters			
Antonius Lievelede			
St. Jozef Zieuwent			
Antonius Vragender			
St. Canisiusschool			
De Regenboog			
St. Theresia			
Frans ten Bosch			
Pastoor van Ars			
St. Jozef Lichtenvoorde			
St. Joris			
onvoldoende	voldoende	goed	

Besteding middelen uit de prestatiebox

Voor de periode 2015-2020 worden jaarlijks middelen verstrekt voor het realiseren van de afspraken uit het bestuursakkoord en het programma Cultuureducatie met kwaliteit. De actielijnen zijn:

- Talentontwikkeling door uitdagend onderwijs;
- Een brede aanpak voor duurzame onderwijsverbetering;
- Professionele scholen;
- Doorgaande ontwikkelijnen.

De directeuren nemen de activiteiten die nodig zijn om het bestuursakkoord te realiseren op in het schoolplan.

In de afgelopen jaren is aan een groot aantal van bovenstaande actielijnen gewerkt:

- Talentontwikkeling door uitdagend onderwijs.
 - Alle Paraat scholen beschikken over een ICT-beleidsplan. Een bovenschoolse ICT-werkgroep stimuleert de onderwijsinhoudelijke ontwikkeling van ICT. De ICT-werkgroep heeft in 2018 het inhoudelijk programma van de Paraatdag verzorgd;
 - Paraat scholen kent vier Paraat-klassen (plusklassen) voor meer- en hoogbegaafde leerlingen. Zie voor meer informatie: Passend onderwijs – Paraat-klassen.
 - Een bestuurder van Paraat scholen zit in de stuurgroep KWTG (Kenniscentrum Wetenschap en Technologie Gelderland). Ook is binnen Paraat scholen een specialist Wetenschap en Technologie, die schoolteams begeleidt op het gebied van onderzoekend leren en W&T. OBS 't Montferland is een vindplaatsschool. Alle scholen maken gebruik van het aanbod van de technieklokken.
 - Alle scholen nemen deel aan cultuureducatieprogramma's. De scholen hebben een cultuurcoördinator (ICC-er). Partijen die het cultuur-educatieprogramma aanbieden zijn:
 - Kick (Kind in Cultuur en Kunst) voor de gemeente Oude IJsselstreek;
 - SCEDA (Stichting Cultuur en Educatie Aalten) in de gemeente Aalten;
 - Welcom in de gemeente Montferland;
 - Kind- en cultuureducatie voor de LIMA scholen.

Jaarverslag 2018 Paraat scholen

Naast het geplande cultuur-educatieprogramma plannen scholen ook excursies naar musea e.d.. In 2018 zijn o.a. de volgende musea bezocht:

- a. Rijksmuseum Amsterdam - Kasteel Bergh
 - b. Watermuseum - Afrikamuseum
 - c. Crashmuseum Lievelede - Archeologisch park Xanten
- Brede aanpak voor duurzame ontwikkeling
Alle scholen werken met ParnasSys (incl. Integraal) als kwaliteitszorginstrument en hebben een kwaliteitscyclus vastgesteld.
- Professionele scholen
 - o Scholing/ontwikkeling van medewerkers is een vast gesprekspunt in de gesprekkencyclus. Jaarlijks wordt in het bestuursformatieplan opgenomen hoe de scholen de middelen voor professionalisering inzetten.
In 2018 zijn de volgende WO/ HBO masteropleidingen gevolgd/afgerond:
 - d. HBO master Leren en Innoveren: 2 medewerkers
 - Overige gevolgde opleidingen:
 - e. Gedragsspecialist - Taalcoördinator
 - f. Video Interactiebegeleiding - Beeldcoach
 - g. Kindercoach - Hoogbegaafdheid
 - o Om het opleidingsniveau van de Intern Begeleiders gelijk te trekken, zijn diverse intern begeleiders gestart met de 2-jarige opleiding.
 - o Diverse Paraat scholen nemen deel aan het project Opleiden in de school. Opleiden in de school versterkt de aansluiting tussen ontwikkelingen in de school en het opleiden. Niet alleen studenten worden opgeleid, maar ook het zittende personeel. Zie ook: personeel en organisatie - stages
- Doorgaande ontwikkellijnen
 - o Er is al jaren sprake van een goede samenwerking tussen de basisscholen en de scholen voor voortgezet onderwijs. Er is een werkgroep, waarin het stappenplan toelating/plaatsing & terugkoppeling po-vo met tijdspad wordt vastgesteld en afspraken t.a.v. onderwijskundige rapporten en OSO, toelating, criteria en plaatsing, de doorlopende lijn worden gemaakt.
 - o Scholen werken al jaren samen met instellingen voor buitenschoolse opvang en nemen deel aan plaatselijke activiteiten van sport- en culturele instellingen.

Toelating en toegankelijkheid

Scholen dienen actief toegankelijk te zijn. Dat wil zeggen dat gezorgd wordt voor:

- toepasselijke leerlingenzorg;
- afstemming van het onderwijs op verschillen tussen leerlingen;
- toegankelijkheid voor minder validen.

In principe worden aangemelde leerlingen toegelaten. Een leerling mag bij aanmelding geweigerd worden als de school niet de vereiste ondersteuning kan bieden. De school heeft zorgplicht en zal na weigering samen met de ouders/ verzorgers op zoek gaan naar een passende school.

In 2018 zijn geen leerlingen geweigerd bij toelating.

Het kan voorkomen dat een leerling of diens ouders/verzorgers onaanvaardbaar gedrag vertonen, waarbij de veiligheid van leerlingen en/of medewerkers niet gewaarborgd kan worden. Om duidelijk te maken dat de grens van aanvaardbaar gedrag bereikt is, kan een leerling tijdelijk worden verwijderd. Dit kan gebeuren als er sprake is van een ernstige verstoring van de rust en/of de veiligheid op school. Het is dan beter dat de leerling voor een korte periode niet op school komt.

In 2017 zijn op vier scholen leerlingen (totaal 5 leerlingen) langer dan één dag geschorst.

Op twee scholen leerlingen van school verwijderd/. In één geval was de reden dat de school niet het vereiste onderwijsaanbod kon verzorgen en in de andere situatie was er sprake van ernstig grensoverschrijdend gedrag van een ouder.

Klachtenafhandeling

Er bestaan nog twee afzonderlijke klachtenregelingen voor Reflexis en LIMA. Vanaf januari 2019 zijn beide organisaties aangesloten bij IJsselgroep educatieve dienstverlening, waardoor er één externe vertrouwenspersoon is.

De kern van het klachtenbeleid is dat klachten over de dagelijkse gang van zaken in de school in onderling overleg tussen ouders, leerlingen, personeel en schoolleiding op een adequate manier worden afgehandeld. Indien dat, gelet op de aard van de klacht, niet mogelijk is of afhandeling niet naar tevredenheid is verlopen, kan men een beroep doen op de klachtenregeling.

Daarin zijn de volgende stappen beschreven:

- naar de interne vertrouwenspersoon;
- naar de externe vertrouwenspersoon;
- naar de landelijke klachtencommissie.

Interne vertrouwenspersoon:

Elke school heeft één of meerdere interne vertrouwenspersonen, die daarvoor zijn opgeleid.

Externe vertrouwenspersoon:

In 2017 heeft de externe vertrouwenspersoon één klacht ontvangen. Deze klacht is ingediend door een leerkracht met een tijdelijk dienstverband (vervanger) die het oneens was met de beoordeling. De externe vertrouwenspersoon heeft de klager gehoord en de klacht bij het bestuur gemeld. Vanuit het bestuurskantoor (bestuur/P&O) is de klacht met de klager afgehandeld. De ingekomen klachten hebben niet tot een formele klacht of gang naar de Landelijke Klachtencommissie geleid.

Landelijke klachtencommissie:

Reflexis is aangesloten bij de Landelijke Klachtencommissie Onderwijs (LKC) gevestigd te Utrecht (Postbus 85191, 3508 AD Utrecht).

LIMA is aangesloten bij Klachtencommissie voor het katholiek onderwijs gevestigd te Den Haag (Postbus 82324, 2508 EH Den Haag)

Passend onderwijs/samenwerkingsverbanden (verbonden partijen)

Samenwerkingsverbanden (verbonden partijen).

De scholen zijn verdeeld over twee samenwerkingsverbanden passend onderwijs:

SWV Doetinchem:

De Drie Linden, Op Koers, De Leemvoort, De Woelwaters, 't Montferland

SWV Oost Achterhoek:

De Wegwijzer, Het Hof, De Slinger, Antoniussschool Lievelede, St. Jozefsschool Zieuwent, Antoniussschool Vragender, Canisiussschool, De Regenboog, Theresiaschool, Frans ten Bosch, Pastoor van Ars, St. Jozef Lichtenvoorde, St. Joris en SBO Ludgerus.

Deelnamepercentage van leerlingen aan het speciaal (basis) onderwijs

	2016		2017		2018	
	SO	SBO	SO	SBO	SO	SBO
SWV Doetinchem	1,75	1,92	1,63	1,85	1,74	1,87
SWV Oost Achterhoek	0,71	3,80	0,63	3,94	0,65	3,86
Landelijk	1,58	2,37	1,61	2,34	1,63	2,47

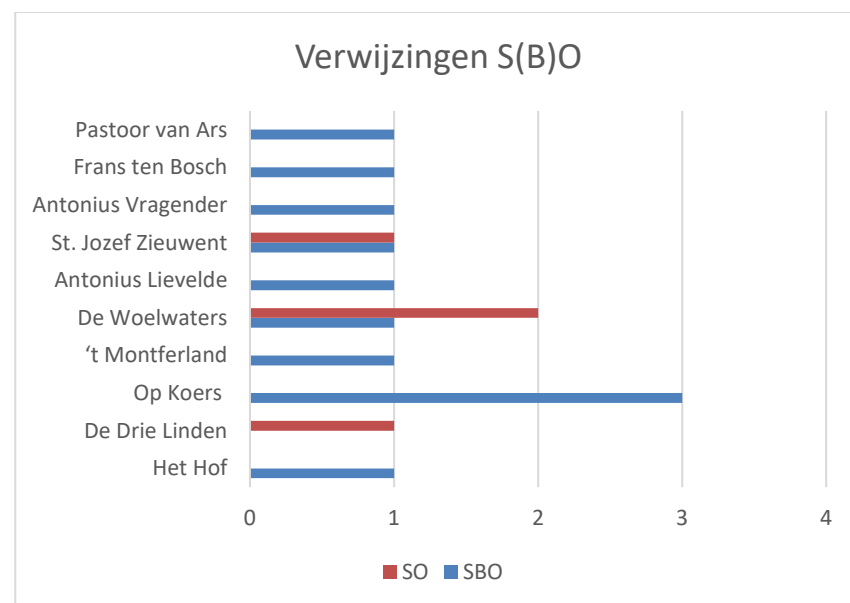
Het SWV Doetinchem heeft vastgelegd dat het deelnamepercentage maximaal gelijk mag zijn aan het landelijk gemiddelde. Voor deelname aan het SBO is deze doelstelling ruimschoots gehaald en is de deelname zelfs gedaald tot onder de 2%, hetgeen betekent dat het samenwerkingsverband geen zorgbekostiging aan het SBO hoeft af te dragen. De deelname SO neemt wel geleidelijk af, maar is nog iets hoger dan het landelijk gemiddelde. De ontwikkeling van verwijzingen en deelnamepercentages laten een beeld zien dat zich positief ontwikkelt in relatie tot vereveningsopdracht, hetgeen betekent dat ook in de komende jaren de ondersteuningsmiddelen zoveel mogelijk voor de reguliere basisscholen beschikbaar blijven.

Jaarverslag 2018 Paraat scholen

Het SWV Oost Achterhoek heeft geen doelen gesteld met betrekking tot het deelnamepercentage. Er wordt uitgegaan van de ontwikkeling van leerlingen in een zo normaal en thuisnabij mogelijke setting. Concreet betekent dit dat leerlingen zoveel mogelijk onderwijs volgen op een reguliere basisschool. Als dat niet mogelijk is volgt bij voorkeur een plaatsing op een SBO-school in de directe omgeving. Voordeel van deze visie is dat deelname aan het SO onder het landelijk gemiddelde ligt. Het deelnamepercentage aan het SBO ligt ver boven het landelijk gemiddelde, hetgeen inhoudt dat het samenwerkingsverband een aanzienlijk bedrag aan zorgbesteding moet overdragen aan de SBO-scholen.

Verwijzing naar speciale voorzieningen (SBO en/of SO).

In 2018 hebben 10 van de 18 Paraat scholen leerlingen verwezen naar een S(B)O-school. In totaal zijn 15 leerlingen verwezen.

Schoolondersteuningsprofiel

In 2018 hebben 9 scholen het ondersteuningsprofiel (SOP) bijgesteld. De andere scholen hebben het ondersteuningsprofiel in 2017 bijgesteld.

Middelen passend onderwijs vanuit de samenwerkingsverbanden.

In 2017 zijn onderstaande middelen voor de realisering van passend onderwijs vanuit de beide samenwerkingsverbanden ontvangen.

Samenwerkingsverband	totaal
Vergoeding SWV Doetinchem	€ 321.888
Vergoeding SWV Oost Achterhoek Inclusief € 247.959 aan zorgmiddelen >2% voor SBO Ludgerus	€ 937.358
Totaal ontvangen	€ 1.259.246

De ontvangen middelen worden ingezet binnen het totaalpakket m.b.t. de leerlingenondersteuning en kent de volgende verdeling:

- De zorgmiddelen >2% (€ 247.959) worden rechtstreeks toegevoegd aan het budget van SBO Ludgerus. Dat budget is gelet op de problematiek niet voldoende om de optimale ondersteuning aan de leerlingen te bieden. Het schoolbestuur moet derhalve extra middelen aan de school toekennen.
- Van de ondersteuningsmiddelen wordt 30% rechtstreeks aan de basisscholen toegekend (circa € 303.386). De scholen faciliteren daarvan o.a. de interne begeleiding, het ondersteuningsteam en het realiseren van onderwijs op maat (inzet onderwijsassistenten, onderwijs aan deelgroepen etc.).
- De resterende middelen (circa € 707.901) worden ingezet voor de ondersteuningsstructuur (Ondersteuningsloket, inzet orthopedagogen en Paraat klassen).
Hierna wordt bij ondersteuningsstructuur beschreven op welke wijze hieraan vorm wordt gegeven.

Ondersteuningsstructuur binnen Paraat scholen.

Ondersteuningsloket (OL)

Het OndersteuningsLoket (voortaan OL) kent twee functies:

- Hulp bieden bij ondersteuningsvragen
- Deskundigheidsbevordering voor Paraat personeel

Eerst volgt een overzicht van de aanvragen die vanuit de scholen binnen komen bij het OndersteuningsLoket, vervolgens worden de bevindingen weergegeven en wordt afgesloten met een korte blik op de toekomst.

Jaarverslag 2018 Paraat scholen

Aanvragen Coaches Passend Onderwijs

In onderstaande tabel zijn de terreinen waarop de hulpvragen betrekking hebben gehad weergegeven. De hoeveelheid aanvragen en het aantal fte's dat ingezet wordt per gebied staan in de kolommen er achter. Dit zijn kwantitatieve gegevens en zeggen weinig over de inhoudelijke kant van de inzet. Hierover wordt daarna nadere invulling gegeven.

Gebied	Aantal aanvragen	Individueel/groepje/ klas/school	Omvang in fte
Gedrag	32	Individueel/groepje	1,2
TLS taal, lezen, spelling	17	Individueel/groepje/school	0,4
Rekenen	7	Individueel /klas/school	0,2
Hoogbegaafdheid	51	Individueel/groepje	1,2
Nieuwkomers	3	Individueel/groepje	Op afroep
HJK Het Jonge Kind	5	Individueel /klas	Op afroep
Ontwikkelingsachterstanden motoriek, enz.	6	Individueel	0,3
Pedagoog Ondersteuner	divers	Individueel /groepje	1,3

De context waarop de hulpvragen betrekking hebben gehad blijft divers.

- Bij gedragsvraagstukken ging het om vragen m.b.t. bepaalde diagnoses (ASS, ADHD enz.), vragen omtrent specifieke doelgroepen (bijv. Meidenvenijn in de klas of dominant jongensgedrag), "moeilijke groepen", leerkrachtgedrag enz. Dit jaar hebben we drie keer externe deskundigheid ingehuurd i.v.m. groepsdynamische processen.
- De TLS cpo-ers (coach passend onderwijs) hebben zich bij het individuele kind met name ingezet t.b.v. (ernstige) leesproblematiek, het hulp bieden bij hardnekkige leesachterstanden en het weer op de rails krijgen van bepaalde structurele lees- en of spellinglijnen binnen een school. De arbeidsintensieve LeesImpuls interventie t.b.v. van hardnekkige D/E-lezers (die niet in aanmerking komen voor een dyslexieverklaring) is een keer succesvol uitgevoerd. De TLS cpo-ers hebben diverse scholingen geïnitieerd en uitgevoerd, waaronder de Taal In Blokjes systematiek. Hier wordt komende jaren verder op ingezet.
- Op rekengebied ging het voornamelijk om individuele casuïstiek, hoewel er een paar keer met de groepsleerkracht gesproken en geadviseerd is over de

groepsaankpak. De cpo rekenen is ook actief in de scholing in het dyscalculie protocol (ERWD, Ernstige Reken- en Wiskunde problemen en Dyscalculie).

- De coach Hoogbegaafdheid (HB) is naast adviserend op het gebied van het individuele kind, ook degene die kinderen screent op deelname aan de Paraatklas. Onze organisatie kent vier Paraatklassen voor hoog-/meerbegaafde kinderen die één keer in de week een ochtend bij elkaar komen en twee Leren-Leren-groepen op twee middagen. Deze groepen worden door drie leerkrachten met specialisatie Hoogbegaafdheid bemenst.
- De hausse aan nieuwkomers is afgenomen, de problematiek, gepaard gaand met deze kwetsbare groep kinderen, niet. De coach Nieuwkomers adviseert teams met tips om met de andere cultuur en gedrag om te gaan en helpt met materialen en methodieken voor de eerste start in het opvangen van nieuwkomers. In sommige gevallen is geadviseerd hulp vanuit de tweede lijn in te schakelen (bij trauma bijvoorbeeld).
- De Jonge Kind specialisten zijn nu een jaar met begeleiding bezig en worden geregeld ingezet. Ze hebben een actieve rol bij de kenniskring HJK en zorgen voor verbinding tussen scholen die met dezelfde vragen worstelen. Tevens hebben zij een rol in het bij elkaar brengen van verschillende vakgebied specialisten. Zo zijn de TLS- en Reken specialisten uitgenodigd voor de HJK-kring om expertise uit te wisselen.
- De ondersteuning vanuit cluster III op het gebied van ontwikkelings-achterstanden, motoriek, gezondheid enz. wordt erg gewaardeerd. Met name bij de kinderen met Duchenne en twee kinderen met oncologische aandoeningen zijn scholen naar tevredenheid van zowel school als ouders, ontzorgd. Daarnaast heeft de cpo-er geholpen met het opstellen van OPP's (ontwikkelingsperspectief), leerdoelen en het specificeren van ZIO-doelen.
- De Pedagoog en Ondersteuner worden meer praktisch ingezet bij vragen om meer handen in de klas, specifieke hulpvragen zoals bijvoorbeeld rouwverwerking, kinderen weer naar school begeleiden, specifieke hulpprogramma's zoals bijvoorbeeld "handleiding voor jezelf", enz.

Evaluatie/ opbrengsten

Het meten van de opbrengsten van bovenstaande inzet is lastig. Door middel van een jaarlijks schoolbezoek, waarbij de coördinatoren in gesprek gaan met de ib-er en directeur, wordt geëvalueerd op de communicatie, inzet, snelheid van hulp bieden en kwaliteit van de cpo-ers/het OL. Ook zijn er vier keer per jaar overleggen met de medewerkers van het OL waarbij geëvalueerd, deskundigheid vanuit de verschillende disciplines gedeeld en casuïstiek besproken wordt.

Jaarverslag 2018 Paraat scholen

Uit deze gesprekken/overleggen komt het volgende beeld naar voren:

- In het algemeen worden scholen/ib-ers snel geholpen en is het eerste contact volgens afspraak meestal binnen één week gelegd.
- De inzet van de cpo-er is vaak goed en afdoende, er hoeft niet vaak doorverwezen of hulp van buiten de organisatie ingeschakeld te worden.
- De coördinatoren worden al meer “gevonden” en gebruikt om te sparren over hoe een casus aangepakt kan worden. Casuïstiek wordt meer en meer goed ingebed in de zorgroute.
- Het is nog niet altijd duidelijk waarvoor scholen/ib-ers het OL in kunnen zetten. In de gesprekken met de scholen wordt dit door de coördinatoren toegelicht en dat geeft al meer duidelijkheid.
- Er is waardering voor de inzet van de cpo-ers en de mate waarin scholen geholpen worden met hun hulpvraag.
- Men vindt maatwerk per school belangrijk en de gedachte om vaste cpo-ers aan scholen te koppelen wordt ondersteund.
- Cpo-ers geven aan dat een hele kleine aanstelling het organiseren van de hulp lastig maakt. Als je niet ambulant genoeg bent, moet je je in allerlei bochten wringen om bezoeken en observaties gepland te krijgen. Daar proberen we komend jaar verandering in aan te brengen. Door grotere eenheden per cpo-er toe te kennen en een andere verdeling naar expertisegebied te gaan hanteren.

Paraat-klassen

a) Deelname aan de afzonderlijke Paraat-klassen

In alle ochtendklassen (Aalten, Silvolde en twee klassen Lichtenvoorde) zitten 15 leerlingen (soms bij uitzondering 16/17 leerlingen). In 2018 waren er verschillende groepen ‘leren leren’ met leerlingen van groep 7 en 8. Dit is een programma van 10 tot 12 weken. Een enkele leerling wordt na deze periode nog individueel gecoacht. Eind januari 2018 is gestart met de Peergroep op de middag in Aalten. Bij de start waren er 5 leerlingen en deze groep is uitgegroeid tot meer dan 10 leerlingen. Momenteel is er een wachtlijst. In mei 2019 stromen er leerlingen uit deze groep en start een nieuwe groep voor een half jaar. Een groep van 10 leerlingen uit de bovenbouw heeft de cursus psycho-educatie gevolgd. Momenteel zijn er 3 leerlingen van buiten Paraat scholen die deelnemen aan de interventies van de Paraat-klassen.

b) Ontwikkelingen rond meer- en hoogbegaafdheid en hoe de Paraat-klas daarop inspeelt

Ervaringen, nieuwe inzichten en het gedachtegoed van Tessa Kieboom uit België waarbij de Paraat-leerkrachten en CPO HB in schooljaar 2016-2017 verschillende cursussen hebben gevolgd, heeft ertoe aan gezet om te kijken naar een andere organisatie. Een organisatie om hoogbegaafde leerlingen zo lang mogelijk te laten profiteren van een aanbod waarbij het contact met ontwikkelingsgelijken een belangrijke doelstelling is. Een moment in de week ‘Peers’ ontmoeten heeft een zeer positieve invloed op het ontwikkelen van een goed en evenwichtig zelfbeeld van de leerling.

Wanneer voor een andere organisatiestructuur van de klassen gekozen wordt, kunnen meer kinderen gebruik maken van deze voorziening. Daarnaast kan meer maatwerk geleverd en beter tegemoetkomen worden aan de ondersteuningsbehoeften van elke leerling.

Door de, inde afgelopen jaren opgedane kennis en ervaringen zijn scholen steeds vroeger gaan signaleren. De leerlingen komen jong in beeld en starten eerder in de plusklas. Het contact met ontwikkelingsgelijken is een behoefte voor veel van deze leerlingen. In de huidige structuur zouden er grote wachtlijsten kunnen ontstaan voor de Paraat-klas. Een nieuwe organisatiestructuur levert veel voordelen op. Ondanks dat de discussie zou kunnen gaan over of het wel of niet goed is om leerlingen jong uit de klas te halen, is het antwoord dat dit wel gedaan moeten worden wanneer er onvoldoende contact is met ontwikkelingsgelijken in de klas. Wanneer ze niet op jonge leeftijd feedback/een spiegel krijgen rondom herkennen van gedrag bij ‘Peers’ kunnen ze niet goed hun zelfbeeld en copingsmechanisme ontwikkelen.

Binnen Paraat wordt er vroeg gesignaleerd. De accenten van een passend aanbod ligt op “moeilijk moet”, growth mindset en leerlingen hebben inzicht in de leerkuil. “Moeilijk moet” om te kunnen werken aan een goede werkhouding en ontwikkelen van leerstrategieën. Wanneer leerlingen niet gewend zijn om inspanning te leveren ontstaat een fixed mindset. Wanneer het aanbod onvoldoende wordt afgestemd bij de zone van naaste ontwikkeling van de leerling, krijgt de leerling geen ervaring en de tools van het werkelijke leerproces (leerkuil o.a. durven fouten maken, doorzetten, oefenen om steeds een beetje beter te worden)

Het aanbod werkt preventief en geprobeerd wordt te voorkomen dat leerlingen gaan vastlopen.

Jaarverslag 2018 Paraat scholen

Dat preventiever werken nodig is, is de afgelopen jaren gemerkt aan de complexiteit van de hulpvragen waarmee de leerlingen naar de plusklassen kwamen. Forse gedragsproblematiek, internaliserende problematiek (o.a. faalangst, laag zelfbeeld) en slecht welbevinden werden meer de regel dan de uitzondering.

Er gaan meer dubbel gelabelde kinderen richting de Paraat-klas. Bij een aantal leerlingen blijkt het een onterechte label te zijn, omdat de gedragsproblemen verdwijnen door het aanbod in de Paraat-klas. Bij een aantal leerlingen blijken er meer ondersteuningsbehoeften te zijn dan alleen het aanbod in de Paraat-klas. De Paraat-klas is hier dan ook een observatieplek om de ondersteuningsbehoeften van de leerling scherper te krijgen.

Een aandachtspunt ligt nog bij het programma van de leerling op school. Hier hebben de Paraat-klas-leerkrachten en coach passend onderwijs HB een adviserende rol in. Voor scholen blijft het vaak een puzzel om dit goed te kunnen organiseren in de klas met zoveel verschillende niveaus en leerlijnen.

c) effecten van de Paraat-klassen

Tijdens oudergesprekken en de gesprekken met scholen is de rode draad dat de leerlingen veel baat hebben bij de interventies in de Paraat-klassen. Op een enkele leerling na heeft de werkwijze het gewenste effect. Veel ouders geven aan dat het welbevinden van hun kinderen erg vooruit is gegaan en zijn blij met de Paraat-klas. Ook de verschillende groepen blijkt nu al een meerwaarde te zijn.

Minimaal twee keer per jaar worden de doelen van de leerlingen geëvalueerd samen ouders en de scholen. Indien nodig, wordt er vaker een zorgteam georganiseerd vanuit de school, waarbij de Paraat-leerkracht en/of CPO HB ook aansluit. De kracht van samenwerken en leren rondom een casus van cruciaal is van belang om het gewenste effect te behalen.

Orthopedagogen

In het afgelopen jaar is de inzet van de vier orthopedagogen, twee keer centraal besproken. Trends die door deze kennisdeskundigen worden gesignaleerd, worden in dit overleg gedeeld en die komen weer bij de directeuren en het bestuur terecht. Zo is de HGW manier van werken meer gestroomlijnd en is de nadruk op preventie komen te liggen. Er worden minder onderzoeken gedaan, meer handelingsadviezen gegeven. De Ondersteunings-Zorgteams op de diverse scholen krijgen een steeds prominentere plek en de inzet van de orthopedagogen daarin idem.

Kenniskringen

De kenniskringen (hierna kringen) maken inmiddels een vertrouwd onderdeel uit van Paraatscholen. Paraatscholen kent nu tien kringen, waarbij “onderzoekend leren” de laatst toegevoegde is. Van elke school participeren er leerkrachten of ib-ers in de kringen en elke cpo-er sluit aan bij de kring die bij haar specialisme past. Alle informatie wordt sinds november 2018 gedeeld via het intranet van Paraatscholen in de kenniskring-app. Een “kennisbank” maakt onderdeel uit van de app.

De kenniskringen komen vier keer per jaar bij elkaar. De te bespreken problematiek of casuïstiek is aan de kenniskringen zelf. Het bestuur evalueert twee keer per jaar met de kenniskringvoorzitters.

Binnen Paraat scholen bestaan de volgende kenniskringen:

Gedrag	Hoogbegaafdheid	Nieuwkomers
Taal, Lezen Spelling	Onderbouw	Bovenbouw
Rekenen	Onderzoekend Leren	Intern Begeleiders
ICT		

Deskundigheidsbevordering

Het OndersteuningsLoket wil, naast curatief, vooral een preventieve bijdrage leveren aan de realisatie van passend onderwijs en de hulpvragen die er vanuit de kinderen, leerkrachten, scholen, ouders en ib-ers komen. Voorkomen van “ingewikkeld” gedrag, uitval of ontwikkelingsachterstanden is het devies. Dat realiseren we (steeds meer) op verschillende manieren. De cpo-ers hebben dan ook de opdracht om bij elke casus/interventie “iets” achter laten op de school. Scholen leren, waar dat kan, scholen het zelf te doen. De cpo-er moet naast terplekke helpen, kennis overdragen. Daarnaast gebeurt er met de expertise meer. Door bepaalde methodieken, cursussen zelf te ontwikkelen of binnen te halen, wordt iedereen beter. De expertise verdwijnt niet met de cursusleiding mee...

De volgende scholingen zijn door Paraat-medewerkers verzorgd:

- ERWD-protocollen; in 2018 hebben alle scholen de ERWD training afgerond en hebben zij een op hun school toegespitst ERWD-protocol.
- TIB; Taal In Blokjes is bij een aantal scholen geïmplementeerd.
- LeesImpuls: scholen worden intensief begeleid hoe zij in de toekomst zelf de D/E lezers kunnen helpen.
- Voorkom de Hangmat; workshop onderpresteerders HB.
- In de scholingsgids (samen met Brevoordt), worden cursussen, workshops aangeboden op het gebied van: ERWD, TIB, gepersonaliseerd onderwijs, onderzoekend leren, office 365 (ook voor gevorderden) enz.

Jaarverslag 2018 Paraat scholen

Gemeenten

Samen met gemeente Oost Gelre organiseert het OL jaarlijks een overleg tussen ib-ers/directeuren en jeugdconsulenten. De coördinatoren hebben nauwe contacten met de gemeente en dragen hun steentje bij aan vraagstukken die beide organisaties aangaan, zoals daar zijn armoedebelid, preventie alcohol & drugs, zomerschool voor nieuwkomers, ZIO (Zorg In Onderwijs) enz. De inzet vanuit de gemeenten op Paraat scholen (ondersteuningsteam-en onderwijszorgloket medewerkers), de zorg voor en connectie met het VVE-beleid, vervoersproblematiek m.b.t. speciaal (basis)onderwijs enz., zijn terreinen waar het OL het afgelopen jaar actief bij betrokken is geweest.

Toekomst

Tijdens de studiedag met bestuur, directie en ib-er van 11 oktober 2018, bleek dat de meerwaarde van het OL voor iedereen duidelijk is. Meer inzetten op preventie was een wens. Hoe dat vorm moet krijgen wordt in 2019 besproken. Daarnaast moet het OL rekening houden met afnemende inkomsten vanwege de verevening en dalende leerlingenaantallen. Ook de verdeling van de ondersteuning over de verschillende vakgebieden vanuit het OL, zal een verandering ondergaan. Er zal aan de vraag om meer ruimte voor rekenen en TLS tegemoetgekomen (moeten) worden.

Achterstandenbeleid

De afgelopen jaren is er een wijziging geweest ten aanzien van het bepalen van een leerlingengewicht. Dat heeft geleid tot een afname van het aantal scholen dat recht heeft op middelen voor bestrijding van onderwijsachterstanden.

In 2018 hebben op grond van de leerlingenpopulatie 4 van de 19 scholen een gewichtsafhankelijke vergoeding ter bestrijding van onderwijsachterstanden ontvangen. Scholen zetten de middelen voor achterstandenbeleid in voor extra faciliteiten t.b.v. interne begeleiding, remedial teaching en/of meer handen in de klas (bijv. onderwijsassistent).

OBS 't Montferland staat in een impulsgebied (beter bekend als 'postcodegebied'). In een impulsgebied is er sprake van een cumulatie van problemen op sociaal economisch terrein.

Maatschappelijk aspect van ondernemen

De maatschappelijke opdracht van Paraat scholen is het bieden van krachtig, hoogwaardig en onderscheidend primair onderwijs dat is afgestemd op (specifieke) kind-kenmerken en daaraan gerelateerde onderwijsbehoeften. Vanuit maatschappelijk oogpunt wordt daarbij zoveel mogelijk verbinding en afstemming gezocht met andere kind-voorzieningen.

Kindcentra

De meeste scholen hebben in pandig een voorziening voor peuter- en/of kinderopvang en een BSO-voorziening. Het bestuur stimuleert de vorming van Integrale Kind Centra (IKC). Op enkele plaatsen is dat al gerealiseerd of zijn daarvoor plannen in ontwikkeling.

- a. DUPLO in Dinxperlo, waarvan De Wegwijzer deel uit maakt (gerealiseerd);
- b. Op Koers in Varsseveld (gerealiseerd in 2017);
- c. IEKC Lichtenvoorde (in ontwikkeling);
- d. IKC 's-Heerenberg, waarvan 't Montferland deel zal gaan uitmaken;
- e. Project Silvolde, waarvan De Drie Linden deel zal gaan uitmaken.

Ontgroening, onderwijs in een krimpregio

De Achterhoek is een krimpregio. Sinds 2010 neemt het aantal leerlingen als gevolg van de ontgroening af. In de missie van Paraat scholen is aangegeven dat gestreefd wordt naar het bieden van zo thuisnabij mogelijk onderwijs, waarbij rekening gehouden wordt met de diversiteit aan denominaties. Centraal staat de kwaliteit, gemeten op de domeinen: onderwijs en identiteit, personeel, innovatie en financiën en beheer (kwaliteitskwadrant).

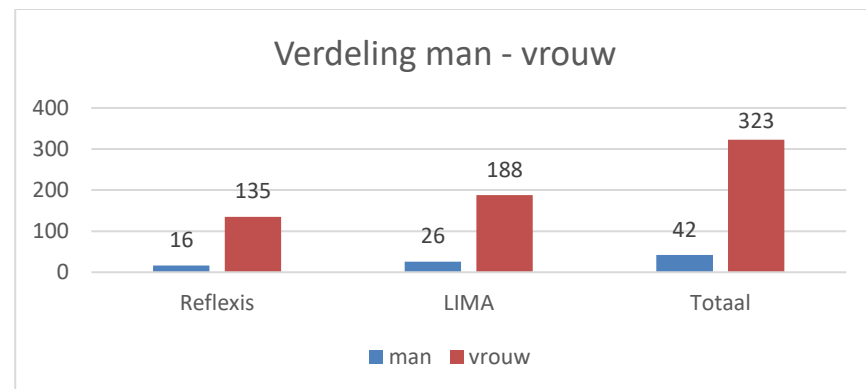
Sinds 2016 voeren de bestuurders van paraat scholen jaarlijks overleg met de Dorpsbelangen organisaties (DBO's) over de toekomstige ontwikkelingen in het onderwijs en de mogelijke gevolgen voor de school in de (kleine) kernen. De gesprekken zijn constructief en verlopen in een goed sfeer.

3. Personeel en organisatie

Kerncijfers personeel

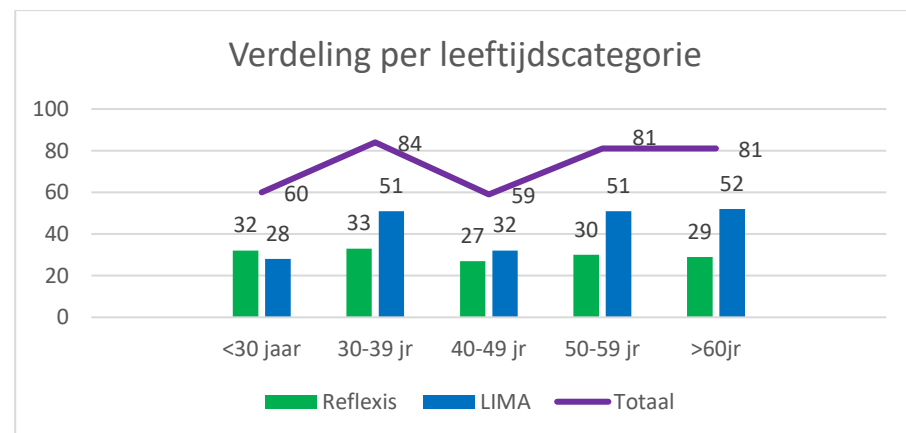
Verhouding man – vrouw (31 december 2018)

Op 31 december 2018 waren er 365 medewerkers werkzaam in dienst. 88,5 % van de medewerkers betrof vrouwen en 11,5 % van de medewerkers betrof mannen.

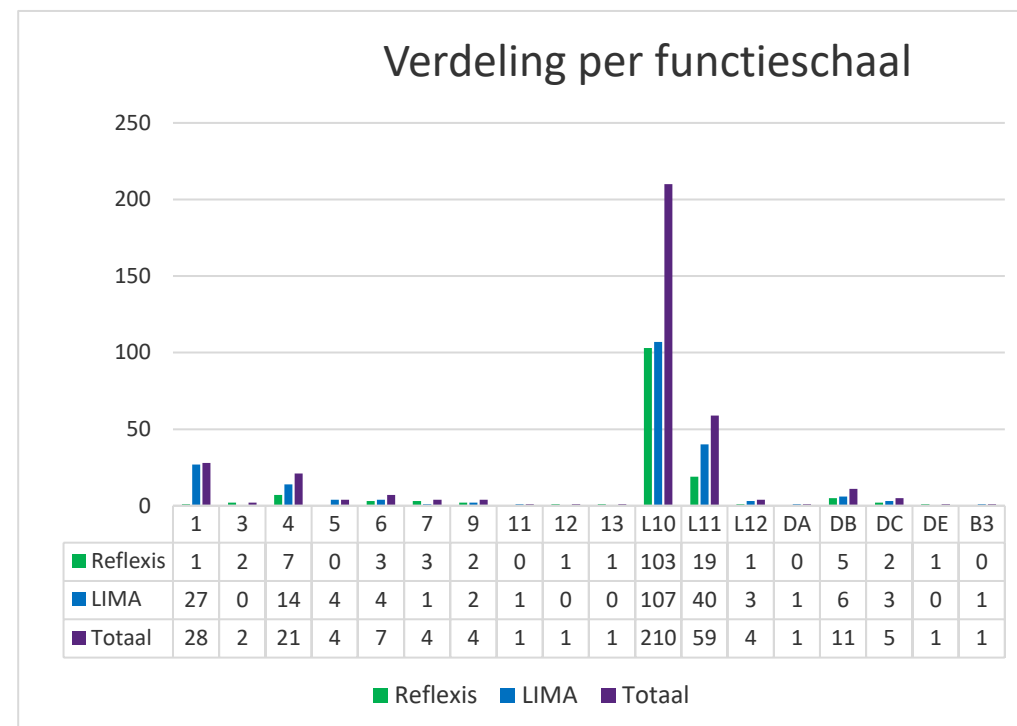
Leeftijd (31 december 2018)

De gemiddelde leeftijd van de mannelijke medewerkers bedroeg 47 jaar. De gemiddelde leeftijd van de vrouwelijke medewerkers bedroeg 45 jaar.

Verdeling per functieschaal (31 december 2018)

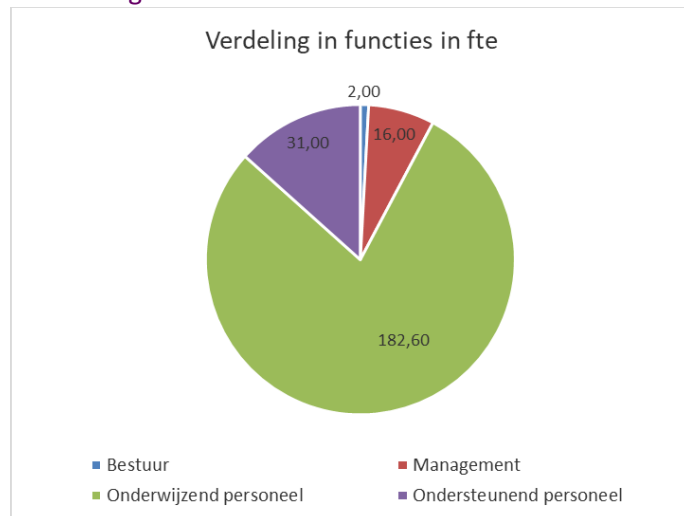
In onderstaande grafiek is de verdeling per functieschaal weergegeven.

De verdeling functies in Fte is als volgt.

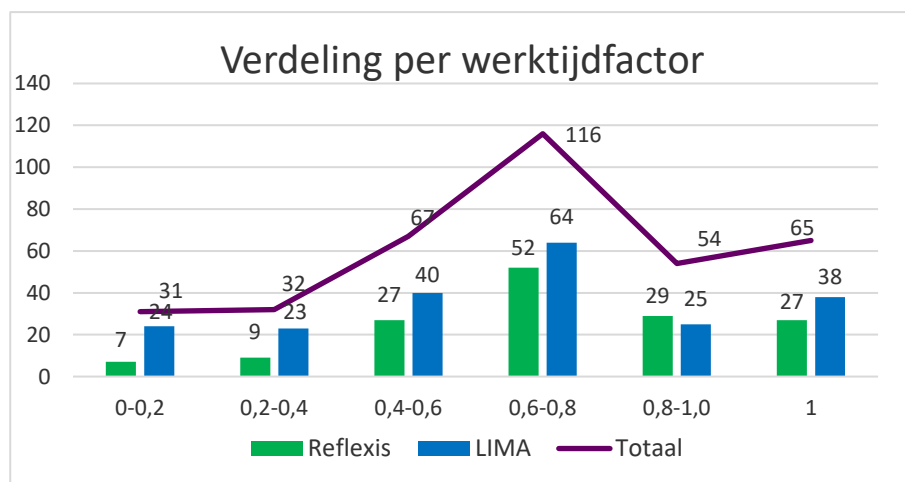
Functies in fte	Reflexis	LIMA	Totaal
Bestuur	1,00	1,00	2,00
Management	6,30	9,70	16,00
Onderwijzend personeel	81,90	100,70	182,60
Ondersteunend personeel	12,70	18,30	31,00
	101,90	129,70	231,60

Jaarverslag 2018 Paraat scholen

Verdeling per werktijdfactor (31 december 2018)

In onderstaande grafiek is de verdeling per werktijdfactor weergegeven. In verhouding tot Reflexis is bij LIMA het aantal medewerkers met een dienstverband van < 0,4 wtf hoger. Dit heeft voornamelijk te maken met het aantal schoonmakers in eigen dienst binnen LIMA.

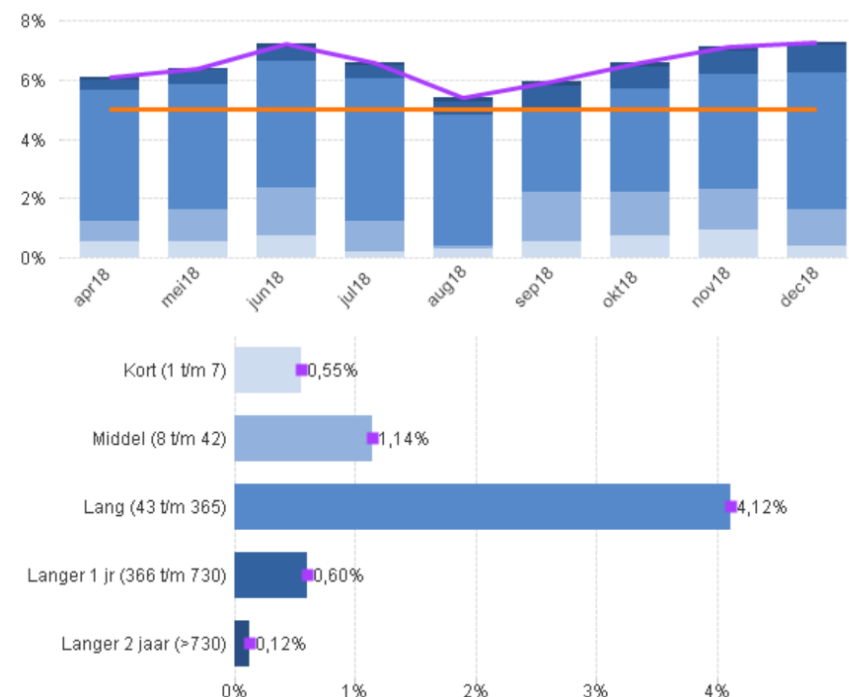

Arbo en ziekteverzuimbeleid

Er is een contract afgesloten met ARBO-Unie Oost Nederland. Eens per kwartaal heeft een SMO (Sociaal Medisch Overleg) plaatsgevonden, waarbij met de bedrijfsarts de lopende ziektegevallen, mogelijkheden tot preventief handelen en de ARBO-aspecten zijn besproken. Schooldirecteuren zijn in de gelegenheid gesteld om bij de bespreking van hun zieke teamleden aanwezig te zijn. Hiervan is regelmatig gebruik gemaakt.

Ziekteverzuim

Landelijk was het ziekteverzuim in het primair onderwijs 6,3%
Binnen Paraat scholen was in 2018 het ziekteverzuim 6,52%.

In bovenstaande grafiek is te zien dat het verzuim voornamelijk langdurig van aard is, dit betreft de 43^e ziekte dag tot aan het einde van het eerste ziektejaar.

Jaarverslag 2018 Paraat scholen

Gevoerd beleid inzake beheersing van uitkering na ontslag

In 2018 twee personeelsleden uit dienst gegaan d.m.v. een vaststellingsovereenkomst. Dit heeft plaatsgevonden zonder enige consequenties voor de werkgever daar de wettelijke voorschriften zijn gevolgd.

Stages

Paraat scholen wil actief een bijdrage te leveren aan een goede opleiding van toekomstige, enthousiaste leerkrachten. Daarom zijn 10 scholen erkend als (academische) opleidingsschool. Naast opleidingsschool zijn enkele scholen erkend als academische opleidingsschool. Een academische opleidingsschool kent een nauwe samenwerking met opleidingsinstituten en universiteiten, waarbij opleiden, innoveren en onderzoeken op de werkplek centraal staan.

Opleidingsscholen:

RKBS St. Joris (Lichtenvoorde)	RKBS St. Antonius (Vragender)
RKBS Pastoor van Ars (Lichtenvoorde)	RKBS De Regenboog (Lichtenvoorde)
OBS De Slinger (Aalten)	RKBS Frans ten Bosch (Lichtenvoorde)
OBS Op Koers (Varsseveld)	OBS De Woelwaters (Ulft)

Academische opleidingsscholen:

OBS Het Hof (Lichtenvoorde)	OBS 't Montferland ('s-Heerenberg)
-----------------------------	------------------------------------

Stageplaatsen voor PABO-studenten in 2018:

1 ^e jaars:	26 studenten	3 ^e jaars/werkplek:	14 studenten
2 ^e jaars:	17 studenten	4 ^e jaars/LIO:	14 studenten

Paraat scholen is ook geregistreerd als erkend leerbedrijf voor een aantal MBO-opleidingen (o.a. onderwijsassistent, zorg en welzijn, sport en bewegen).

In 2018 zijn de volgende stageplaatsen aangeboden:

Onderwijsassistent:	37 leerlingen;	Zorg en welzijn:	4 leerlingen;
Sport en bewegen:	14 leerlingen.		

Soms zijn er verzoeken voor bijzondere stageplaatsen, die niet door bovenstaande opleidingen worden aangeboden maar die wel onderwijs-gerelateerd zijn. In 2018 hebben twee studenten Pedagogiek en een Duitse student (om de Nederlandse taal beter te beheersen) stage gelopen.

Personeelsbeleid

Om kwalitatief goed onderwijs te kunnen bieden, is het van belang om kwalitatief goede en gemotiveerde medewerkers te binden en boeien binnen de organisatie. De missie/visie met betrekking tot personeel luidt 'Attent op talent'. Paraat Scholen handelt en acteert om het beste uit haar personeel te halen. In verband hiermee is in de tweede helft van 2018 is een start gemaakt met de verdere ontwikkeling van het P&O-beleid binnen Paraat Scholen. Paraat-breed (strategisch) personeelsbeleid en het optimaliseren van (administratieve) werkprocessen zijn hierbij uitgangspunten.

Onderstaand worden de belangrijkste ontwikkelingen binnen P&O weergegeven.

Een aantal van deze ontwikkelingen zijn geheel gerealiseerd in 2018.

Enkele ontwikkelingen worden verder geoptimaliseerd en geïmplementeerd in het jaar 2019.

Vervangingsbeleid

Vanaf 1 augustus 2018 is de vervanging van afwezige leerkrachten gewijzigd. Van het vervangingsbudget is 2/3 deel aan het schoolbudget toegevoegd, waarmee scholen gedurende de eerste 2 weken zelf de vervanging moeten regelen. Uitsluitend vervanging vanaf twee weken wordt vanuit de gezamenlijke vervangingspool geregeld (langdurig ziekteverlof en langdurig rechtspositioneel verlof conform CAO PO). Op deze wijze hebben meer leerkrachten een (vaste) benoeming/aanstelling aan een school gekregen.

CAO ontwikkelingen

In de CAO 2018-2019 zijn nieuwe (zwaardere) functiebeschrijvingen en hogere salarisschalen vastgesteld voor leraren per 1 september 2018. Onderstaand is de overgang van de oude functieschalen naar de nieuwe functieschalen weergegeven. Er zijn binnen Paraat Scholen nieuwe functieprofielen vastgesteld voor de leerkrachten, op basis van de nieuwe salarisschalen en functiebeschrijvingen.

Oude functie	Nieuwe functie	Nieuwe salarisschaal
Leraar LA	Leraar L10	Salarisschaal L10
Leraar LB	Leraar L11	Salarisschaal L11
Leraar LC	Leraar L12	Salarisschaal L12

Jaarverslag 2018 Paraat scholen

Werkdrukmiddelen

Om de werkdruk terug te dringen wordt vanaf 1 augustus 2018 een extra budget aan het budget personeels- en arbeidsmarkt beleid toegevoegd. De regie bij het terugdringen van werkdruk ligt bij de scholen. De schoolleider en het team analyseren waar de werkdruk vandaan komt en kijken wat je aan de werkdruk kunt doen. Op basis daarvan stellen schoolleider en schoolteam een plan op voor de besteding van het extra geld en leggen dit ter instemming voor aan het personeelsdeel van de medezeggenschapsraad.

In het schooljaar 2018-2019 is € 155,55 per leerling beschikbaar gesteld. Binnen Paraat scholen is aan de PMR (personeelsgeleding medezeggenschapsraad gevraagd om een bestedingsplan op te stellen en deze bij het bestuur in te dienen. Alle scholen hebben een bestedingsplan ingediend.

Besteding budget 18-19	Reflexis	LIMA	Totaal	%
Personeel: Leraar, onderwijsassistent	€ 178.616	€ 219.678	€ 398.294	91,2%
Materieel	€ 1.710		€ 1.710	0,4%
Deskundigheidsbevordering				
Anders (sparen, externe inzet e.d.)	€ 19.400	€ 17.204	€ 36.604	8,4%
	€ 199.726	€ 236.882	€ 436.608	

Verzuim

Het verzuimpercentage binnen Paraat Scholen is al jaren hoger dan het landelijk gemiddelde. In verband hiermee is in de tweede helft van 2018 een nieuw verzuimprotocol vastgesteld. Het doel is om de juiste begeleiding te bieden om medewerkers zo spoedig mogelijk weer te laten re-integreren, en om zoveel mogelijk preventief te handelen.

Formatieproces

In het schooljaar 2018-2019 is getracht het proces middels speeddates te versnellen, zodat scholen eerder duidelijkheid hadden over de inzet voor komend schooljaar. Door de fasering van de speeddates heeft dit echter geen effect gehad op de tijdsduur. In verband hiermee is eind 2018 een nieuw plan ontwikkeld voor een versnelling van het formatieproces vanaf 2019, dit plan wordt in 2019 uitgerold.

Functiedifferentiatie

De functiemix is in de CAO PO 2018-2019 komen te vervallen. In verband hiermee is eind 2018 een start gemaakt met een functiedifferentiatiebeleid leraren, om medewerkers ontwikkelmogelijkheden te bieden (passende functies voor medewerkers en een passende beloning). Dit beleid wordt in 2019 verder ontwikkeld en vastgesteld.

Gesprekkencyclus

Eind 2018 is een start gemaakt met een aangepaste gesprekkencyclus. De gesprekkencyclus biedt de gelegenheid om het functioneren van de medewerker vast te stellen en om te bepalen wat iemand nodig heeft om nu en in de toekomst optimaal te kunnen functioneren. Ook brengt de cyclus een reflectief proces op gang dat zorgt voor bewustzijn, behoud en verbetering. Dit beleid wordt in 2019 verder ontwikkeld en vastgesteld.

Optimalisatie processen

Paraat scholen is in 2016 overgegaan naar Driessen (nu IJK, Driessen Groep). Er wordt gewerkt met het administratieprogramma AFAS, met InSite als gebruiksvriendelijke internetapplicatie. In de periode 2016-2018 is de digitalisering geleidelijk in gang gezet. In de tweede helft van 2018 is de digitalisering in een stroomversnelling gekomen. Werkprocessen zijn in kaart gebracht middels workflows. De optimalisering van de werkprocessen in InSite zijn in 2018 grotendeels afgerond en dit wordt ook in 2019 verder ontwikkeld.

4. Huisvesting

Meerjarenonderhoud

Voor het planmatig onderhoud aan de scholen is een MOP (Meer-jaren Onderhoud Plan) opgesteld. Aan het eind van het jaar worden de schoolgebouwen geschouwd en wordt bepaald of de geplande activiteiten uit het MOP in het volgende boekjaar uitgevoerd moeten worden. Tevens wordt bekeken of er andere onderhouds-activiteiten nodig zijn. Er zijn in 2018, conform planning, weinig onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd.

De schoolgebouwen zijn, met uitzondering van De Wegwijzer in Dinxperlo, in juridisch eigendom van de schoolbesturen. De Wegwijzer in Dinxperlo is sinds 2011 gevestigd in MFA (Multi Functionele Accommodatie) Duplo. MFA Duplo is in beheer bij een beheerstichting.

Projecten huisvesting

IEKC Lichtenvoorde.

Eén van de speerpunten van het Masterplan in Oost Gelre is de realisatie van een Integraal Educatief Kind Centrum (IEKC). In het IEKC komen kinder-(dag)opvang, jeugdhulp, regulier basisonderwijs, speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs samen. In 2018 zijn diverse groepen actief geweest met de inhoudelijke vormgeving, maar ook met de bouwkundige aspecten. Het IEKC zal gerealiseerd worden op de locatie van SBO Ludgerus. Voor Paraat scholen participeren de volgende scholen in dit project: SBO Ludgerus, Pastoor van Ars en St. Jozefschool. Naar verwachting zal de nieuwbouw bij medio schooljaar 2020-2021 (december 2020) gerealiseerd zijn.

IKC 's-Heerenberg

In 's-Heerenberg staan 3 basisscholen: Galamaschool en Mariaschool van Pro8 en 't Montferland van Reflexis. De huisvesting van de twee Pro8-scholen is zorgelijk. 't Montferland is in 2002 volledig gerenoveerd en is in 2010 nog uitgebreid. De gemeente Montferland wil, in navolging van de kern Didam, in 's-Heerenberg een IKC ontwikkelen, waarin bij voorkeur het totale basisonderwijs gevestigd gaat worden. Gelet op de beoogde locatie heeft Reflexis aangegeven in het project te

participeren. In 2017 hebben de eerste verkenningen plaatsgevonden. Het proces heeft in 2018 vertraging opgelopen, omdat de beoogde locatie op weerstand vanuit de bevolking stuitte en de gemeenteraad derhalve heeft afgezien van besluitvorming. Eind 2018 is een nieuwe locatie in beeld gekomen. De gemeente zal in 2019 een besluit over deze nieuwe locatie moeten nemen. De realisatie wordt bij aanvang van het schooljaar 2022-2023 verwacht.

Projecten in de startblokken.

In 2017 zijn enkele verkenningen op andere plaatsen gestart, die in 2018 een vervolg hebben gekregen:

- Herinrichting onderwijsgebouwen gemeente Aalten
In de kern Aalten zal in de komende jaren een overschot aan onderwijsruimten ontstaan. De gemeente onderzoekt samen met de schoolbesturen of een herschikking tot 3 onderwijslocaties (2 voor PC-onderwijs en 1 voor Openbaar/RK onderwijs) wenselijk/haalbaar is. Deze locaties zouden dan ontwikkeld kunnen worden tot Integratie Kind Centra. In 2018 hebben diverse gesprekken plaatsgevonden, hetgeen in 2019 uitgewerkt zal worden in een IHP (integraal huisvestingsplan).
- Huisvestingsplan onderwijs Silvolde
In Silvolde neemt als gevolg van de ontgroening het overschot aan onderwijsruimten toe. Ook neemt de omvang van de scholen af. Voor het voortgezet onderwijs zijn de plannen voor herhuisvesting al goedgekeurd. Het primair onderwijs wil samen met gemeente en VO aansluiting vinden bij de ontwikkelingen in het VO. In 2018 hebben meerdere gesprekken tussen de partners en de gemeente plaatsgevonden. Eind 2018 was onbekend of nieuwbouw bij de VO-school haalbaar is. De gemeente heeft andere opties onderzocht. De plannen rond de huisvesting Silvolde zullen in het IHP opgenomen worden. Het IHP zal in 2019 worden vastgesteld.

5. Samenwerking

Paraat scholen werkt met diverse organisaties samen. Samenwerking om het onderwijs goed vorm te kunnen geven, de bedrijfsvoering te optimaliseren en om gezamenlijk te participeren op maatschappelijke ontwikkelingen.

Samenwerking in het kader van realisatie goed onderwijs

Scholen maken gebruik van diverse aanbieders om hun onderwijsprogramma en kwaliteitszorg op de juiste manier in te richten. Denk bijvoorbeeld aan ParnasSys, Gynzy en Snappet. Maar ook aan samenwerking met ketenpartners, zoals bijvoorbeeld kinderopvang Humanitas, of partners in onderwijs als Hogeschool Iselinge, IJsselgroep Educatieve Dienstverlening en de technieklokalen.

Samenwerking met ondersteunende organisaties

Om de bedrijfsvoering van een onderwijsorganisatie goed in te richten is samenwerking met ondersteunende diensten nodig. Paraat scholen werkt voor de uitvoering van de personeels- en salarisadministratie en een deel van de financiële administratie samen met IJK/Driessen, waarbij gebruik gemaakt wordt van AFAS software.

Voor de personeelszorg wordt samengewerkt met ARBO-Unie Oost Nederland.

Ter bestuurs-ondersteuning wordt samengewerkt met de PO-Raad en de besturenorganisaties VOS/ABB en Verus.

Samenwerking schoolbesturen

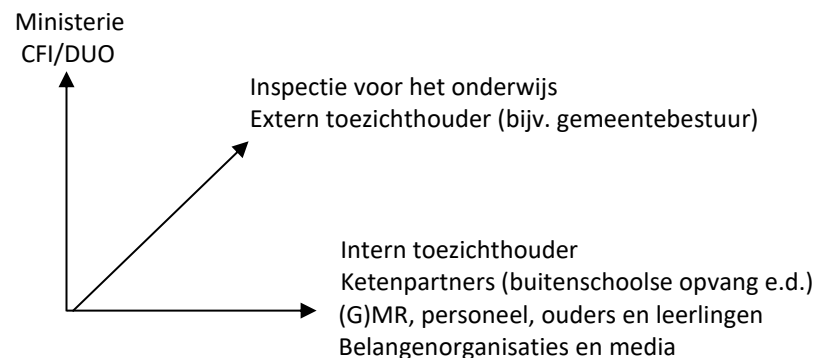
Schoolbesturen werken op een aantal terreinen en momenten samen:

- Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) en Lokaal Educatieve Agenda (LEA), waar gemeenten, schoolbesturen en ketenpartners het aanbod op elkaar afstemmen. Thema's zijn o.a. VVE, huisvesting onderwijs, aanpak krimp e.d..
- Platform Primair Onderwijs Oost Gelderland waarin de bestuurders van grotere schoolbesturen, de opleidingsinstituten en het mobiliteitscentrum personele vraagstukken gezamenlijk oppakken. Het arbeidsmarktplatform PO zorgt voor inhoudelijke begeleiding. De bestuurder van Reflexis is secretaris van het PPOG.

- PON+ dagen. Door het PON en administratiekantoor CABO worden uit efficiencyoverwegingen gezamenlijke netwerkdagen voor bestuurders van meer-pitters georganiseerd. Aangezien er in de Achterhoek veelal sprake is van een eenhoofdig CvB, zijn deze bijeenkomsten zeer nuttig om kennis te delen.
- Paraat scholen werkt samen met stichting Essentius met betrekking tot het ERD-schap (Eigen Risico Drager) en de inrichting van een vervangingspool.

6. Verantwoording

Het bestuur wil graag invulling geven aan de drie vormen van verantwoording: verticaal, diagonaal en horizontaal. De verticale en diagonale verantwoording is in de meeste gevallen middels wet- en regelgeving ingericht.

De horizontale verantwoording moet veelal door de organisatie zelf vormgegeven worden. De verantwoording van het bestuur naar de interne toezichthouder (RvT) is geregeld middels het toezichtkader en de bijbehorende 'Jaarcyclus en verantwoording'. Ook de verantwoording richting (G)MR is geregeld middels een Reglement Medezeggenschap.

Aandachtspunt is de horizontale verantwoording aan de overige belanghebbenden en betrokkenen. Het jaarverslag wordt via publicatie op de website (www.paraatscholen.nl) openbaar gemaakt. De totstandkoming van het strategisch beleidsplan is een goed voorbeeld hoe het bestuur de stakeholders wil betrekken bij de verdere ontwikkeling van Paraat scholen.

Jaarverslag 2018 Paraat scholen

Op basis van het gegeven dat openbaar onderwijs een wettelijke plicht is en bijzonder onderwijs een wettelijk recht is, is Reflexis Openbaar Basisonderwijs aangewezen als hoofd van de groep.

In de bijlagen worden enkelvoudige jaarrekeningen van Reflexis Openbaar Basisonderwijs en stichting LIMA aangeboden, alsmede de bijbehorende specificaties en toelichtingen.

In dit hoofdstuk worden de geconsolideerde balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht van Paraat scholen (samenwerking Reflexis en LIMA) gepresenteerd.

7. Financiële informatie

Toelichting

Vanwege de organisatorische verbondenheid en eenheid van toezicht en leiding tussen Reflexis Openbaar Basisonderwijs en stichting LIMA is er sprake van een groepsrelatie en bestaat de verplichting om een geconsolideerde jaarrekening op te stellen. Daarom worden in dit verslag voor de eerste maal geconsolideerde jaarrekeningcijfers van Reflexis Openbaar Basisonderwijs en stichting LIMA gepresenteerd.

Het betreft twee organisaties die tot een groep verbonden zijn. Daarom is er geen groepshoofd die de consolidatieplicht heeft. De verslaggevingsvoorschriften schrijven voor dat er één organisatie als groepshoofd wordt aangewezen en dat er een jaarrekening wordt opgemaakt bestaande uit de geconsolideerde jaarrekening en de enkelvoudige jaarrekening van de als hoofd van de groep aangewezen stichting. Omdat geen van beide organisaties leidend is in de samenwerking, is iedere keuze voor een groepshoofd arbitrair.

A. Balans per 31-12-2018 na resultaatbestemming

Activa	31-12-2018	31-12-2017	Passiva	31-12-2018	31-12-2017
	€	€		€	€
Materiële vaste activa	<u>1.586.339</u>	<u>1.587.442</u>	Eigen vermogen	3.769.804	4.511.509
Totaal vaste activa	1.586.339	1.587.442			
Vorderingen	977.442	1.008.129	Voorzieningen	1.574.299	1.386.814
Liquide middelen	<u>4.410.547</u>	<u>4.768.400</u>			
Totaal vlottende activa	5.387.989	5.776.529	Kortlopende schulden	1.630.225	1.465.648
Totaal activa	6.974.328	7.363.971	Totaal passiva	6.974.328	7.363.971

B. Staat van baten en lasten over 2018

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Baten			
Rijksbijdragen OCW	17.743.815	16.341.551	17.102.910
Overige overheidsbijdragen	32.608	16.545	30.115
Overige baten	272.220	175.165	269.179
Totaal baten	<u>18.048.643</u>	<u>16.533.261</u>	<u>17.402.204</u>
Lasten			
Personeelslasten	16.155.425	14.354.157	14.876.116
Afschrijvingen	329.962	341.277	344.164
Huisvestingslasten	1.025.056	1.012.330	1.093.711
Overige lasten	1.346.362	1.299.669	1.471.896
Totaal lasten	<u>17.785.887</u>	<u>17.007.433</u>	<u>17.785.887</u>
Saldo baten en lasten	<u>-808.163</u>	<u>-474.173</u>	<u>-383.683</u>
Financiële baten en lasten	66.458	68.500	67.935
Resultaat	<u>-741.705</u>	<u>-405.673</u>	<u>-315.749</u>
Resultaat na belastingen	<u>-741.705</u>	<u>-405.673</u>	<u>-315.749</u>
Totaal resultaat	<u>-741.705</u>	<u>-405.673</u>	<u>-315.749</u>

	2018 Euro	2017 Euro
<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>		
Saldo van baten en lasten	-808.163	-383.683
Aanpassingen voor:		
- afschrijvingen	329.962	344.164
- Mutaties voorzieningen	187.485	279.859
- Koersresultaten FVA	0	0
- Overige mutaties eigen vermogen		
	517.447	624.023
Veranderingen in vlottende middelen		
- Vorderingen	30.687	-17.441
- Kortlopende schulden	164.576	-26.795
	<u>195.263</u>	<u>-44.236</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	-95.452	196.103
- Ontvangen intrest	68.260	69.184
- Betaalde Intrest	-1.801	-1.249
	66.459	67.935
Totale kasstroom uit operationele activiteiten	-28.993	264.038
<u>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>		
- Investerings in materiële vaste activa	-328.860	-177.220
- Desinvesterings in materiële vaste activa	0	0
	-328.860	-177.220
Totale kasstroom uit investeringsactiviteiten	-328.860	-177.220
<u>Mutatie liquide middelen</u>	<u>-357.853</u>	<u>86.819</u>
Liquide middelen 1-1	4.768.400	4.681.581
Liquide middelen 31-12	<u>4.410.547</u>	4.768.400
Mutatie liquide middelen	<u>-357.853</u>	<u>86.819</u>

D. Toelichting behorende tot de balans

1 Activa**1.1 Vaste activa****1.1.2 Materiële vaste activa**

	1.1.2.1	1.1.2.3	1.1.2.5	
	Gebouwen	Inventaris en apparatuur	Overige materiële vaste activa	Totaal
Stand per 1 januari				
Aanschafprijs 1-1-2018	77.816	3.365.128	1.010.809	4.453.753
Afschrijving cumulatief 1-1-2018	8.942	2.154.000	703.370	2.866.312
Boekwaarde 1-1-2018	<u>68.874</u>	<u>1.211.128</u>	<u>307.439</u>	<u>1.587.441</u>
Investeringen 2018	0	283.121	45.739	328.860
Desinvesteringen 2018	0	0	0	0
Afschrijvingen 2018	<u>3.906</u>	<u>231.328</u>	<u>94.728</u>	<u>329.962</u>
Saldo mutaties	<u>-3.906</u>	<u>51.793</u>	<u>-48.990</u>	<u>-1.102</u>
Stand per 31 december				
Aanschafprijs 31-12-2018	77.816	3.648.249	1.056.547	4.782.613
Afschrijving cumulatief 31-12-2018	<u>12.848</u>	<u>2.385.328</u>	<u>798.098</u>	<u>3.196.274</u>
Boekwaarde 31-12-2018	<u>64.968</u>	<u>1.262.921</u>	<u>258.449</u>	<u>1.586.339</u>

1.2 Vlottende activa

1.2.2 Vorderingen	31-12-2018 EUR	31-12-2017 EUR
1.2.2.1 Debiteuren	60.138	
1.2.2.2 OCW/EZ	779.681	826.951
1.2.2.10 Overige vorderingen	74.902	142.688
1.2.2.12 Vooruitbetaalde kosten	43.265	17.339
1.2.2.14 Nog te ontvangen interest	19.455	21.151
Totaal vorderingen	<u>977.442</u>	<u>1.008.129</u>
1.2.4 Liquide middelen	31-12-2018 EUR	31-12-2017 EUR
1.2.4.2 Tegoeden op bankrekeningen	4.410.547	4.768.400
Totaal liquide middelen	<u>4.410.547</u>	<u>4.768.400</u>

2 Passiva

2.1 Eigen vermogen

	31-12-2018 EUR	31-12-2017 EUR
Stand per 1 januari	4.511.509	4.827.257
Bestemming van het resultaat	-741.705	-315.749
Stand per 31 december	<u>3.769.804</u>	<u>4.511.509</u>

2.2 Voorzieningen

	Mutaties				
	Stand per 1-1-2018	Dotaties 2018	Ont- trekkingen 2018	Vrijval 2018	Saldo 31-12-2018
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
2.2.1 Personele voorzieningen					
2.2.1.2 Voorziening spaarverlof	4.905		4.905		0
2.2.1.4 Voorziening jubilea	194.395	5.793	42.724		157.464
Totaal personele voorzieningen	199.300	5.793	47.630	-	157.464
2.2.3 Voorziening voor groot onderhoud	1.187.512	311.863	82.540		1.416.835
Totaal voorzieningen	<u>1.386.812</u>	<u>317.656</u>	<u>130.170</u>	<u>-</u>	<u>1.574.299</u>

Onderverdeling saldo

	Kortlopend deel < 1 jaar EUR	Langlopende deel > 1 jaar EUR
Voorziening jubilea	15.746	141.718
Voorziening groot onderhoud	596.481	820.354
Totaal voorzieningen	<u>612.227</u>	<u>962.072</u>

2.4 Kortlopende schulden

	31-12-2018 EUR	31-12-2017 EUR
2.4.8 Crediteuren	120.280	17.017
2.4.9 Belastingen en premies sociale verzekeringen	657.639	586.072
2.4.10 Schulden ter zake van pensioenen	176.802	167.361
2.4.12 Overige kortlopende schulden	151.776	191.192
2.4.15 Vooruit ontvangen investeringssubsidies	0	0
2.4.17 Vakantiegeld	488.810	462.978
2.4.19 Overige	34.917	41.028
Totaal kortlopende schulden	<u>1.630.225</u>	<u>1.465.648</u>

Jaarverslag 2018 Paraat scholen

E. Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten 2018

3 Baten

	2018 EUR	Begroting 2018 EUR	2017 EUR
3.1. Rijksbijdragen	17.743.815	16.341.551	17.102.910
OCW/EZ			
3.2			
Overheidsbijdragen / subsidies			
overige overheden	32.608	16.545	30.115
3.5 Overige baten	272.220	175.165	269.179
	<u>18.048.643</u>	<u>16.533.261</u>	<u>17.402.204</u>

3.1.1 Rijksbijdragen

	2018 EUR	Begroting 2018 EUR	2017 EUR
3.1.1.1			
Rijksbijdragen OCW	16.397.715	15.268.841	15.701.680
3.1.2.1			
Overige subsidies OCW	86.854	0	115.250
3.1.3.1			
Ontvangen doorbetalingen			
Rijksbijdrage SWV	1.259.246	1.072.710	1.285.980
	<u>17.743.815</u>	<u>16.341.551</u>	<u>17.102.910</u>

3.2.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies

	2018 EUR	Begroting 2018 EUR	2017 EUR
3.2.2.2			
Overige gemeentelijke bijdragen	32.608	16.545	30.115

3.5 Overige baten

	2018 EUR	Begroting 2018 EUR	2017 EUR
3.5.1			
Opbrengsten verhuur	118.330	97.407	83.218
3.5.10			
Overige	153.890	77.758	185.961
Totaal overige baten	<u>272.220</u>	<u>175.165</u>	<u>269.179</u>

Pagina 32 van 98

Jaarverslag 2018 Paraat scholen

4.2 Afschrijvingen

	2018 EUR	Begroting 2018 EUR	2017 EUR
4.2.2 Afschrijvingen op materiële vaste activa			
Installaties	3.906	3.906	3.906
Meubilair & Inventaris	106.009	106.128	106.600
ICT	125.319	132.296	130.300
Leermiddelen	94.728	98.948	103.359
Totaal afschrijvingen	329.962	341.277	344.164

4.3 Huisvestingslasten

	2018 EUR	Begroting 2018 EUR	2017 EUR
4.3.1 Huurlasten	32.439	32.264	32.934
4.3.3 Onderhoudslasten	76.803	73.500	111.704
4.3.4 Lasten voor energie en water	245.116	245.768	233.010
4.3.5 Schoonmaakkosten	225.878	234.355	226.060
4.3.6 Belastingen en heffingen	16.351	20.546	16.895
4.3.7 Dotatie overige onderhoudsvoorzieningen	311.863	311.863	344.738
4.3.8 Overige	116.607	94.034	128.371
Totaal huisvestingslasten	1.025.056	1.012.330	1.093.711

4.4 Overige instellingslasten

	2018 EUR	Begroting 2018 EUR	2017 EUR
4.4.1 Administratie- en beheerlasten	251.215	245.188	276.528
4.4.2 Inventaris en apparatuur	4.105	-	7.383
4.4.3 Leermiddelen	710.193	736.616	735.042
4.4.5 Overige	380.849	317.865	452.942
Totaal overige instellingslasten	1.346.362	1.299.669	1.471.896

4.4.1 Toelichting Administratie en beheerlasten

Kantoorbenodigdheden	194	500	381
Telefonie/internet kosten	46.515	43.245	46.539
Postbus en porti	1.715	2.610	2.548
Uitbesteding administratie incl. software	179.934	176.000	204.228
Accountantskosten	22.857	22.833	22.833
Totaal administratie en beheerlasten	251.215	245.188	276.528

Jaarverslag 2018 Paraat scholen

4.4.2 Inventaris en apparatuur

Kleine inventaris	4.105	-	7.383
Totaal inventaris en apparatuur	4.105	-	7.383

4.4.3 Leermiddelen

Onderwijsleerproces	289.505	290.000	296.819
OLP licenties, software, website, kleine ICT	388.979	401.205	403.703
Materialen en overige kosten zorg	7.131	14.900	7.342
(School) bibliotheek	10.067	10.495	4.086
Abonnementen, tijdschriften OLP	3.514	7.376	8.732
Sportdagen	370	-	175
Toetsen en testen	10.627	12.640	14.185
Totaal leermiddelen	710.193	736.616	735.042

4.4.4 Overige lasten

Vergaderkosten	5.781	-	4.736
Literatuur en abonnementen	36.936	37.835	38.316
Verzekeringen	9.620	10.345	12.341
Contributies/lidmaatschappen	28.623	25.916	25.748
Huishoudelijke kosten	17.029	14.050	15.748
Medezeggenschap	19.292	8.892	17.227
Tussenschoolse opvang	0	384	3.416
Culturele Vorming	20.139	22.641	26.780
Kopieercontract	102.966	96.906	158.648
Onderwijsgeschillen	2.573	1.677	4.755
Attenties	5.275	20.000	30.489
Realisatie IEKC	41.003	25.000	21.019
Procesbegeleiding	13.239	19.200	37.792
Juridische ondersteuning	4.007	-	9.689
PR Kosten	7.737		
Overige algemene kosten	66.627	35.020	46.240
Totaal overige lasten	380.849	317.865	452.942

6 Financiële baten en lasten

	2018 EUR	Begroting 2018 EUR	2017 EUR
6.1 Financiële baten			
6.1.1. Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	<u>69.259</u>	<u>70.000</u>	<u>69.184</u>
	69.259	70.000	69.184
6.2 Financiële lasten			
6.2.1 Rentelasten en soortgelijke kosten	<u>1.801</u>	<u>1.500</u>	<u>1.249</u>
	1.801	1.500	1.249
Saldo financiële baten en lasten	<u>66.458</u>	<u>68.500</u>	<u>67.935</u>
Jaarresultaat	<u>741.705-</u>	<u>405.673-</u>	<u>315.749-</u>

F. Overzicht verbonden partijen

Naam	SWV Passend Primair Onderwijs Doetinchem	SWV Oost Achterhoek
Juridische vorm	Stichting	Stichting
Statutaire zetel	Doetinchem	Winterswijk
Code activiteiten	4 (overig)	4 (overig)
Deelname percentage	7,58%	25,89 %

De aard van verbondenheid met het samenwerkingsverband is:

Er wordt door de schoolbesturen gezamenlijk vorm gegeven aan een stelsel waarbij sprake is van een flexibele inrichting van de speciale onderwijszorg, waardoor besturen en scholen in staat zijn aan de zorgplicht te voldoen.

I. Bestemming van het resultaat 2018

Het exploitatieresultaat over 2018 bedraagt €	741.705-
Hiervan is te bestemmen voor:	
Algemene reserve	741.705-
Totaal	<u>741.705-</u>

8. Verslag Raad van Toezicht

Twee leden van de Raad van Toezicht zijn in 2017 reglementair afgetreden. In januari 2018 zijn twee nieuwe RvT-leden voorgedragen en door de vier gemeenten benoemd.

Vergaderingen

Vanwege het vertrek van de LIMA-bestuurder, de benoeming van een interim-bestuurder en de re-integratie van de Reflexis-bestuurder heeft de Raad van Toezicht de vergaderfrequentie in het schooljaar 2017-2018 verhoogd.

De maandelijkse vergaderingen hebben er toe bijgedragen dat de Raad van Toezicht de ontwikkelingen binnen de organisatie nauwgezet kon volgen.

De verantwoordingsrapportages zijn vanaf september 2017 tijdig en in het juiste format aan de RvT aangeboden. Tevens is een dashboard ontwikkeld, waarin de RvT-leden in één oogopslag zicht houden op de volgende hoofdlijnen:

- Kwaliteit van het onderwijs;
- Goed werkgeverschap (personele ontwikkelingen)
- Financiële haalbaarheid
- Innovatie en onderscheidend vermogen;
- Voortgangsrapportages bijzondere projecten en beleidsontwikkeling.

Bovenstaande informatievoorziening bood de RvT voldoende zekerheid dat zij afdoende geïnformeerd werd over de ontwikkelingen in de organisatie.

Daarom is de vergaderfrequentie met ingang van het schooljaar 2018-2019 teruggebracht naar 7 vergaderingen.

Tijdens de RvT-vergadering van 31 mei 2018 is het bestuursverslag (incl. jaarrekening) goedgekeurd. Bij de behandeling van het bestuursverslag bleek dat het proces door de RvT en het CvB niet positief is ervaren. Daarom is besloten tot het instellen van een auditcommissie. Het reglement voor de auditcommissie is tijdens de vergadering van 25 juni 2018 vastgesteld.

De begroting 2019 is op 9 februari 2019 goedgekeurd.

Naast de reguliere vergaderingen en het uitoefenen van het toezicht conform de 'jaarcyclus en verantwoording' heeft de RvT zich gericht op:

- De werving, selectie en benoeming van een nieuwe bestuurder voor stichting LIMA. De nieuwe bestuurder is per 1 september 2018 benoemd.
- De ontwikkelingen rond de totstandkoming van een Integraal Educatief Kind Centrum (IEKC) in Lichtenvoorde. In het IEKC worden kinderopvang, regulier basisonderwijs en speciaal (basis) onderwijs geïntegreerd. Het beheer en eigendom zullen bij een stichting worden belegd. Aangezien Paraat scholen rechtstreeks bij de stichting betrokken is, heeft de RvT de ontwikkelingen op de voet gevolgd.
- In het voorjaar van 2018 heeft de Inspectie voor het Onderwijs een 'Onderzoek bestuur en scholen' uitgevoerd. Een overleg met de RvT maakte onderdeel uit van dat onderzoek. Naast de bevindingen van de inspectie is ook gesproken over de Governance-structuur binnen Paraat scholen en de opdracht van de RvT daarin.

Evaluatie

Conform de 'jaarcyclus en verantwoording' heeft de RvT in september het eigen functioneren geëvalueerd. Het toezichts- en beleidskader zijn volledig geëvalueerd en op onderdelen bijgesteld c.q. aangescherpt.

Toezichtvisie en taakopvatting

Naast het uitoefenen van algemeen toezicht wil de RvT thema's en strategische onderwerpen bespreekbaar maken en daarover sparren. Tijdens de reguliere vergaderingen is hiervoor gelegenheid voor de RvT en het CvB.

Daarnaast heeft de RvT jaarlijks een overleg met resp. de GMR en de schooldirecteuren. Deze werkwijze zorgt er voor dat de afhankelijke positie ten aanzien van de informatievoorziening wordt verkleind.

Namens de Raad van Toezicht
Theo Hek, voorzitter

9. Jaarrekening Reflexis Openbaar Basisonderwijs

Jaarrekening

Gegevens over de rechtspersoon

Bestuursnummer	41501
Naam instelling	Reflexis Openbaar Basisonderwijs
Rechtsvorm:	Openbaar rechtspersoon
Postadres	Postbus 14, 7070 AA Ulft
Bezoekadres	Hutteweg 113, 7071 BV Ulft
Telefoon	0315-215009
Contactpersoon	F.J. Stieber
Telefoon	0315-215009
E-mail	bestuurskantoor@paraatscholen.nl

Brin	Naam	Sector
06CP	OBS De Wegwijzer	PO
06DF	OBS Het Hof	PO
07FK	OBS De Slinger	PO
12IL	OBS De Drie Linden	PO
13JK	OBS Op Koers	PO
13ON	OBS Leemvoort	PO
18FK	OBS 't Montferland	PO
18FM	OBS De Woelwaters	PO

A. Grondslagen

Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt conform de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs (RJO). Voor de indeling van de jaarrekening is gebruik gemaakt van de modellen in het xbrl-portaal. De bedragen in de jaarrekening zijn opgenomen in hele euro's. De grondslag voor de waardering van activa, passiva en voor het bepalen van het resultaat is de verkrijgingsprijs.

De jaarrekening is in opdracht van de Raad van Toezicht gecontroleerd door Mazars TKH N.V.. De controle verklaring is opgenomen onder de overige gegevens.

Activiteiten

Reflexis Openbaar Basisonderwijs is een schoolbestuur met 8 openbare basisscholen in de gemeenten Aalten, Montferland, Oost Gelre en Oude IJsselstreek. De scholen van Reflexis verzorgen regulier basisonderwijs aan kinderen van 4 tot 12 jaar. In deze jaarrekening zijn de activiteiten van Reflexis Openbaar Basisonderwijs en van de onder deze rechtspersoon vallende scholen (zie gegevens rechtspersoon) verantwoord.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire bestuursleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van Reflexis Openbaar Basisonderwijs en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Reflexis Openbaar Basisonderwijs en Stichting Lima voor Katholiek Primair Onderwijs in Oost Gelre worden aangestuurd door hetzelfde College van Bestuur en staan onder toezicht van dezelfde Raad van Toezicht. Daar beide entiteiten zich kwalificeren als een economische eenheid waarin rechtspersonen organisatorisch zijn verbonden, dient, op grond van de wet- en regelgeving, Richtlijn Jaarverslag Onderwijs alsmede Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, een samengevoegde jaarrekening te worden opgesteld. Reflexis Openbaar Basisonderwijs is aangewezen als groepshoofd en de samengevoegde jaarrekening is gebaseerd op de algemeen geldende financiële regelgeving.

Navolgend zijn de transacties met Stichting Lima weergegeven:

- de doorberekening van loonkosten aan Stichting Lima;
- de doorberekening van kosten aan Stichting Lima.

Jaarrekening Reflexis Openbaar Basisonderwijs

Consolidatiegrondslagen

In de geconsolideerde jaarrekening zijn dezelfde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gehanteerd als in de enkelvoudige jaarrekeningen

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen voor waardering van activa, passiva en van resultaatbepaling zijn aangepast. Er zijn touchscreens opgenomen.

Vergelijkende cijfers

Voor zover van toepassing zijn ter vergelijking de realisatiecijfers opgenomen van het voorgaande jaar, alsmede de cijfers van de meest recente, vastgestelde versie van de begroting van het verantwoordingsjaar.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van de instelling over verschillende zaken zich een oordeel vormt, en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien voor het geven van het in art.2:362 lid BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten, verminderd met de afschrijvingen. De afschrijvingen vinden lineair en naar tijdsgelang plaats op basis van de verwachte toekomstige gebruiksduur. Alleen investeringen boven de € 500 worden geactiveerd. Hierna worden de afschrijvingstermijnen per categorie weergegeven.

Categorie	Subcategorie	Afschrijvingstermijn	
		in jaren	in procenten
Installaties	Verwarming	15	6,7
	Alarm	10	10
	Zonnepanelen	10	10
	Liften	15	6,7
Meubilair	Stoelen	20	5
	Bureaus	10	10
	Kasten	20	5
	Docentensets	20	5
	Leerlingensets	20	5
	Garderobe	20	5
	Speeltoestellen	20	5
	Inrichting speellokaal	20	5
	Kopieerapparatuur	5	20
	Audio-/video installatie	5	20
ICT	Projectiemiddelen	5	20
	Keukenapparatuur	5	20
	Schoonmaakapparatuur	5	20
	Servers	5	20
	Netwerk	10	10
	Computers	5	20
	Printers	5	20
	Beamers	5	20
	Ipads	5	20
	Digitale borden	10	10
Leermiddelen	Touchscreens	8	12,5
	Telefooncentrale	10	10
	Methoden	8	12,5
	Spel- en sportmateriaal	8	12,5

Bijzondere waardevermindering van vaste activa

De openbaar rechtspersoon beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom

Jaarrekening Reflexis Openbaar Basisonderwijs

genererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder waarde-verminderingverlies wordt direct als een last verwerkt in de winst-en-verliesrekening. Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd op nominale waarde onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen voor oninbaarheid. De vorderingen hebben een looptijd korter dan een jaar, tenzij dit bij de toelichting op de balans anders is aangegeven. Onder de vorderingen zijn ook de vooruitbetaalde kosten opgenomen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en de nog te ontvangen bedragen, voor zover ze niet onder andere vorderingen zijn te plaatsen.

Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan 12 maanden. Ze staan ter vrije beschikking van het bestuur en zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen dat in deze jaarrekening wordt gepresenteerd, is het eigen vermogen na resultaatbestemming.

Voorziening onderhoud

Deze voorziening dient ter egalisatie van de onderhoudskosten. De dotatie komt ten laste van de exploitatierekening. De onderhoudskosten worden direct ten laste van de voorziening gebracht.

Voorziening jubileum

De accountant geeft twee opties om de omvang van de voorziening te berekenen:

- Als het bestuur de opgebouwde dienstjaren inzichtelijk heeft of het aantal fte's is minder dan 40 dient de door Mazars ter beschikking gestelde rekentool te worden gehanteerd voor de berekening van de voorziening per 31-12-2018.
- Indien het bestuur de opgebouwde dienstjaren niet inzichtelijk heeft en de omvang van het bestuur in totaal meer dan 40 fte is, mag de voorziening per 31-12-2018 worden berekend middels een forfaitair bedrag van € 780 per fte.

Het bestuur kiest voor optie b

Voorziening duurzame inzetbaarheid

In de CAO PO 2014-2015 zijn een aantal vernieuwende afspraken opgenomen rondom duurzame inzetbaarheid van personeel en is de BAPO-regeling vervallen. De nieuwe CAO-regeling betreffende de duurzame inzetbaarheid geven medewerkers recht op een basisbudget van 40 uur. Daarnaast is vanaf 57 jaar het sparen van ouderenverlof mogelijk en is er sprake van een overgangsregeling BAPO voor medewerkers vanaf 56 jaar. Deze aanpassing van de CAO heeft ook gevolgen voor de financiële verslaggeving van schoolbesturen met ingang van verslagjaar 2014.

Op basis van geldende wet- en regelgeving is geconcludeerd dat voor gespaarde uren duurzame inzetbaarheid in het kader van het ouderenverlof een voorziening moet worden gevormd. Het basisbudget (40 uur) duurzame inzetbaarheid voor iedere werknemer kan in principe ook gespaard worden. Deze uren worden echter niet meegenomen in de voorziening, voor zover deze uren niet worden gespaard voor ouderenverlof.

Om uren te kunnen sparen voor ouderenverlof moet de werknemer conform artikel 8.A8 CAO PO vooraf een plan indienen, waarin staat hoe deze verlofuren de komende vijf jaren worden ingezet. Uitgangspunt voor het waarderen van de voorziening zijn deze plannen, die zwart op wit staan. De basis voor het vaststellen van de hoogte van de voorziening duurzame inzetbaarheid is het aantal uur dat een medewerker op basis van deze plannen heeft gespaard (en niet heeft opgenomen) vermenigvuldigd met de loonkosten per uur (rekening houdend met de eigen bijdrage en de blijf-kans).

Binnen Reflexis Openbaar Basisonderwijs wordt niet gespaard voor duurzame inzetbaarheid.

Jaarrekening Reflexis Openbaar Basisonderwijs

Kortlopende schulden

Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Onder de kortlopende schulden zijn ook vooruit ontvangen bedragen opgenomen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en de nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Bij de bepaling van het exploitatiesaldo is uitgegaan van het baten- en lastenstelsel. Dit betekent dat de opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Kosten hoeven nog geen uitgaven te zijn en opbrengsten nog geen inkomsten.

Rijksbijdragen

De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet geoormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekenings-clausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Geoormerkte OCW-subsidies met een vrij besteed overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekenings-clausule heeft) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waarvoor nog geen activiteiten zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geoormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekenings-clausule) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord in het jaar waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Opbrengsten

Subsidies, niet zijnde investeringssubsidies, worden in het resultaat verantwoord zodra het waarschijnlijk is dat de desbetreffende subsidies zullen worden ontvangen en voor zover de hiermee samenhangende bestedingen zijn verricht.

Personele lasten

Onder de personele lasten worden de lasten opgenomen van de personeelsleden die in dienst zijn van de rechtspersoon, alsmede de overige personele lasten die betrekking hebben op onder andere het inhuren van extra personeel, scholingskosten en bedrijfsgezondheidszorg.

Pensioenen

Reflexis Openbaar Basisonderwijs heeft haar pensioenregeling ondergebracht bij bedrijfstakpensioenfonds ABP. De pensioenverplichtingen uit de regeling worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord.

Voor bestaande verplichtingen (anders dan de te betalen premies) jegens de pensioenuitvoerder en/of werknemers wordt een voorziening opgenomen (indien relevant).

Ultimo 2018 en 2017 waren er voor de openbaar rechtspersoon geen pensioenvorderingen en geen verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie. De beleidsdekkingsgraad eind 2018 is 103,8 %. De overheid eist een beleidsdekkingsgraad van 104,2% of hoger.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn gerelateerd aan de verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten van de materiële vaste activa. In het jaar van investeren wordt naar tijdsgelang afgeschreven.

Jaarrekening Reflexis Openbaar Basisonderwijs

Huisvestingslasten

Onder de huisvestingslasten worden de uitgaven voor huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige lasten

De overige lasten hebben betrekking op uitgaven die voortvloeien uit aangegane afspraken dan wel op uitgaven die noodzakelijk zijn voor het geven van onderwijs. Deze worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Financiële baten en lasten

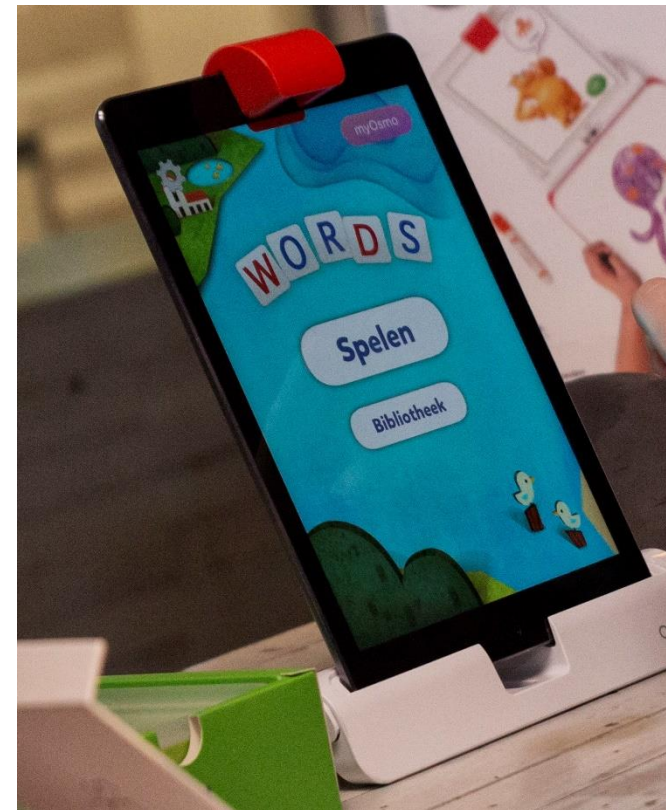
De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende renteopbrengsten en bankkosten.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij deze methode wordt het nettoresultaat aangepast voor posten van de winst- en verliesrekening die geen invloed hebben op ontvangsten en uitgaven in het verslagjaar, mutaties in de balansposten en posten van de winst- en verliesrekening waarvan de ontvangsten en uitgaven niet worden beschouwd als behorende tot de operationele activiteiten.

In het kasstroomoverzicht wordt onderscheid gemaakt tussen operationele, investerings- en financieringsactiviteiten.

De liquiditeitspositie in het kasstroomoverzicht bestaat uit liquide middelen (banktegoeden). In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering, de liquiditeit, de solvabiliteit en het vermogen van Reflexis om geldstromen te genereren.

B. Balans

Balans per 31-12-2018 na resultaatbestemming 2018

Activa	31-12-2018	31-12-2017	Passiva	31-12-2018	31-12-2017
	€	€		€	€
Materiële vaste activa	<u>800.735</u>	<u>680.495</u>	Eigen vermogen	2.134.874	2.259.997
Totaal vaste activa	800.735	680.495			
Vorderingen	497.966	462.711	Voorzieningen	742.641	653.326
Liquide middelen	<u>2.264.721</u>	<u>2.394.430</u>			
Totaal vlottende activa	2.762.686	2.857.141	Kortlopende schulden	685.906	624.312
Totaal activa	3.563.422	3.537.636	Totaal passiva	3.563.422	3.537.636

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Baten			
Rijksbijdragen OCW	7.974.385	7.302.142	7.789.807
Overige overheidsbijdragen	3.614	3.545	5.638
Overige baten	126.364	139.665	136.537
Totaal baten	<u>8.104.362</u>	<u>7.445.352</u>	<u>7.931.982</u>
Lasten			
Personeelslasten	6.970.822	6.445.379	6.551.643
Afschrijvingen	120.632	119.570	120.649
Huisvestingslasten	574.532	569.935	604.954
Overige lasten	563.452	532.443	586.768
Totaal lasten	<u>8.229.438</u>	<u>7.667.327</u>	<u>7.864.014</u>
Saldo baten en lasten	<u>-125.076</u>	<u>-221.975</u>	<u>67.968</u>
Financiële baten en lasten	-47	-500	210
Resultaat	<u>-125.123</u>	<u>-222.475</u>	<u>68.179</u>
Resultaat na belastingen	<u>-125.123</u>	<u>-222.475</u>	<u>68.179</u>
Totaal resultaat	<u>-125.123</u>	<u>-222.475</u>	<u>68.179</u>

	2018 Euro	2017 Euro
<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>		
Saldo van baten en lasten	-125.076	67.968
Aanpassingen voor:		
- afschrijvingen	120.632	120.649
- Mutaties voorzieningen	89.315	135.985
- Overige mutaties eigen vermogen		
	209.947	256.634
Veranderingen in vlottende middelen		
- Vorderingen	-35.255	-37.338
- Kortlopende schulden	61.593	-45.547
	<u>26.338</u>	<u>-82.885</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	111.210	241.718
- Ontvangen intrest	724	718
- Betaalde Intrest	-771	-508
	-47	210
Totale kasstroom uit operationele activiteiten	111.163	241.928
<u>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>		
- Investerings in materiële vaste activa	-240.872	-86.549
- Desinvesterings in materiële vaste activa	0	0
	-240.872	-86.549
Totale kasstroom uit investeringsactiviteiten	-240.872	-86.549
<u>Mutatie liquide middelen</u>	<u>-129.709</u>	<u>155.380</u>
Liquide middelen 1-1	2.394.430	2.239.050
Liquide middelen 31-12	<u>2.264.721</u>	<u>2.394.430</u>
Mutatie liquide middelen	<u>129.709</u>	<u>155.380</u>

Jaarrekening Reflexis Openbaar Basisonderwijs

E1. Toelichting behorende tot de balans

1. Activa

1.1 Vaste activa

1.1.2 Materiële vaste activa

	1.1.2.1	1.1.2.3	1.1.2.5	
	Gebouwen	Inventaris en apparatuur	Overige materiële vaste activa	Totaal
Stand per 1 januari				
Aanschafprijs 1-1-2018	58.146	1.176.907	385.987	1.621.041
Afschrijving cumulatief 1-1-2018	5.007	662.551	272.988	940.546
Boekwaarde 1-1-2018	53.139	514.357	112.999	680.495
Investerings 2018	0	214.160	26.712	240.873
Desinvesteringen 2018	0	0	0	0
Afschrijvingen 2018	1.938	87.251	31.443	120.632
Saldo mutaties	-1.938	126.909	-4.731	120.241
Stand per 31 december				
Aanschafprijs 31-12-2018	58.146	1.391.067	412.699	1.861.913
Afschrijving cumulatief 31-12-2018	6.945	749.802	304.431	1.061.178
Boekwaarde 31-12-2018	51.201	641.265	108.268	800.735

1.2 Vlottende activa

1.2.2 Vorderingen

	31-12-2018 EUR	31-12-2017 EUR
1.2.2.1 Debiteuren	23.258	0
1.2.2.2 OCW/EZ	357.712	389.951
1.2.2.10 Overige vorderingen	99.617	61.380
1.2.2.12 Vooruitbetaalde kosten	16.661	10.662
1.2.2.14 Nog te ontvangen interest	718	718
Totaal vorderingen	497.966	462.711

1.2.4 Liquide middelen

	31-12-2018 EUR	31-12-2017 EUR
1.2.4.2 Tegoeden op bankrekeningen	2.264.721	2.394.430
Totaal liquide middelen	2.264.721	2.394.430

Jaarrekening Reflexis Openbaar Basisonderwijs

2 Passiva

2.1 Eigen vermogen

	31-12-2018 EUR	31-12-2017 EUR
Stand per 1 januari	2.259.997	2.191.818
Bestemming van het resultaat	-125.123	68.179
Stand per 31 december	2.134.874	2.259.997

2.2 Voorzieningen

Mutaties				
Stand per 1-1-2018 EUR	Dotaties 2018 EUR	Ont- trekkingen 2018 EUR	Vrijval 2018 EUR	Saldo 31-12- 2018 EUR

2.2.1 Personele voorzieningen

2.2.1.4 Voorziening jubilea	89.126	-4.693	15.734	68.700
-----------------------------	--------	--------	--------	--------

2.2.3 Voorziening voor groot onderhoud Totaal voorzieningen

564.200	138.031	28.289	673.941
653.326	133.338	44.023	- 742.641

Onderverdeling saldo	
Kortlopend deel < 1 jaar EUR	Langlopende deel > 1 jaar EUR

Voorziening jubilea	6.870	61.829
Voorziening groot onderhoud	283.400	390.542
Totaal voorzieningen	290.270	452.371

2.4 Kortlopende schulden

	31-12-2018 EUR	31-12-2017 EUR
2.4.8 Crediteuren	34.813	9.381
2.4.9 Belastingen en premies sociale verzekeringen	289.712	259.259
2.4.10 Schulden ter zake van pensioenen	77.843	72.107
2.4.12 Overige kortlopende schulden	47.923	69.937
2.4.15 Vooruit ontvangen investeringssubsidies	0	0
2.4.14 Vooruit ontvangen subsidies OCW	0	0
2.4.17 Vakantiegeld	214.504	203.073
2.4.19 Overige	21.111	10.556
Totaal kortlopende schulden	685.906	624.312

A.1.6 Niet uit de balans blijkende rechten en plichten

Rechten

Er zijn geen niet in de balans opgenomen rechten die hier moeten worden toegelicht.

Verplichtingen

De volgende niet in de balans opgenomen verplichtingen worden hieronder toegelicht.

Omschrijving	Kopieercontract	Huur bestuurskantoor
Leverancier	Canon	Wonion
Periode van	1-2-2017	1-12-2015
Periode tot	1-2-2020	1-12-2025
Bedrag per maand	4.628	1.344
Bedrag boekjaar	71.228	16.220
Bedrag < 1 jaar	55.536	16.128
Bedrag 1-5 jaar	4.628	64.512
Bedrag > 5 jaar	0	30.912
	131.392	111.552

E2. Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten 2018

3 Baten

	2018 EUR	Begroting 2018 EUR	2017 EUR
3.1. Rijksbijdragen OCW/EZ	7.974.385	7.302.142	7.789.807
3.2 Overheidsbijdragen / subsidies overige overheden	3.614	3.545	5.638
3.5 Overige baten	126.364	139.665	136.537
	<u>8.104.362</u>	<u>7.445.352</u>	<u>7.931.982</u>

3.1.1 Rijksbijdragen	2018 EUR	Begroting 2018 EUR	2017 EUR
3.1.1.1 Rijksbijdragen OCW	7.452.095	6.926.913	7.211.860
3.1.2.1 Overige subsidies OCW	68.084	-	93.320
3.1.3.1 Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage SWV	454.206	375.229	484.627
	<u>7.974.385</u>	<u>7.302.142</u>	<u>7.789.807</u>

3.2.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies

	2018 EUR	Begroting 2018 EUR	2017 EUR
3.2.2.2 Overige gemeentelijke bijdragen	3.614	3.545	5.638

3.5 Overige baten

	2018 EUR	Begroting 2018 EUR	2017 EUR
3.5.1 Opbrengsten verhuur	67.439	42.258	37.150
3.5.10 Overige	58.925	97.407	99.387
Totaal overige baten	<u>126.364</u>	<u>139.665</u>	<u>136.537</u>

4 Lasten

4.1 Personeelslasten

	2018 EUR	Begroting 2018 EUR	2017 EUR
4.1.1 Lonen en salarissen			
4.1.1.1 Brutolonen en salarissen	4.932.557	6.012.113	4.702.111
4.1.1.2 Sociale lasten	706.353	0	653.779
4.1.1.3 Premies participatiefonds	230.300	0	170.358
4.1.1.4 Premies vervangingsfonds	7.969	0	8.268
4.1.1.5 Pensioenpremies	<u>672.317</u>	<u>0</u>	<u>651.349</u>
	6.549.497	6.012.113	6.185.865
4.1.2 Overige personele lasten			
4.1.2.1 Dotaties personele voorzieningen	-4.693	0	27.211
4.1.2.2 Personeel niet in loondienst	99.811	181.000	172.471
4.1.2.3 Overig	<u>386.944</u>	<u>262.481</u>	<u>200.243</u>
	482.062	443.481	399.925

Jaarrekening Reflexis Openbaar Basisonderwijs

4.1.3 Ontvangen vergoedingen

4.1.3.1	Vergoedingen participatiefonds			0
4.1.3.2	Vergoedingen vervangingsfonds	0	0	0
	Uitkeringen die de personeelslasten verminderen	-60.737	-10.215	-34.147
4.1.3.3				
		-60.737	-10.215	-34.147
	Totaal personeelslasten	6.970.822	6.445.379	6.551.643

Het aantal FTE bedroeg ultimo 2018 en 2017 respectievelijk 101 en 98.

4.2 Afschrijvingen

	2018 EUR	Begroting 2018 EUR	2017 EUR
4.2.2 Afschrijvingen op materiële vaste activa			
Installaties	1.938	1.938	1.938
Meubilair & Inventaris	34.379	33.247	31.088
ICT	52.872	51.259	51.337
Leermiddelen	31.443	33.126	36.286
Totaal afschrijvingen	120.632	119.570	120.649

4.3 Huisvestingslasten

	2018 EUR	Begroting 2018 EUR	2017 EUR	
4.3.1	Huurlasten	16.220	16.132	18.217
4.3.3	Onderhoudslasten	31.092	37.000	47.641
4.3.4	Lasten voor energie en water	97.077	96.286	90.805
4.3.5	Schoonmaakkosten	206.288	215.805	205.139
4.3.6	Belastingen en heffingen	14.008	12.863	7.298
4.3.7	Dotatie overige onderhoudsvoorzieningen	138.031	138.031	153.762
4.3.8	Overige	71.816	53.818	84.114
Totaal huisvestingslasten		574.532	569.935	604.954

4.4 Overige instellingslasten

		2018	Begroting 2018		2017
		EUR	EUR		EUR
4.4.1	Administratie- en beheerslasten	113.266		112.448	124.833
4.4.2	Inventaris en apparatuur	1.266		-	1.172
4.4.3	Leermiddelen	285.460		332.714	274.444
4.4.5	Overige	163.460		87.281	186.319
	Totaal overige instellingslasten	563.452	-	532.443	- 586.768

Jaarrekening Reflexis Openbaar Basisonderwijs

4.4.1 Toelichting Administratie en beheerlasten

Kantoorbenodigdheden	116	500	228
Telefonie/internetkosten	22.834	16.550	19.934
Postbus en porti	766	884	750
Uitbesteding administratie inc. Software	78.176	80.000	92.814
Accountantskosten	11.374	11.108	11.108
Totaal administratie en beheerlasten	113.266	109.042	124.833

4.4.2 Inventaris en apparatuur

Klein inventaris	1.266	-	1.172
Totaal inventaris en apparatuur	1.266	-	1.172

4.4.3 Leermiddelen

Onderwijsleerproces	134.147	134.000	128.038
OLP licenties, software, website, kleine ICT	133.154	118.705	131.918
Materialen en overige kosten zorg	4.344	7.600	3.563
(School) bibliotheek	6.702	5.570	1.120
Abonnementen, tijdschriften OLP	1.347	2.860	2.774
Sportdagen	370	-	175
Toetsen en testen	5.396	6.600	6.855
Totaal leermiddelen	285.460	275.335	274.444

4.4.4 Overige lasten

Vergaderkosten	2.840	--	2.292
Literatuur en abonnementen	16.356	16.195	16.841
Verzekeringen	3.149	3.406	3.140
Contributies/lidmaatschappen	11.475	8.019	8.325
Huishoudelijke kosten	7.212	5.700	6.535
Medezeggenschap	11.908	4.030	8.981
Tussenschoolse opvang		384	3.416
Culturele Vorming	12.184	10.226	11.400
Kopieercontract	71.250	63.979	64.969
Onderwijsgechillen	2.360	1.457	4.536
Attenties	2.009	10.000	11.798
Procesbegeleiding	6.612	9.600	18.896
PR Kosten	7.737		
Juridische ondersteuning		-	3.868
Overige algemene kosten	8.370	15.070	21.323
Totaal overige lasten	163.460	148.066	186.319

Accountants honoraria	2018 EUR	Begroting 2018 EUR	2017 EUR
Onderzoek jaarrekening	11.374	11.108	11.108
	11.374	11.108	11.108

De genoemde bedragen voor de controle van de jaarrekening betreffen de kosten van de jaarrekening van het betreffende jaar.

Voor de andere opdrachten betreffen dit de in de boekjaren betaalde bedragen.

Jaarrekening Reflexis Openbaar Basisonderwijs

6 Financiële baten en lasten

	2018 EUR	Begroting 2018 EUR	2017 EUR
6.1 Financiële baten			
6.1.1. Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	724		718
		724	718
6.2 Financiële lasten			
6.2.1. Rentelasten en soortgelijke kosten	771	500	508
	771	500	508
Saldo financiële baten en lasten	47-	500-	210
Jaarresultaat	125.123-	222.474-	689.180

F. Overzicht verbonden partijen

Naam	SWV Passend Primair Onderwijs Doetinchem	SWV Oost Achterhoek
Juridische vorm	Stichting	Stichting
Statutaire zetel	Doetinchem	Winterswijk
Code activiteiten	4 (overig)	4 (overig)
Deelname percentage	7,58%	4,44%

G Verantwoording van subsidies

G1. VERANTWOORDING VAN SUBSIDIES ZONDER VERREKENINGSCLAUSULE (Regeling ROS art. 13, lid 2 sub a en EZ regelingen betrekking hebben op de EZ subsidies)

Toewijzing	Bedrag	Ontvangen t/m	Prestatie
------------	--------	------------------	-----------

Omschrijving	Kenmerk	Datum	Toewijzing	verslagjaar	afgerond
			€	€	Ja/nee
			0	0	
			0	0	
	totaal		0	0	

H. Bezoldiging van bestuurders en toezichthouders

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT in werking getreden. De WNT is van toepassing op Reflexis Openbaar Basisonderwijs. Het voor Reflexis Openbaar Basisonderwijs toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2018 € 122.000,-

Het betreft het bezoldigingsmaximum voor het onderwijs, klasse B, complexiteitspunten per criterium:

- Gemiddelde totale baten	4
- Gemiddeld aantal leerlingen	1
- Gewogen aantal onderwijssoorten	1

De klassenindeling en het bezoldigingsmaximum zijn vastgesteld door de Raad van Toezicht op 27 mei 2019.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking.

Tevens leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

bedragen x € 1

Functiegegevens

Aanvang en einde functievervulling in 2017
Omvang dienstverband (in fte)
Gewezen topfunctionaris?
(Fictieve) dienstbetrekking?

F.J. Stieber

Algemeen directeur
1/1 - 31/12
1,00
nee
ja

Klasse
Complexiteitspunten aantal leerlingen
Complexiteitspunten totale baten
Complexiteitspunten aantal onderwijssoorten

B
4
1
1

Bezoldiging

Beloning en belastbare onkostenvergoedingen	82.537
Beloningen betaalbaar op termijn	13.862
<i>Subtotaal</i>	96.399

Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum 122.000

-/- Onverschuldigd betaald bedrag	NVT
Totale bezoldiging 2018	96.399

Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan NVT

Gegevens 2017
Aanvang en einde functievervulling in 2017 1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2017 (in fte) 1

Beloning en belastbare onkostenvergoedingen	85.047
Beloningen betaalbaar op termijn	13.441
Totaal bezoldiging 2017	98.488

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking kalendermaand 1-12
[indien van toepassing]

bedragen x € 1	J.M.K van Zuidam
Functiegegevens	Bestuurder a.i.
Kalenderjaar	2018
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/07
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	7,00
Gewezen topfunctionaris?	nee
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 182
Maxima op basis van de normbedragen per maand	152.300
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	152.300
Bezoldiging	
Werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief?	Ja
Bezoldiging in de betreffende periode	35.448
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	35.448
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging, exclusief BTW	35.448
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.

1d. Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van 1.700 of minder €

Naam topfunctionaris	Functie
T. Hek	Voorzitter RvT
P. Hanselman	Lid RvT
D. Hermsen	Lid RvT
R. Hoftijzer	Lid RvT
M. Kothuis	Lid RvT

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

Er zijn geen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen verstrekt.

3a. Bezoldiging en/of ontslaguitkering niet-topfunctionarissen[1]

Er is geen bezoldiging en/of ontslaguitkering geweest aan niet-topfunctionarissen die hoger zijn dan de WNT grens. Dat was eveneens in 2017 niet het geval.

I. Bestemming van het resultaat 2018

Het exploitatieresultaat over 2017 bedraagt €	125.123-
Hiervan is te bestemmen voor:	
Algemene reserve	125.123-
Totaal	<u>125.123-</u>

J. Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die hier vermeld moeten worden .

Jaarrekening Reflexis Openbaar Basisonderwijs

K. ONDERTEKENING

Het College van Bestuur verklaart hierbij de jaarrekening over de periode 1 januari 2018 tot en met 31 december 2018 te hebben opgesteld.

De jaarrekening bestaat uit een balans per 31 december 2018 en een staat van baten en lasten over de periode 1 januari 2018 tot en met 31 december 2018.

Ondertekening College van Bestuur

Bestuurder:

F.J. Stieber

De Raad van Toezicht verklaart hierbij de jaarrekening over de periode 1 januari 2018 tot en met 31 december 2018 te hebben goedgekeurd.

De jaarrekening bestaat uit een balans per 31 december 2018 en een staat van baten en lasten over de periode 1 januari 2018 tot en met 31 december 2018.

Ondertekening Raad van Toezicht

Voorzitter:

T. Hek

Lid:

M. Kothuis

Lid

R. Hoftijzer

Lid:

P. Hanselman

Lid:

D. Hermesen

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: Raad van Toezicht van Reflexis Openbaar Basisonderwijs

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN JAARREKENING 2018

ONS OORDEEL

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Reflexis Openbaar Basisonderwijs te Ulfst gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Reflexis Openbaar Basisonderwijs op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijs-accountantsprotocol OCW 2018.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. het exploitatieoverzicht over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

DE BASIS VOOR ONS OORDEEL

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Reflexis Openbaar Basisonderwijs, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

ACCOUNTANTS - RELATIEGEBONDEN - MANAGEMENT CONSULTANTS
ZUIDERWAL 60 - POSTBUS 3393 - 7500 CH ENSCHEDE
TEL: 088 277 11 00 - ENSCHEDE@MAZARS.NL

MAZARS T&H N.V.
STICHTING GEWISTEED TE ENSCHEDE (KvK ENSCHEDE nr. 04098724)

GEEN CONTROLEWERKZAAMHEDEN VERRICHT TEN AANZIEN VAN DE ANTICUMULATIEBEPALING VAN ARTIKEL 1.6A WNT EN ARTIKEL 5 LID 1(J) UITVOERINGSREGELING WNT

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht op gegevens in de WNT-verantwoording, of het ontbreken daarvan, op grond van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 onderdeel j Uitvoeringsregeling WNT. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT plichtige instellingen alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.2. Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijs-accountantsprotocol OCW 2018 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN DE RAAD VAN TOEZICHT VOOR DE JAARREKENING

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

ONZE VERANTWOORDELIJKHEDEN VOOR DE CONTROLE VAN DE JAARREKENING

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's:
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn;
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het intern toezichthoudend orgaan/de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Enschede, 24 mei 2019

MAZARS TKH N.V.

WAS GETEKEND

G.J.H. Oude Voshaar RA

Jaarrekening Reflexis Openbaar Basisonderwijs

Financiële Paragraaf

Financiële positie op balansdatum

Onderstaand treft u de balans aan per 31 december 2018 naast de balans per 31 december 2017.

Balans	31-12-2018	31-12-2017
Activa		
Materiële vaste activa	800.735	680.495
Vorderingen	497.966	462.711
Liquide middelen	2.264.721	2.394.430
Activa, totaal	3.563.422	3.537.636
Passiva		
Eigen vermogen	2.134.874	2.259.997
Voorzieningen	742.641	653.326
Kortlopende schulden	685.906	624.312
Passiva, totaal	3.563.422	3.537.636

Toelichting op de balans:

Activa

Materiële vaste activa

De door Reflexis beheerde schoolgebouwen zijn juridisch wel, doch economisch geen eigendom van Reflexis. Deze gebouwen zijn volledig gesubsidieerd en dienen, wanneer ze niet conform de bestemming worden gebruikt om niet te worden overgedragen aan de gemeente.

In 2018 is € 240.871 geïnvesteerd in materiële vaste activa. Er is voor € 129.626 geïnvesteerd in meubilair, voor € 26.712 in leermiddelen en voor € 61.533 in ICT. De afschrijvingslasten bedroegen in 2018 € 120.632, waardoor per saldo de boekwaarde van de materiële vaste activa is toegenomen met een bedrag van € 120.240.

Vorderingen

De vorderingen zijn in 2018 ten opzichte van het saldo 2017 met € 35.255 toegenomen. De belangrijkste vordering is de vordering op het ministerie i.v.m. het betaalritme van de personele bekostiging en prestatiebox. In de periode augustus t/m december wordt minder dan 5/12 van de jaarsubsidie ontvangen, waardoor er per 31 december sprake is van een vordering. Eind 2018 is de vordering op het ministerie € 4.700 lager dan eind 2017.

Toelichting vordering OCW

Bekostiging	Bekostigings jaar	Bedrag beschikking	Toegerekend t/m 2018	Ontvangen t/m 2018	Te vorderen 31-12- 2018	Te vorderen 31-12- 2017
Personeel	2018/2019	5.111.882	2.129.951	1.766.155	363.796	341.201
Impuls	2018/2019	43.582	18.159	15.057	3.101	3.159
Prestatiebox	2018/2019	246.040	102.516	111.702	-9.185	18.061
Totaal OCW		5.401.504	2.250.626	1.892.914	357.712	362.412

Onder de vorderingen is ook de betaalde borg ICT opgenomen.

Het Hof is in 2016 met Snappet gaan werken en voor het gebruik van de hardware is een borgsom betaald aan Stichting Snappet. In 2017 is ook De Slinger met Snappet gaan werken. Het saldo van de uitstaande borg bedraagt € 12.300.

Tot slot is onder de vorderingen het per 31 december 2018 te verrekenen rekeningcourantsaldo met de Stichting Lima opgenomen voor een bedrag van € 87.317.

Aan de vorderingen zijn geen risico's verbonden en daarom is er ook geen voorziening wegens mogelijke oninbaarheid gevormd.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn in 2018 afgenomen met € 129.709. Deze afname is nagenoeg gelijk aan het resultaat over 2018. Een nadere toelichting op de ontwikkeling van de omvang van de liquide middelen is weergegeven in het kasstroomoverzicht.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve. Het negatieve resultaat van € 125.122 is ten laste van de algemene reserve gebracht en daarmee bedraagt de stand van de algemene reserve per 31 december 2018 € 2.134.874. Deze reserve dient ter afdekking van de algemene en personele risico's.

Voorzieningen

Reflexis heeft twee voorzieningen: een jubileumvoorziening en een voorziening groot onderhoud.

De jubileumvoorziening is een personele voorziening en is bedoeld ter dekking van toekomstige ambtsjubileumgratificaties. Voor de bepaling van de noodzakelijke omvang van de voorziening is uitgegaan van een forfaitair bedrag van € 780 per fte. Per 31 december 2018 is deze omvang berekend op € 68.700.

Aan de voorziening groot onderhoud is in 2018 € 138.031 toegevoegd. In 2018 is voor groot onderhoud € 28.289 aan de voorziening onttrokken. Per 31 december 2018 bedraagt het saldo van de voorziening groot onderhoud € 673.941.

Kortlopende schulden

De omvang van de kortlopende schulden is ten opzichte van 31 december 2017 toegenomen met een bedrag van € 61.593 en bedraagt € 685.906.

De belangrijkste kortlopende schulden zijn de af te dragen loonheffing en pensioenpremies en het nog te betalen vakantiegeld. Deze schulden, per 31 december 2018 in de balans opgenomen voor een bedrag van € 504.215, worden eind januari en eind mei betaald.

Analyse resultaat

De begroting van 2018 liet een negatief resultaat zien van € 222.475.

Het boekjaar 2018 is afgesloten met een negatief resultaat van € 125.123; een verschil van € 97.352 met de begroting.

In de navolgende paragraaf treft u een vergelijking aan en een specificatie van de belangrijkste verschillen.

Analyse resultaat ten opzichte van vorig boekjaar en begroting

In de volgende tabel een vergelijking van de staat van baten en lasten op basis van gerealiseerde en begrote baten en lasten voor het kalenderjaar 2018 en gerealiseerde baten en lasten voor het kalenderjaar 2017.

Staat van baten en lasten	Realisatie 2018	Begroting 2018	Vershil	Realisatie 2017	Vershil
Baten					
Rijksbijdragen	7.974.385	7.302.142	672.243	7.789.807	184.577
Subsidies overige overheden	3.614	3.545	69	5.638	-2.024
Overige baten	126.364	139.665	-13.301	136.537	-10.173
Totaal baten	8.104.362	7.445.352	659.010	7.931.982	172.380
Lasten					
Personeelslasten	6.970.822	6.445.379	525.443	6.551.643	419.3179
Afschrijvingen	120.632	119.570	-1.062	120.649	17
Huisvestingslasten	574.532	569.935	-4.597	604.954	30.421
Overige lasten	563.452	532.443	-31.009	586.768	23.316
Totaal lasten	8.229.438	7.667.327	562.110	7.864.014	365.423
Financiële baten en lasten	-47	-500	452	210	-257
Resultaat	-125.123	-222.475	97.352	68.179	-193.301

Toelichting op de staat van baten en lasten:

Jaarrekening Reflexis Openbaar Basisonderwijs

Rijksbijdragen

In 2018 werd ondanks de daling van het leerlingaantal ten opzichte van zowel de begroting 2018 als het boekjaar 2017 een hogere rijksbijdrage ontvangen. De rijksbijdragen OCW zijn € 593.265 hoger dan begroot en € 214.999 hoger dan in 2017 ontvangen. De verhoging wordt met name veroorzaakt door de extra middelen die zijn ontvangen als gevolg van aanpassingen in de bekostiging voor de salarisverhoging per 1 september 2018 en de toevoeging van de extra middelen voor werkdrukvermindering.

De ontvangen vergoedingen van de samenwerkingsverbanden waren in 2018 € 78.976 hoger dan begroot; ten opzichte van 2017 € 30.421 lager. De vergoeding per leerling is in 2018 licht gestegen waardoor er per saldo in 2018 een hogere reguliere bijdrage van de samenwerkingsverbanden is ontvangen dan begroot. In 2017 is een eenmalige uitkering van het samenwerkingsverband in Doetinchem ontvangen i.v.m. een te hoge algemene reserve in relatie tot de activiteiten van het samenwerkingsverband en de daarmee gepaard gaande risico's.

Subsidies overige overheden

Onder de overige overheidsbijdragen is de bijdrage van de gemeente Oude IJsselstreek voor de nevenvestiging van Op Koers verantwoord.

Overige baten

De overige baten blijven achter bij de ramingen en ook ten opzichte van het boekjaar 2017 is de opbrengst lager. Weliswaar is de opbrengst uit verhuur van lokalen toegenomen; de incidentele projectgelden die in voorgaande jaren werden ontvangen zijn komen te vervallen. Voorts zijn vergoedingen in loonkosten in 2018 rechtstreeks verrekend met de loonkosten en derhalve niet als bate zichtbaar.

Personele lasten

De personele lasten bestaan uit loonkosten en overige personele lasten. Onder de laatste categorie moet gedacht worden aan kosten van personeel niet in loondienst, scholing en kosten voor Arbo en verzuimbeheer.

De loonkosten zijn in 2018 ten opzichte van begroting 2018 € 571.550 hoger; ten opzichte van realisatie 2017 zijn de loonkosten € 421.730 gestegen. Deze hogere loonkosten zijn het gevolg van enerzijds de salarisverhogingen per 1 september 2018 en de gestegen premies voor pensioen en het Participatiefonds. Anderzijds zijn de loonkosten toegenomen door een grotere personele inzet in de formatie door de verhoogde rijksbijdrage voor de werkdrukvermindering. De loonkosten in verband met vervanging bedroegen € 315.607; geraamd was een bedrag van € 305.301. Ten opzichte van 2017 waren de loonkosten in verband met vervanging in 2018 € 197.350 lager.

De overige personele lasten zijn in 2018 ten opzichte van de ramingen € 46.081 lager. Met name een verminderde inzet van personeel dat niet in loondienst werkzaam is, is daarvan de reden.

Afschrijvingen

De afschrijvingen wijken eveneens niet af van de verwachtingen. Ook ten opzichte van de realisatie zijn als gevolg van relatief weinig investeringen geen afwijkingen zichtbaar.

Huisvestingslasten

De ontwikkeling van de huisvestingslasten geven ten opzichte van de ramingen geen reden tot opmerkingen. De afwijking ten opzichte van de ramingen bedraagt € 4.597. Ten opzichte van de realisatie 2017 zijn de huisvestingskosten € 30.422 lager. Met name de onderhoudskosten (incl. de dotatie aan de onderhoudsvoorziening) waren in 2018 lager.

Begin 2015 zijn de meerjaren onderhoudsplannen geactualiseerd en vanaf 2016 wordt de dotatie aan de voorziening gebaseerd op deze onderhoudsplannen. Omdat er ook veel dagelijks onderhoud opgenomen is in de meerjaren onderhoudsplannen wordt er vanaf 2016 rekening gehouden met 70% van de kosten voor meerjaren onderhoud

Jaarrekening Reflexis Openbaar Basisonderwijs

zoals opgenomen in de meerjaren onderhoudsplannen. Jaarlijks wordt deze berekening gedaan om zo de onderhoudsvoorziening op peil te houden.

Overige lasten

De overige lasten zijn hoger dan begroot; doch lager dan in 2017. Deze lasten zijn onder te verdelen in de volgende rubrieken:

	Verschil t.o.v. begroting	Verschil t.o.v. 2017
Leer- en hulpmiddelen	10.125	11.016
Inventaris en apparatuur	1.266	93
Administratie- en beheerlasten	4.224	-11.567
Overige	15.394	-22.859
	<u>31.009</u>	<u>-23.316</u>

Financiële baten en lasten

De ontwikkeling van financiële baten en lasten geeft geen reden tot het maken van opmerkingen. De lage rentestand is hier uiteraard debet aan.

Investerings- en financieringsbeleid

Vanwege de gunstige liquiditeit (ratio 4,03) worden de investeringen uit eigen middelen voldaan. Er is door het bestuur een investeringsbeleid vastgesteld, waarin opgenomen is dat het investeringsplafond over een termijn van 4 jaren niet de Rijksvergoeding voor meerjaarlijkse kosten (circa € 200.000 per jaar als onderdeel van de Materiële Instandhouding) over dezelfde periode mag overschrijden.

De investeringen worden bewaakt op basis van de liquiditeitsbegroting en zijn afgestemd vanuit een in de meerjaren investeringsbegroting (MIB) opgenomen financieel perspectief.

Jaarlijks wordt het meerjaren investeringsplan bijgesteld voor de investeringen met betrekking tot meubilair, onderwijsleerpakket (OLP) en Informatie en Communicatie Technologie (ICT). In de begroting wordt jaarlijks rekening gehouden met de geplande investeringen voor het betreffende kalenderjaar.

Voor alle scholen is een MOP (Meerjaren Onderhouds Plan) aanwezig dat periodiek geactualiseerd wordt. Jaarlijks vindt er een schouw plaats van alle gebouwen om te onderzoeken of alle voorgenomen onderhoud ook daadwerkelijk uitgevoerd moet worden.

Treasuryverslag

Reflexis Openbaar Basisonderwijs heeft ter dekking van mogelijke risico's reserves opgebouwd. Deze reserves zijn deels in de vorm van liquide middelen aanwezig. In de verordening van Reflexis Openbaar Basisonderwijs is geen bepaling opgenomen met betrekking tot het voeren van beleid betreffende deze liquide middelen. Om sturing te geven aan de treasuryfunctie en risico's te beperken is op 25 februari 2003 een treasurywet vastgesteld door het bestuur. Dit treasurywet is in januari 2011 herzien om te voldoen aan de 'regeling beleggen en belenen 2010'.

In 2016 is het wet aangepast aan de nieuwe regeling beleggen, lenen en derivaten. In 2017 is conform het wet gehandeld.

Reflexis voert een zeer terughoudend financieel beleid. Er wordt gebruik gemaakt van spaarrekeningen waaronder een deposito. De tegoeden op de rekeningen zijn direct opeisbaar behalve het tegoed op de deposito rekening, daarvoor geldt 31 dagen wachttijd bij opname.

De openbaar rechtspersoon beschikt over meerdere rekeningen bij de ABN-AMRO bank. Door de lage rentestand is het rendement op deze banktegoeden nihil.

Jaarrekening Reflexis Openbaar Basisonderwijs

Financiële kengetallen

Met betrekking tot de huisvestingsratio, liquiditeit, rentabiliteit, solvabiliteit, weerstandsvermogen en de kapitalisatiefactor vermelden wij de volgende kengetallen:

Kengetallen financiële positie	2017 Realisatie	2018 Realisatie	2019 Prognose	2020 Prognose	2021 Prognose
Huisvestingsratio	0,08	0,07	0,07	0,08	0,08
Liquiditeit (current ratio)	4,58	4,03	3,34	3,18	3,39
Rentabiliteit	0,01	-0,02	-0,03	0,00	0,00
Solvabiliteit II (incl.voorzieningen)	0,82	0,81	0,79	0,77	0,77
Weerstandsvermogen	0,28	0,26	0,24	0,25	0,25
Kapitalisatiefactor	0,44	0,43	0,40	0,39	0,40

Huisvestingsratio

Het kengetal "huisvestingsratio" geeft de verhouding aan tussen de lasten van huisvesting en de totale lasten (inclusief financiële lasten).

Definitie: Som van de huisvestingslasten en afschrijvingen gebouwen en terreinen gedeeld door de som van de totale lasten (inclusief financiële lasten).

Kengetal	2017 Realisatie	2018 Realisatie	2019 Prognose	2020 Prognose	2021 Prognose
Huisvestingsratio	0,08	0,07	0,07	0,08	0,08

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde van hoger dan 0,10.

De huisvestingsratio is voor 2018 lager dan deze signaleringswaarde en zal dit naar verwachting de komende jaren ook blijven.

Liquiditeit (current ratio)

De liquiditeit geeft aan in hoeverre de organisatie op korte termijn aan haar verplichtingen kan voldoen.

Definitie: De verhouding tussen de vlottende activa (som van liquide middelen, vorderingen en voorraden) en de kortlopende schulden.

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde lager dan 0,75.

Kengetal	2017 Realisatie	2018 Realisatie	2019 Prognose	2020 Prognose	2021 Prognose
Liquiditeit (current ratio)	4,58	4,03	3,34	3,18	3,39

De liquiditeitsratio geeft aan dat 4,03 keer kan worden voldaan aan de uitstaande kortlopende schulden. Reflexis heeft op 31 december 2018 de beschikking over € 2.264.721 aan liquide middelen en heeft daarnaast € 497.966 openstaan aan nog te ontvangen bedragen.

Deze bedragen zijn binnen één jaar opeisbaar, waardoor kan worden voldaan aan de openstaande schulden die binnen één jaar voldaan moeten zijn, te weten € 685.906. De liquiditeitspositie is voor 2018 hoger dan de signaleringswaarde van de onderwijsinspectie. In vergelijking met 2017 is de liquiditeitspositie gedaald en dat de eerst komende jaren zal blijven doen. In bovenstaande berekening is geen rekening gehouden met de in de voorzieningen opgenomen verplichtingen.

Rentabiliteit

De rentabiliteit geeft aan of er sprake is van een positief dan wel negatief bedrijfsresultaat in relatie tot de totale baten.

Definitie: Resultaat gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

Kengetal	2017 Realisatie	2018 Realisatie	2019 Prognose	2020 Prognose	2021 Prognose
Rentabiliteit	0,01	-0,02	-0,03	0,00	0,00

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde lager dan -0,10.

Jaarrekening Reflexis Openbaar Basisonderwijs

De rentabiliteit geeft aan hoeveel van de totale opbrengsten omgezet wordt in het uiteindelijke resultaat. Reflexis heeft van de totale opbrengsten, te weten € 8.104.362, een negatief resultaat gerealiseerd van € 122.623.

De rentabiliteitspositie is voor 2018 hoger dan de signaleringswaarde van de onderwijsinspectie en naar de toekomst kijkende is de verwachting dat deze zich boven de signaleringswaarde zal handhaven.

Solvabiliteit II

De solvabiliteit geeft de verhouding aan tussen eigen en vreemd vermogen en verschaft dus inzicht in de financieringsopbouw. De solvabiliteit geeft ook aan in hoeverre de organisatie op langere termijn aan haar verplichtingen kan voldoen. Definitie: Eigen vermogen en voorzieningen gedeeld door het totale vermogen.

Kengetal	2017 Realisatie	2018 Realisatie	2019 Prognose	2020 Prognose	2021 Prognose
Solvabiliteit II (inclusief voorzieningen)	0,82	0,81	0,79	0,77	0,77

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde lager dan 0,30.

Solvabiliteit II geeft aan dat 81% van het totale vermogen uit eigen vermogen ofwel uit reserves en voorzieningen bestaat, hetgeen inhoudt dat slechts 19% van het totale vermogen gefinancierd wordt met vreemd vermogen.

De solvabiliteitspositie is voor 2018 hoger dan de signaleringswaarde van de onderwijsinspectie. In vergelijking met 2017 is de solvabiliteitspositie gedaald. Naar de toekomst toe is de prognose dat de solvabiliteitspositie zal dalen, maar hoger zal zijn dan de signaleringswaarde.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft aan het vermogen om niet-voorziene tot de reguliere bedrijfsvoering behorende risico's op te vangen.

Definitie: Het eigen vermogen gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

Kengetal	2017 Realisatie	2018 Realisatie	2019 Prognose	2020 Prognose	2021 Prognose
Weerstandsvermogen	0,28	0,26	0,24	0,25	0,25

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde lager dan 0,05.

In deze definitie wordt de rol van het eigen vermogen als risicobuffer voor onvoorziene gebeurtenissen benadrukt.

Bij toepassing en verankering van het risicomanagement in de organisatie en het goed functioneren van de planning & control cyclus blijven altijd restrisico's achter. Voor het opvangen van de mogelijke financiële effecten moet het bestuur voldoende weerstandsvermogen hebben of opbouwen.

Het weerstandsvermogen is voor 2018 hoger dan de signaleringswaarde van de onderwijsinspectie. In vergelijking met 2017 is het weerstandsvermogen gedaald. De verwachting is dat deze in de toekomst bijna gelijk blijft.

Kapitalisatiefactor

De kapitalisatiefactor geeft een indicatie hoe rijk een schoolbestuur is; dit om te signaleren of onderwijsorganisaties misschien een deel van hun kapitaal niet of inefficiënt benutten voor de vervulling van hun taken.

Definitie: De activazijde van de balans minus de materiële vaste activa betreffende gebouwen en terreinen gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

Kengetal	2017 Realisatie	2018 Realisatie	2019 Prognose	2020 Prognose	2021 Prognose
Kapitalisatiefactor	0,44	0,43	0,40	0,39	0,40

De onderwijsinspectie hanteert geen signaleringswaarde voor de kapitalisatiefactor in het nieuwe toetsingskader dat geldt voor verslagjaren vanaf 2015.

Continuïteitsparagraaf

In onderstaande tekst en cijfers wordt ingegaan op de toekomstige ontwikkelingen voor Reflexis Openbaar Basisonderwijs. Hiermee wordt een beeld gegeven over de continuïteit van de openbaar rechtspersoon.

Omdat er geen sprake is van majeure investeringen of doordecentralisatie van de huisvesting zijn in deze continuïteitsparagraaf de gegevens voor de komende drie jaar opgenomen.

Leerlingenaantal en personele bezetting

Kengetallen	Realisatie 2017	Realisatie 2018	Prognose 2019	Prognose 2020	Prognose 2021
Aantal leerlingen op 1 oktober	1.283	1.205	1.165	1.100	1.100
Personele bezetting per 31 december					
Bestuur / management (fte)	8,2	7,3	7,0	7,0	7,0
Personeel primair proces (fte)	73,7	81,9	76,3	71,3	71,3
Ondersteunend personeel (fte)	8,6	12,7	10,7	10,7	10,7
Totale personele bezetting (fte)	90,5	101,9	94,0	89,0	89,0
Overige kengetallen per 31 december					
Aantal leerlingen / Totaal personeel	14,18	11,83	12,39	12,36	12,36
Aantal leerlingen / Onderwijzend personeel	17,41	14,71	15,27	15,43	15,43

Leerling ontwikkeling

De scholen van Reflexis liggen in een krimpregio en dit betekent dat de leerlingaantallen de komende jaren terug zullen lopen. Om de risico's die hiermee samenhangen (dalende inkomsten en leegstand in gebouwen) in kaart te brengen is kritisch gekeken naar de leerling prognoses voor de komende jaren.

Voor de leerling prognoses is uitgegaan van de gegevens in ParnasSys (opbouw 1 oktober 2018, instroom en uitstroom) en de geboortecijfers van de gemeente. Deze gegevens zijn vergeleken met MOOZ, scenariomodel en de eigen prognoses. De berekeningen komen in grote lijnen overeen met de eigen prognoses en daarom zijn voor de meerjarenbegroting de eigen prognoses gebruikt.

Personele bezetting

De personele bezetting op 31 december 2018 was hoger dan op 31 december 2017. Dit verschil is te verklaren uit de extra middelen die van rijkswege zijn ontvangen voor werkdrukvermindering.

Naar de toekomst is voor de prognose van de personele bezetting rekening gehouden met natuurlijk verloop i.v.m. het bereiken van de AOW leeftijd maar ook is er rekening mee gehouden dat alle bepaalde tijd dienstverbanden eindigen op de einddatum.

Jaarrekening Reflexis Openbaar Basisonderwijs

Balans

Balans	Realisatie 31-12- 2017	Realisatie 31-12- 2018	Prognose 31-12-2019	Prognose 31-12- 2020	Prognose 31-12- 2021
Activa					
Materiële vaste activa	680.495	800.735	914.835	826.135	713.535
Vorderingen	462.711	497.966	497.966	497.966	497.966
Liquide middelen	2.394.430	2.264.721	1.793.051	1.684.866	1.825.034
Activa, totaal	3.537.636	3.563.422	3.205.852	3.008.967	3.036.535
Passiva					
Eigen vermogen	2.259.997	2.134.874	1.922.674	1.922.674	1.885.674
Voorzieningen	653.326	742.641	597.272	400.387	464.955
Kortlopende schulden	624.312	685.907	685.906	685.906	685.906
Passiva, totaal	3.537.636	3.563.422	3.205.852	3.008.967	3.036.535

Toelichting op de balans:

De materiële vaste activa zullen de komende jaren toenemen vanwege de voorgenomen investeringen. Alle scholen hebben aan de hand van de schoolplannen gekeken naar wat nodig is om deze plannen te realiseren en deze investering zijn verwerkt in de meerjaren investeringsbegroting. Voor 2018 is er van uitgegaan dat de nieuwe investeringen gedurende het jaar plaats zullen vinden en voor de berekening van de afschrijvingslasten is hier rekening mee gehouden. De vorderingen en overige schulden zijn lastig te voorspellen aangezien de balans een momentopname is en daarom is aangenomen dat deze posten de komende jaren gelijk zullen zijn aan de omvang op 31 december 2018. Voor de voorzieningen is rekening gehouden met toevoegingen en uitgaven conform de meerjaren onderhoudsplannen.

MOP versus voorziening	2019	2020	2021
Stand per 1 januari	673.941	528.572	331.867
Toevoeging	138.031	138.031	138.031
Uitgaven conform MOP 70%	283.400	334.916	73.463
Stand 31 dec.	528.572	331.687	396.255

De omvang van de liquide middelen is bepaald met behulp van de volgende liquiditeitsbegroting.

Liquiditeitsprognose	2019	2020	2021
Beginsaldo	2.264.721	1.793.051	1.951.795
begroot resultaat	-212.200	0	-37.000
<i>toename liquide middelen</i>			
afschrijvingen	160.200	148.100	139.100
toevoeging voorziening onderhoud	138.031	138.031	138.031
<i>afname liquide middelen</i>			
investeringen materiële vaste activa	-274.300	-59.400	-26.500
groot onderhoud uit onderhoudsvoorziening	-283.400	-334.916	-73.463
Eindsaldo	1.793.051	1.684.866	1.825.034

Jaarrekening Reflexis Openbaar Basisonderwijs

Staat van baten en lasten

Staat van baten en lasten	2017	2018	2019	2020	2021
	Realisatie	Realisatie	Prognose	Prognose	Prognose
Baten					
Rijksbijdragen	7.789.807	7.974.385	7.800.00	7.536.10	7.318.90
Subsidies overige overheden	5.638	3.614	0	0	0
Overige baten	136.537	126.364	3.600	3.600	3.600
			93.900	93.900	93.900
			7.897.50	7.633.60	7.416.40
Totaal baten	7.931.982	8.104.363	0	0	0
Lasten					
Personeelslasten	6.551.643	6.970.822	6.856.30	6.392.30	6.221.10
Afschrijvingen	120.649	120.632	0	0	0
Huisvestingslasten	604.954	574.532	160.200	148.100	139.100
Overige lasten	586.768	563.452	567.500	567.500	567.500
			525.200	525.200	525.200
			7.667.32	7.633.10	7.452.90
Totaal lasten	7.864.014	8.229.438	7	0	0
Financiële baten	718	724	-	-	-
Financiële lasten	-508	-771	-500	-500	-500
Financiële baten en lasten	210	-47	-500	-	-500
Resultaat	68.179	-125.122	-212.200	-	-37.000

De meerjarenbegroting 2019-2022 is vastgesteld door de RvT in de vergadering van 4 februari 2019.

Toelichting op de staat van baten en lasten:

De rijksbijdragen zullen als gevolg van de dalende leerlingaantallen afnemen. Bij het opstellen van de ramingen is geen rekening gehouden met incidentele rijksbijdragen hetgeen mede de lagere opbrengst verklaard ten opzichte van de realisatiecijfers. De begrote rijksbijdragen zijn gebaseerd op de door de minister van OCenW vastgestelde normbedragen in de Regeling bekostiging personeel PO 2018-2019 van 12 september 2018 (nr. PO/FenV/1403586). Er is rekening gehouden met het verlengen van de regeling prestatiebox en de regeling impulsgebied. Voor de overdrachten via de samenwerkingsverbanden is gerekend met de bedragen per leerling voor schooljaar 2018/2019.

De komende jaren is ook rekening gehouden met de gemeentelijke bijdrage voor de nevenvestiging van Op Koers. Onder de overige baten zijn de opbrengsten uit huur/medegebruik geraamd.

De personele lasten bestaan uit de loonkosten en overige personele lasten. De loonkosten zijn gebaseerd op het bestuursformatieplan 2018/2019 waarbij alle tijdelijke aanstellingen niet verlengd worden na 1 augustus 2019. Verder is er rekening gehouden met natuurlijk verloop waarbij er van uitgegaan is dat medewerkers op de AOW leeftijd uit dienst gaan.

Onder de overige personele lasten wordt o.a. rekening gehouden met kosten voor inhuur extern personeel, bedrijfsgezondheidszorg, nascholing, schoolbegeleiding en vervangingsbeheer.

Voor de afschrijvingen is uitgegaan van de huidige afschrijvingslasten en daarbij zijn de afschrijvingsbedragen van de nieuwe investeringen opgenomen. De afschrijvingslasten nemen toe vanwege de voorgenomen investeringen.

Voor de huisvestingslasten en de overige lasten is uitgegaan van bestaand beleid en historische gegevens.

Jaarrekening Reflexis Openbaar Basisonderwijs

Interne risicobeheersings- en controlesysteem

Het College van Bestuur is verantwoordelijk voor het bestaan en de werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen. Deze systemen hebben als doel het bewaken van de realisatie van doelstellingen, de betrouwbaarheid van de financiële verslaggeving en het naleven van de wet- en regelgeving.

Reflexis is lid van de sectororganisatie voor het primair onderwijs, de PO-raad en zoals alle leden van de PO-raad, heeft Reflexis de Code Goed Bestuur Primair Onderwijs conform vastgesteld. In deze code zijn de basisprincipes vastgelegd omtrent professionaliteit van bestuurders en managers in het primair onderwijs.

Reflexis heeft vanaf 1 januari 2016 de personeels- en de financiële administratie in eigen beheer. Alleen de salarisadministratie wordt uitbesteed aan Driessen HRM en via Driessen wordt de software afgenomen om de personele- en financiële administratie te voeren. De controller is eerste aanspreekpunt voor alle interne en externe financiële aangelegenheden en bewaakt de wijze van toepassing van de planning & control cyclus.

Het toezicht houden op de goede werking van het interne beheersingssysteem wordt gedaan met behulp van bestuurlijke beleidskaders en de jaarcyclus van verantwoording (zie hierna). In de jaarcyclus van verantwoording is vastgelegd wat wanneer gemonitord wordt door de Raad van Toezicht. Tevens is daarin vastgelegd dat het College van Bestuur niet na laat om tijdig, nauwkeurig en toegankelijke monitorinformatie voor te leggen die aansluit bij de desbetreffende bestuur-uitspraken.

Jaarcyclus van verantwoording

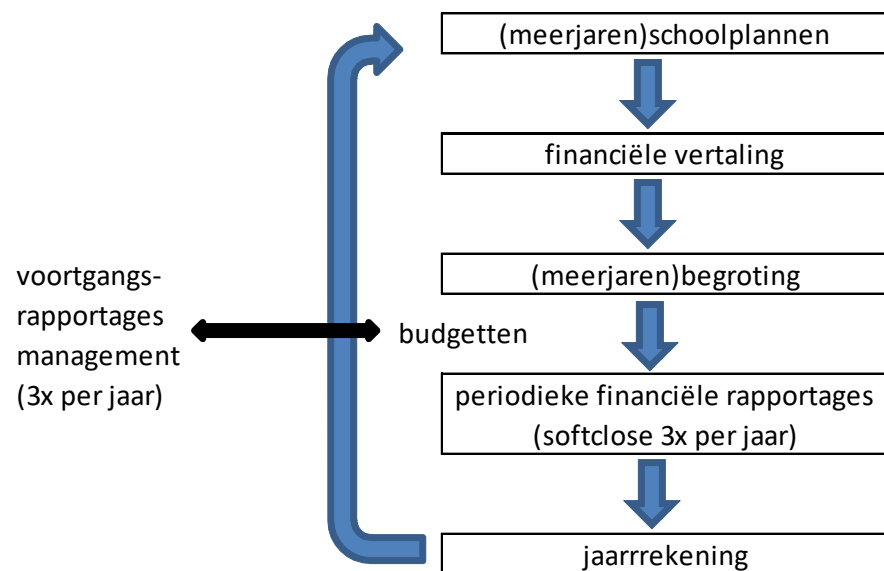
Maand	Verantwoording/rapportage
September	1.1 Bestuurlijke werkwijze (jaarevaluatie)
	2.2 t/m 2.4 Mandatering, verantwoording, beoordeling (jaarevaluatie)
	4.1 Bevoegdheidskaders algemeen (jaarevaluatie)
	4.4 Informatie aan en ondersteuning van het bestuur (jaarevaluatie)
Oktober	3.1 Toegankelijkheid (incl. 4.7.3)
	3.2 Kwaliteit van het onderwijs (rapportage voorgaande schooljaar)
	3.3 Veilige leeromgeving (incl. 4.7.1 en 4.7.2)
	4.3 Financieel (exploitatieoverzicht)
December	4.3 Financieel (begroting)
	4.3 Financieel (exploitatieoverzicht)
Februari	3.6 en 4.9 Huisvesting
Mei	3.5 PR en marketing
	3.7 Goed onderwijs, goed bestuur (incl. 4.8 Ouders/verzorgers)
	4.2 Personeel (sociaal jaarverslag)
	4.3 Financieel (jaarrekening)
Juni	3.4 Professionalisering van het personeel
	4.3 Financieel (exploitatieoverzicht + 3.8 de beoogde resultaten)
	4.5 Interne organisatie
	4.6 Onderwijskundige inrichting

In de jaarcyclus van verantwoording is ook de planning & control cyclus verwerkt.

Cijferbeoordeling wordt toegepast door de werkelijke cijfers periodiek te vergelijken met de begrote cijfers. Deze cijferbeoordeling vindt drie maal per jaar plaats en er wordt hierover verantwoording afgelegd aan de Raad van Toezicht conform de jaarcyclus.

Jaarrekening Reflexis Openbaar Basisonderwijs

De planning en control cyclus (zie figuur 1) is gekoppeld aan de jaarplannen van de scholen. Ieder jaar in oktober begint deze cyclus op de teldatum 1 oktober. Het aantal leerlingen is namelijk de basis voor de bekostiging. Er wordt een begroting gemaakt en schooldirecteuren wordt gevraagd welke investeringen nodig zijn voor de realisatie van de schoolplannen. In overleg met het College van Bestuur wordt de personeelsformatie ingevuld en deze wordt verwerkt in de begroting. Gedurende het jaar wordt budgetuitputting gevolgd en de schooldirecteuren ontvangen financiële managementrapportages voor hun school die tevens mondeling doorgesproken worden. Het College van Bestuur ontvangt financiële managementrapportages op organisatie niveau die gebruikt worden voor de verantwoording naar de Raad van Toezicht. Op deze manier wordt scherp gemonitord of inkomsten en uitgaven in lijn zijn met de begroting om financiële tegenvallers proactief bij te kunnen stellen.

Figuur 1: Planning & control cyclus

Er is geen aanleiding te veronderstellen dat de risicobeheersings- en controlesystemen ten aanzien van financiële verslaggevingsrisico's in het boekjaar 2017 niet naar behoren hebben gefunctioneerd.

Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

De belangrijkste risico's die Reflexis voor de komende jaren ziet zijn:

Risico van dalende leerlingaantallen (krimp)

Dalende leerlingenaantallen zijn niet alleen bepalend voor de opbrengsten van een schoolbestuur maar ook een bedreiging voor het behoud van een kwalitatief, divers, toegankelijk en doelmatig onderwijsaanbod. Maatregel: jaarlijks worden realistische leerlingenprognoses gemaakt en de effecten van dalende leerlingaantallen voor de inkomsten worden doorgerekend in de meerjarenbegroting. Verder is in 2015 een vergaande vorm van samenwerking onderzocht om dit risico op te vangen. Echter eind 2015 heeft de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap goedkeuring onthouden aan de voorgenomen fusie omdat niet werd voldaan aan de voorwaarden van artikel 64c, tweede lid, van de WPO in samenhang gelezen met artikel 17 van de WPO. Om toch efficiënter en effectiever te kunnen werken en dit risico op te vangen is begin 2016 gekozen voor een andere vorm van samenwerking met Stichting Lima.

Risico dat omvang school niet aansluit op beschikbare budget

De hoogte van het leerlingaantal is in grote mate bepalend voor de hoeveelheid middelen die het bestuur van het Rijk ontvangt. Het gebouw krimpt echter niet en dat kan een risico zijn voor de exploitatie. Maatregel: jaarlijks worden realistische prognoses gemaakt en het personeelsbestand wordt daar op afgestemd. Bij dreigende leegstand in de gebouwen wordt waar mogelijk medegebruik benut.

Risico overschrijding formatiebudget

In de meerjaren begroting is al rekening gehouden met de toekomstige pensioneringen en met de zekere opbrengsten. Verder wordt uitgegaan van voorzichtige ramingen van het aantal leerlingen en wordt een behoudend begrotingsbeleid gevoerd. Maatregel: terughoudendheid bij het aangaan van personele verplichtingen en het periodiek volgen van de ontwikkeling van de exploitatie ten opzichte van de begroting.

Jaarrekening Reflexis Openbaar Basisonderwijs

Risico uitkeringen voor eigen rekening

Aan het einde van het schooljaar worden dienstverbanden voor bepaalde tijd niet verlengd of gedurende het jaar eindigen vervangingswerkzaamheden. Ex-medewerkers kunnen een WW uitkering aanvragen bij het UWV en deze ook toegekend krijgen.

Omdat de sector onderwijs eigenrisicodrager is voor de WW kunnen de kosten van deze uitkering voor rekening van de laatste werkgever komen. Reflexis is hiervoor op grond van Wet Primair Onderwijs verplicht aangesloten bij het Participatiefonds. Het Participatiefonds kan onder voorwaarden de uitkeringskosten voor zijn rekening nemen.

Maatregelen: goed personeelsbeleid voeren en er voor zorgen dat de juiste inspanningen zijn gepleegd voorafgaand aan de beëindiging van een dienstverband.

Reflexis streeft er naar om risico's te beheersen en de kans op fouten, het nemen van verkeerde beslissingen en het verrast worden door onvoorziene omstandigheden zoveel mogelijk te reduceren. Volledigheid valt echter niet te garanderen. Het is nooit uit te sluiten dat de organisatie blootstaat aan risico's die nog niet bekend zijn of die (nog) niet belangrijk worden geacht. Bovendien kan geen enkel systeem van risicobeheersing en interne controle absolute zekerheid bieden tegen het niet realiseren van organisatiedoelstellingen, of het volledig voorkomen van verlies, fraude en overtredingen van wetten en regels.

Voor een adequate risicobeheersing en interne controle worden in de organisatie gebruik gemaakt van diverse op elkaar afgestemde instrumenten.

- Er is een besturingsmodel volgens Policy Governance met een Raad van Toezicht die de dagelijkse leiding overgedragen heeft aan het College van bestuur;
- De bestuurlijke werkwijze is vastgelegd in het bestuurlijk beleidskader;
- Het College van Bestuur, verantwoordelijk voor realisatie van organisatiedoelstellingen, legt hierover conform de jaarcyclus verantwoording af aan de Raad van Toezicht;
- De schooldirecteuren vertalen de organisatiedoelstellingen naar de schoolconcepten;
- Het directieteam komt periodiek bij elkaar om lopende zaken met elkaar te bespreken en om de integrale voortgang te bewaken;
- Er wordt een beheerste en integere bedrijfsvoering gevoerd, waaronder voorzieningen om verstrengeling van belangen tegen te gaan;

- Er wordt een kwaliteitsinstrument als beheerprogramma gebruikt voor het monitoren van de kwaliteit van het onderwijs;
- Er vindt een jaarlijkse schouw van de gebouwen plaats om noodzakelijk onderhoud te analyseren in vergelijking met de meerjaren onderhoudsplannen;
- Bewaking van het personeelsbestand door een kritische analyse van leerling prognoses en door uit te gaan van de T-systematiek;
- De grootste reeds bekende risico's (krimp, hoge gemiddelde personeelslast en leegstand gebouwen) zijn redelijk goed in te schatten en zijn in de meerjarenbegroting verwerkt;
- Het signaleren van afwijkingen, het analyseren van mogelijke oorzaken en het adviseren over bijstellingen mede aan de hand van periodieke voortgangsrapportages;
- Budgetbewaking vormt een vast onderdeel van onze planning & control cyclus;
- Periodieke besprekingen over budgetuitputting tussen de schooldirecteur en de controller;
- Het opvolgen van de aanbevelingen uit de management letter van de externe accountant.

Gelet op bovenstaande is het oordeel terecht dat de systemen van risicobeheersing en interne controle een redelijke mate van zekerheid geven over de financiële verslagleggingsrisico's en dat de financiële verslaggeving geen onjuistheden van materieel belang bevat.

Het bestuur verklaart dat, voor zover bekend:

- de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de activa, de passiva, de financiële positie en het resultaat van Reflexis Openbaar Basisonderwijs;
- het jaarverslag een getrouw beeld geeft van de toestand op balansdatum en de gang van zaken gedurende het boekjaar; en
- in het jaarverslag de voornaamste risico's waarmee Reflexis Openbaar Basisonderwijs wordt geconfronteerd zijn beschreven.

Jaarrekening stichting LIMA

10 Jaarrekening Stichting LIMA

Jaarrekening

Gegevens over de rechtspersoon

Bestuursnummer	46724
Naam instelling	Stichting Lima voor Katholiek Primair Onderwijs in Oost Gelre
Rechtsvorm:	Stichting
Postadres	Postbus 14, 7070 AA Uift
Bezoekadres	Hutteweg 113, 7071 BV Uift
Telefoon	0315-215009
Contactpersoon	F.J. Stieber
Telefoon	0315-215009
E-mail	bestuurskantoor@paraatscholen.nl

Brin	Naam	Sector
03UN	Antonius	PO
05HW	Sint Joseph-School	PO
06ZO	RK Basisschool Antonius	PO
07BK	Sint Canisiusschool	PO
08NH	Basisschool De Regenboog	PO
08RR	Basisschool St Theresia	PO
09MG	Frans ten Bosch	PO
10HC	Basisschool Past v Ars	PO
10XV	Basisschool St Jozef	PO
11LO	Basisschool Sint Joris	PO
14VP	SSBO St Ludgerus	SBO

A. Grondslagen

Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt conform de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs (RJO). Voor de indeling van de jaarrekening is gebruik gemaakt van de modellen in het xbrl-portaal. De bedragen in de jaarrekening zijn opgenomen in hele euro's. De grondslag voor de waardering van activa, passiva en voor het bepalen van het resultaat is de verkrijgingsprijs.

De jaarrekening is in opdracht van de Raad van Toezicht gecontroleerd door Mazars TKH N.V.. De controle verklaring is opgenomen onder de overige gegevens.

Activiteiten

Stichting LIMA is een katholiek schoolbestuur in de gemeente Oost Gelre met 10 reguliere basisscholen en één school voor speciaal basisonderwijs voor kinderen van 4 tot 12 jaar. In deze jaarrekening zijn de activiteiten van Stichting LIMA en van de onder deze rechtspersoon vallende scholen (zie gegevens rechtspersoon) verantwoord.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire bestuursleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van Stichting LIMA en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Stichting Lima voor Katholiek Primair Onderwijs in Oost Gelre en Reflexis Openbaar Basisonderwijs worden aangestuurd door hetzelfde College van Bestuur en staan onder toezicht van dezelfde Raad van Toezicht. Daar beide entiteiten zich kwalificeren als een economische eenheid waarin rechtspersonen organisatorisch

Jaarrekening Stichting LIMA

zijn verbonden, dient, op grond van de wet- en regelgeving, Richtlijn Jaarverslag Onderwijs alsmede Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, een samengevoegde jaarrekening te worden opgesteld. Reflexis Openbaar Basisonderwijs is aangewezen als groepshoofd en de samengevoegde jaarrekening is gebaseerd op de algemeen geldende financiële regelgeving.

Navolgend zijn de transacties met Reflexis Openbaar Basisonderwijs weergegeven:

- de doorberekening van loonkosten aan Reflexis Openbaar Basisonderwijs;
- de doorberekening van kosten aan Reflexis Openbaar Basisonderwijs.

Consolidatiegrondslagen

In de geconsolideerde jaarrekening zijn dezelfde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gehanteerd als in de enkelvoudige jaarrekeningen.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen voor waardering van activa, passiva en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Vergelijkende cijfers

Voor zover van toepassing zijn ter vergelijking de realisatiecijfers opgenomen van het voorgaande jaar, alsmede de cijfers van de meest recente, vastgestelde versie van de begroting van het verantwoordingsjaar.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van de instelling over verschillende zaken zich een oordeel vormt, en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien voor het geven van het in art.2:362 lid BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten, verminderd met de afschrijvingen. De afschrijvingen vinden lineair en naar tijdsgelang plaats op basis van de verwachte toekomstige gebruiksduur. Alleen investeringen boven de € 500 worden geactiveerd. Hierna worden de afschrijvingstermijnen per categorie weergegeven.

Categorie	Subcategorie	Afschrijvingstermijn	
		in jaren	in procenten
Installaties	Verwarming	15	6,7
	Alarm	10	10
	Zonnepanelen	10	10
	Liften	15	6,7
Meubilair	Stoelen	20	5
	Bureaus	10	10
	Kasten	20	5
	Docentensets	20	5
	Leerlingensets	20	5
	Garderobe	20	5
	Speeltoestellen	20	5
	Inrichting speellokaal	20	5
Inventaris	Kopieerapparatuur	5	20
	Audio-/video installatie	5	20
	Projectiemiddelen	5	20
	Keukenapparatuur	5	20
	Schoonmaakapparatuur	5	20
ICT	Servers	5	20
	Netwerk	10	10
	Computers	5	20
	Printers	5	20
	Beamers	5	20
	Ipads	5	20
	Digitale borden	10	10
	Touchscreens	8	12,5
	Telefooncentrale	10	10
	Leermiddelen	8	12,5
	Spel- en sportmateriaal	8	12,5

Jaarrekening Stichting LIMA

Bijzondere waardevermindering van vaste activa

De stichting beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder waarde-verminderingsverlies wordt direct als een last verwerkt in de winst-en-verliesrekening. Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd op nominale waarde onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen voor oninbaarheid. De vorderingen hebben een looptijd korter dan een jaar, tenzij dit bij de toelichting op de balans anders is aangegeven. Onder de vorderingen zijn ook de vooruitbetaalde kosten opgenomen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en de nog te ontvangen bedragen, voor zover ze niet onder andere vorderingen zijn te plaatsen.

Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan 12 maanden en een deposito met een vaste looptijd tot 2019. De banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan 12 maanden staan ter vrije beschikking van het bestuur en zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Een deel van de liquide middelen (1,5 miljoen) staat op de deposito met een vaste looptijd en dit deel van de liquide middelen staat niet per direct ter vrije beschikking.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen dat in deze jaarrekening wordt gepresenteerd, is het eigen vermogen na resultaatbestemming.

Voorziening onderhoud

Deze voorziening dient ter egalisatie van de onderhoudskosten. De dotatie komt ten laste van de exploitatierekening. De onderhoudskosten worden direct ten laste van de voorziening gebracht.

Voorziening jubileum

De accountant geeft twee opties om de omvang van de voorziening te berekenen:

- Als het bestuur de opgebouwde dienstjaren inzichtelijk heeft of het aantal fte's is minder dan 40 dient de door Mazars ter beschikking gestelde rekentool te worden gehanteerd voor de berekening van de voorziening per 31-12-2018.
- Indien het bestuur de opgebouwde dienstjaren niet inzichtelijk heeft en de omvang van het bestuur in totaal meer dan 40 fte is, mag de voorziening per 31-12-2018 worden berekend middels een forfaitair bedrag van € 780 per fte.

Het bestuur kiest voor optie b

Voorziening duurzame inzetbaarheid

In de CAO PO 2014-2015 zijn een aantal vernieuwende afspraken opgenomen rondom duurzame inzetbaarheid van personeel en is de BAPO-regeling vervallen. De nieuwe CAO-regeling betreffende de duurzame inzetbaarheid geven medewerkers recht op een basisbudget van 40 uur. Daarnaast is vanaf 57 jaar het sparen van ouderenverlof mogelijk en is er sprake van een overgangsregeling BAPO voor medewerkers vanaf 56 jaar. Deze aanpassing van de CAO heeft ook gevolgen voor de financiële verslaggeving van schoolbesturen met ingang van verslagjaar 2014.

Op basis van geldende wet- en regelgeving is geconcludeerd dat voor gespaarde uren duurzame inzetbaarheid in het kader van het ouderenverlof een voorziening moet worden gevormd. Het basisbudget (40 uur) duurzame inzetbaarheid voor iedere werknemer kan in principe ook gespaard worden. Deze uren worden echter niet meegenomen in de voorziening, voor zover deze uren niet worden gespaard voor ouderenverlof.

Om uren te kunnen sparen voor ouderenverlof moet de werknemer conform artikel 8.A8 CAO PO vooraf een plan indienen, waarin staat hoe deze verlofuren de komende vijf jaren worden ingezet. Uitgangspunt voor het waarderen van de voorziening zijn deze plannen, die zwart op wit staan. De basis voor het vaststellen

Jaarrekening Stichting LIMA

van de hoogte van de voorziening duurzame inzetbaarheid is het aantal uur dat een medewerker op basis van deze plannen heeft gespaard (en niet heeft opgenomen) vermenigvuldigd met de loonkosten per uur (rekening houdend met de eigen bijdrage en de blijf-kans).

Binnen Stichting LIMA wordt niet gespaard voor duurzame inzetbaarheid.

Kortlopende schulden

Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Onder de kortlopende schulden zijn ook vooruit ontvangen bedragen opgenomen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en de nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Bij de bepaling van het exploitatiesaldo is uitgegaan van het baten- en lastenstelsel. Dit betekent dat de opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Kosten hoeven nog geen uitgaven te zijn en opbrengsten nog geen inkomsten.

Rijksbijdragen

De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet geoordeelde OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekenings-clausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Geoordeelde OCW-subsidies met een vrij besteed overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekenings-clausule heeft) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waarvoor nog geen activiteiten zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geoordeelde OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekenings-clausule) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord in het jaar waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Overige OCW subsidies

Subsidies, niet zijnde investeringssubsidies, worden in het resultaat verantwoord zodra het waarschijnlijk is dat de desbetreffende subsidies zullen worden ontvangen en voor zover de hiermee samenhangende bestedingen zijn verricht.

Overige baten

Opbrengsten van diensten worden opgenomen naar rato van de mate waarin de diensten zijn verricht, gebaseerd op de tot balansdatum in het kader van de dienstverlening gemaakte kosten in verhouding tot de geschatte kosten van de totaal te verrichten dienstverlening.

Personele lasten

Onder de personele lasten worden de lasten opgenomen van de personeelsleden die in dienst zijn van de rechtspersoon, alsmede de overige personele lasten die betrekking hebben op onder andere het inhuren van extra personeel, scholingskosten en bedrijfsgezondheidszorg.

Pensioenen

Stichting LIMA heeft haar pensioenregeling ondergebracht bij bedrijfstakpensioenfondsen ABP. De pensioenverplichtingen uit de regeling worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord.

Voor bestaande verplichtingen (anders dan de te betalen premies) jegens de pensioenuitvoerder en/of werknemers wordt een voorziening opgenomen (indien relevant).

Jaarrekening Stichting LIMA

Ultimo 2018 en 2017 waren er voor de stichting geen pensioenvorderingen en geen verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie. De beleidsdekkingsgraad eind 2018 is 103,8%. De overheid eist een beleidsdekkingsgraad van 104,2% of hoger.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn gerelateerd aan de verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten van de materiële vaste activa. In het jaar van investeren wordt naar tijdsgelang afgeschreven.

Huisvestingslasten

Onder de huisvestingslasten worden de uitgaven voor huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige lasten

De overige lasten hebben betrekking op uitgaven die voortvloeien uit aangegane afspraken dan wel op uitgaven die noodzakelijk zijn voor het geven van onderwijs. Deze worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Financiële baten en lasten

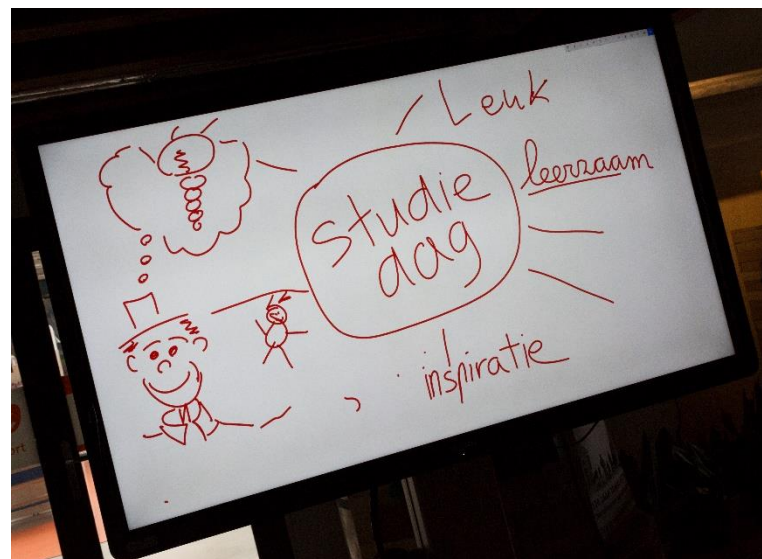
De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende renteopbrengsten en bankkosten.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij deze methode wordt het nettoresultaat aangepast voor posten van de winst- en verliesrekening die geen invloed hebben op ontvangsten en uitgaven in het verslagjaar, mutaties in de balansposten en posten van de winst- en verliesrekening waarvan de ontvangsten en uitgaven niet worden beschouwd als behorende tot de operationele activiteiten.

In het kasstroomoverzicht wordt onderscheid gemaakt tussen operationele, investerings- en financieringsactiviteiten.

De liquiditeitspositie in het kasstroomoverzicht bestaat uit liquide middelen (banktegoeden). In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering, de liquiditeit, de solvabiliteit en het vermogen van Stichting LIMA om geldstromen te genereren.

B. Balans

Balans per 31-12-2018 na resultaatbestemming

Activa	31-12-2018	31-12-2017	Passiva	31-12-2018	31-12-2017
	€	€		€	€
Materiële vaste activa	<u>785.605</u>	<u>906.947</u>	Eigen vermogen	1.634.930	2.251.512
Totaal vaste activa	785.605	906.947			
Vorderingen	566.794	545.418	Voorzieningen	831.658	733.488
Liquide middelen	<u>2.145.827</u>	<u>2.373.970</u>			
Totaal vlottende activa	2.712.620	2.919.388	Kortlopende schulden	1.031.636	841.335
Totaal activa	3.498.225	3.826.335	Totaal passiva	3.498.225	3.826.335

C. Staat van baten en lasten over 2018

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Baten			
Rijksbijdragen OCW	9.769.430	9.039.409	9.313.103
Overige overheidsbijdragen	28.994	13.000	24.477
Overige baten	145.857	35.500	148.876
Totaal baten	<u>9.944.281</u>	<u>9.087.909</u>	<u>9.486.456</u>
Lasten			
Personeelslasten	9.184.604	7.908.778	8.340.707
Afschrijvingen	209.330	221.708	223.515
Huisvestingslasten	450.524	442.395	488.758
Overige lasten	782.910	767.226	885.128
Totaal lasten	<u>10.627.368</u>	<u>9.340.107</u>	<u>9.938.107</u>
Saldo baten en lasten	<u>-683.087</u>	<u>-252.198</u>	<u>-451.651</u>
Financiële baten en lasten	66.605	69.000	67.724
Resultaat	<u>-616.582</u>	<u>-183.198</u>	<u>-383.927</u>
Resultaat na belastingen	<u>-616.582</u>	<u>-183.198</u>	<u>-383.927</u>
Totaal resultaat	<u>-616.582</u>	<u>-183.198</u>	<u>-383.927</u>

D. Kasstroomoverzicht over 2018

	2018 Euro	2017 Euro
<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>		
Saldo van baten en lasten	-683.087	-451.651
Aanpassingen voor:		
- afschrijvingen	209.330	223.515
- Mutaties voorzieningen	98.170	143.873
- Koersresultaten FVA	0	0
- Overige mutaties eigen vermogen		
	307.500	367.388
Veranderingen in vlottende middelen		
- Vorderingen	-21.377	19.897
- Kortlopende schulden	190.302	18.750
	<u>168.926</u>	<u>38.647</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	-206.661	-45.616
- Ontvangen intrest	67.536	68.466
- Betaalde Intrest	-1.030	-742
	66.506	67.724
Totale kasstroom uit operationele activiteiten	-140.156	22.108
<u>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>		
- Investerings in materiële vaste activa	-87.988	-90.670
- Desinvesterings in materiële vaste activa	0	0
	-87.988	-90.670
Totale kasstroom uit investeringsactiviteiten	-87.988	-90.670
<u>Mutatie liquide middelen</u>	<u>-228.143</u>	<u>-68.561</u>
Liquide middelen 1-1	2.373.970	2.442.530
Liquide middelen 31-12	<u>2.145.827</u>	2.373.970
Mutatie liquide middelen	<u>-228.143</u>	<u>-68.561</u>

Jaarrekening Stichting LIMA

E1. Toelichting behorende tot de balans

1. Activa

1.1 Vaste Activa

1.1.2 Materiële vaste activa

	1.1.2.1 Gebouwen	1.1.2.3 Inventaris en apparatuur	1.1.2.5 Overige materiële vaste activa	Totaal
Stand per 1 januari				
Aanschafprijs 1-1-2018	19.670	2.188.220	624.822	2.832.712
Afschrijving cumulatief 1-1-2018	3.935	1.491.449	430.382	1.925.766
Boekwaarde 1-1-2018	15.735	696.771	194.440	906.947
Investeringen 2018	0	68.961	19.027	87.989
Desinvesteringen 2018	0	0	0	0
Afschrijvingen 2018	1.968	144.077	63.285	209.330
Saldo mutaties	-1.968	-75.116	-44.259	-121.341
Stand per 31 december				
Aanschafprijs 31-12-2018	19.670	2.257.181	643.848	2.920.701
Afschrijving cumulatief 31-12-2018	5.903	1.635.526	493.667	2.135.096
Boekwaarde 31-12-2018	13.767	621.656	150.181	785.605

1.2 Vlottende activa

	31-12-2018 EUR	31-12-2017 EUR
1.2.2 Vorderingen		
1.2.2.1 Debiteuren	36.163	
1.2.2.2 OCW/EZ	421.969	437.001
1.2.2.10 Overige vorderingen	62.602	81.307
1.2.2.12 Vooruitbetaalde kosten	26.604	15.281
1.2.2.14 Nog te ontvangen interest	19.455	22.674
Totaal vorderingen	566.794	545.418

1.2.4 Liquide middelen

	31-12-2018 EUR	31-12-2017 EUR
1.2.4.2 Tegoeden op bankrekeningen	2.145.827	2.373.970
Totaal liquide middelen	2.145.827	2.373.970

2 Passiva

2.1 Eigen vermogen

	31-12-2018 EUR	31-12-2017 EUR
Stand per 1 januari	2.251.512	2.635.439
Bestemming van het resultaat	-616.582	-383.927
Stand per 31 december	1.634.930	2.251.512

2.2 Voorzieningen

2.2.1 Personele voorzieningen

	Mutaties				
	Stand per 1-1-2018	Dotaties 2018	Ont-trekkingen 2018	Vrijval 2018	Saldo 31-12-2018
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
2.2.1.2 Voorziening spaarverlof	4.906		4.906		0
2.2.1.4 Voorziening jubilea	105.270	10.486	26.991		88.765
Totaal personele voorzieningen	110.176	10.486	31.897	-	88.765
2.2.3 Voorziening voor groot onderhoud	623.311	173.834	54.251		742.894
Totaal voorzieningen	733.488	184.320	86.148	-	831.658

Voorziening spaarverlof

Voorziening jubilea

Voorziening groot onderhoud

Totaal voorzieningen

Onderverdeling saldo	
Kortlopend deel < 1 jaar	Langlopende deel > 1 jaar
EUR	EUR
-	-
8.866	79.899
313.081	429.813
321.946	509.712

2.4 Kortlopende schulden

	31-12-2018	31-12-2017
	EUR	EUR
2.4.8 Crediteuren	85.467	7.635
2.4.9 Belastingen en premies sociale verzekeringen	367.927	326.813
2.4.10 Schulden ter zake van pensioenen	98.959	95.254
2.4.12 Overige kortlopende schulden	191.170	121.255
2.4.15 Vooruit ontvangen investeringssubsidies	0	0
2.4.17 Vakantiegeld	274.307	259.905
2.4.19 Overige	13.806	30.472
Totaal kortlopende schulden	1.031.636	841.335

A.1.6 Niet uit de balans blijken rechten en plichten

Rechten

Er zijn geen niet in de balans opgenomen rechten die hier moeten worden toegelicht.

Verplichtingen

De volgende niet in de balans opgenomen verplichtingen worden hieronder toegelicht.

Omschrijving	<u>Kopieercontract</u>	<u>Huur bestuurskantoor</u>
Leverancier	Canon	Wonion
Periode van	1-1-2018	1-12-2015
Periode tot	1-1-2024	1-12-2025
Bedrag per maand	2.527	1.344
Bedrag boekjaar	30.324	16.218
Bedrag < 1 jaar	30.324	16.128
Bedrag 1-5 jaar	121.296	64.512
Bedrag > 5 jaar	0	30.912
Bedrag totaal	151.620	111.552

E2. Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten 2018

3 Baten

	2018	Begroting 2018	2017
	EUR	EUR	EUR
3.1. Rijksbijdragen OCW/EZ	9.769.430	9.039.409	9.313.103
3.2. Overheidsbijdragen / subsidies overige overheden	28.994	13.000	24.477
3.5. Overige baten	145.857	35.500	148.876
	<u>9.944.281</u>	<u>9.087.909</u>	<u>9.486.456</u>

3.1.1	Rijksbijdragen	2018	Begroting 2018	2017
		EUR	EUR	EUR
3.1.1.1	Rijksbijdragen OCW	8.945.619	8.341.928	8.489.820
3.1.2.1	Overige subsidies OCW	18.770	-	21.930
3.1.3.1	Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage SWV	805.040	697.480	801.353
		<u>9.769.430</u>	<u>9.039.409</u>	<u>9.313.103</u>

3.2.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies

	2018	Begroting 2018	2017
	EUR	EUR	EUR
3.2.2.2 Overige gemeentelijke bijdragen	28.994	13.000	24.477

3.5	Overige baten	2018	Begroting 2018	2017
		EUR	EUR	EUR
3.5.1	Opbrengsten verhuur	50.891	35.500	46.068
3.5.10	Overige	94.965	-	102.807
	Totaal overige baten	<u>145.857</u>	<u>35.500</u>	<u>148.876</u>

4 Lasten**4.1 Personeelslasten**

	2018	Begroting 2018	2017
	EUR	EUR	EUR
4.1.1 Lonen en salarissen			
4.1.1.1 Brutolonen en salarissen	6.495.954	7.308.491	6.047.434
4.1.1.2 Sociale lasten	874.294	0	791.026
4.1.1.3 Premies participatiefonds	296.591	0	217.728
4.1.1.4 Premies vervangingsfonds	9.420	0	10.055
4.1.1.5 Pensioenpremies	867.176	0	836.134
	8.543.436	7.308.491	7.902.377

4.1.2 Overige personele lasten

4.1.2.1	Dotaties personele voorzieningen	10.486	0	18.207	
4.1.2.2	Personeel niet in loondienst	254.873	225.109	150.257	
4.1.2.3	Overig	512.701	387.693	351.258	
		<u>778.060</u>	<u>612.802</u>	<u>519.722</u>	

4.1.3 Ontvangen vergoedingen

4.1.3.1	Vergoedingen participatiefonds			0
4.1.3.2	Vergoedingen vervangingsfonds	0	0	0
	Uitkeringen die de personeelslasten verminderen	-136.892	-12.515	-81.392
4.1.3.3		<u>-136.892</u>	<u>-12.515</u>	<u>-81.392</u>
	Totaal personeelslasten	<u>9.184.604</u>	<u>7.908.778</u>	<u>8.340.707</u>

Het gemiddeld aantal FTE bedroeg ultimo 2018 en 2017 respectievelijk 127 en 124.

4.2 Afschrijvingen

	2018	Begroting 2018	2017
	EUR	EUR	EUR
4.2.2 Afschrijvingen op materiële vaste activa			
Installaties	1.968	1.968	1.968
Meubilair & Inventaris	71.631	72.881	75.512
ICT	72.446	81.036	78.963
Leermiddelen	63.285	65.823	67.073
Totaal afschrijvingen	209.330	221.708	223.515

4.3 Huisvestingslasten

	2018	Begroting 2018	2017
	EUR	EUR	EUR
4.3.1 Huurlasten	16.218	16.132	14.717
4.3.3 Onderhoudskosten	51.487	43.000	64.062
4.3.4 Lasten voor energie en water	148.039	149.482	144.227
4.3.5 Schoonmaakkosten	19.590	18.550	20.921
4.3.6 Belastingen en heffingen	7.544	13.003	9.597
4.3.7 Dotatie overige onderhoudsvoorzieningen	173.832	173.832	190.976
4.3.8 Overige	33.813	28.396	44.257
Totaal huisvestingslasten	450.524	442.395	488.758

4.4**Overige instellingslasten**

	2018	Begroting 2018	2017
	EUR	EUR	EUR
4.4.1 Administratie- en beheerlasten	137.949	136.146	151.695
4.4.2 Inventaris en apparatuur	2.839	-	6.211
4.4.3 Leermiddelen	424.733	461.281	460.599
4.4.5 Overige	217.389	169.799	266.623
Totaal overige instellingslasten	782.910	767.226	885.128

4.4.1**Toelichting Administratie en beheerlasten**

Kantoorbenodigdheden	79		153
Telefonie/internet kosten	23.681	26.695	26.605
Postbus en porti	949	1.726	1.799
Uitbesteding administratie incl. software	101.758	96.000	111.414
Medezeggenschap	11.483	11.725	11.725
Totaal administratie en beheerlasten	137.949	136.146	151.695

4.4.2**Inventaris en apparatuur**

Kleine inventaris	2.839	-	6.211
Totaal inventaris en apparatuur	2.839	-	6.211

Jaarrekening Stichting LIMA

4.4.3 Leermiddelen

Onderwijsleerproces	155.358	156.000	168.781
OLP licenties, software, website, kleine ICT	255.825	282.500	271.785
Materialen en overige kosten zorg	2.787	7.300	3.779
(School) bibliotheek	3.364	4.925	2.965
Abonnementen, tijdschriften OLP	2.167	4.516	5.958
Toetsen en testen	5.231	6.040	7.330
Totaal leermiddelen	424.733	461.281	460.599

4.4.4 Overige lasten

Vergaderkosten	2.941	-	2.444
Literatuur en abonnementen	20.580	21.640	21.475
Verzekeringen	6.471	6.939	9.201
Contributies/lidmaatschappen	17.149	17.897	17.423
Huishoudelijke kosten	9.818	8.350	9.213
Medezeggenschap	7.384	4.861	8.246
Tussen schoolse opvang	-	-	-
Culturele Vorming	7.956	12.415	15.380
Kopieercontract	31.717	32.927	93.679
Onderwijsgeschieden	213	220	219
Attenties	3.266	10.000	18.691
Realisatie IEKC	41.003	25.000	21.019
Procesbegeleiding	6.627	9.600	18.896
Juridische ondersteuning	4.007	-	5.820
Overige algemene kosten	58.257	19.950	24.917
Totaal overige lasten	217.389	169.799	266.623

Accountantshonoraria	2018 EUR	Begroting 2018 EUR	2017 EUR
Onderzoek jaarrekening	11.483	11.725	11.725
	11.483	11.725	11.725

De genoemde bedragen voor de controle van de jaarrekening betreffen de kosten van de jaarrekening van het betreffende jaar.

6 Financiële baten en lasten

	2018 EUR	Begroting 2018 EUR	2017 EUR
6.1 Financiële baten			
6.1.1. Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	67.535	70.000	68.466
	67.535	70.000	68.466
6.2 Financiële lasten			
6.2.1. Rentelasten en soortgelijke kosten	1.030	1.000	742
	1.030	1.000	742
Saldo financiële baten en lasten	66.505	69.000	67.724
Jaarresultaat	616.582-	183.198-	383.927-

G Verantwoording van subsidies

G1. VERANTWOORDING VAN SUBSIDIES ZONDER VERREKENINGSCLAUSULE (Regeling ROS art. 13, lid 2 sub a en EZ regelingen betrekking hebben op de EZ subsidies)

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Datum	Bedrag Toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Prestatie afgerond
			€	€	Ja/nee
			0	0	
			0	0	
totaal			0	0	

F. Overzicht verbonden partijen

	Naam	SWV Oost Achterhoek
	Juridische vorm	Stichting
	Statutaire zetel	Winterswijk
	Code activiteiten	4 (overig)
	Deelname percentage	21,45 %

De aard van verbondenheid met het samenwerkingsverband is:

Er wordt door de schoolbesturen gezamenlijk vorm gegeven aan een stelsel waarbij sprake is van een flexibele inrichting van de speciale onderwijszorg, waardoor besturen en scholen in staat zijn aan de zorgplicht te voldoen.

Jaarrekening Stichting LIMA

G. Bezoldiging van bestuurders en toezichthouders

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op Stichting Lima. Het voor Stichting Lima toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2018 € 133.000.

Het betreft het bezoldigingsmaximum voor het onderwijs, klasse C, complexiteitspunten per criterium:

- Gemiddelde totale baten	4
- Gemiddeld aantal leerlingen	2
- Gewogen aantal onderwijssoorten	2

De klassenindeling en het bezoldigingsmaximum zijn vastgesteld door de Raad van Toezicht op 27 mei 2019.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking. Tevens leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

bedragen x € 1	M.M. Wenting
Functiegegevens	Voorzitter CvB
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/9 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,00
Gewezen topfunctionaris?	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja
Klasse	C
Complexiteitspunten aantal leerlingen	4
Complexiteitspunten totale baten	2
Complexiteitspunten aantal onderwijssoorten	2

Bezoldiging

Beloning en belastbare onkostenvergoedingen	25.661
Beloningen betaalbaar op termijn	4.333
Subtotaal	29.994

Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	44.333
--	--------

-/- Onverschuldigd betaald bedrag	NVT
Totale bezoldiging	29.994

Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	NVT
--	-----

Gegevens 2017

Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2017 (in fte)	n.v.t.

Beloning en belastbare onkostenvergoedingen	n.v.t.
Beloningen betaalbaar op termijn	n.v.t.
Totaal bezoldiging 2017	n.v.t.

Jaarrekening Stichting LIMA

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking kalendermaand 1-12 [indien van toepassing]

bedragen x € 1	J.M.K van Zuidam
	Bestuurder a.i.
Functiegegevens	
Kalenderjaar	2018
Aanvang en einde functie vervulling in 2018	1/1 - 31/07
Aantal kalendermaanden functie vervulling in het kalenderjaar	7,00
Gewezen topfunctionaris?	nee
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 182
Maxima op basis van de normbedragen per maand	170.900
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	170.900
Bezoldiging	
Werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief?	Ja
Bezoldiging in de betreffende periode	82.748
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	82.748
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging, exclusief BTW	82.748
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.

1d. Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

Naam topfunctionaris	Functie
T. Hek	Voorzitter RvT
P. Hanselman	Lid RvT
D. Hermsen	Lid RvT
R. Hoftijzer	Lid RvT
M. Kothuis	Lid RvT

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

Er zijn geen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen verstrekt.

3a. Bezoldiging en/of ontslaguitkering niet-topfunctionarissen[1]

Er is geen bezoldiging en/of ontslaguitkering geweest aan niet-topfunctionarissen die hoger zijn dan de WNT grens. Dat was eveneens in 2016 niet het geval.

I. Bestemming van het resultaat 2018

Het exploitatieresultaat over 2018 bedraagt €	616.582-
Hiervan is te bestemmen voor:	
Algemene reserve	616.582-
Totaal	<u>616.582-</u>

J. Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die hier vermeld moeten worden

Jaarrekening Stichting LIMA

K. ONDERTEKENING

Het College van Bestuur verklaart hierbij de jaarrekening over de periode 1 januari 2018 tot en met 31 december 2018 te hebben opgesteld.

De jaarrekening bestaat uit een balans per 31 december 2018 en een staat van baten en lasten over de periode 1 januari 2018 tot en met 31 december 2018.

Ondertekening College van Bestuur

Bestuurder:

F.J. Stieber

M.M. Wenting

De Raad van Toezicht verklaart hierbij de jaarrekening over de periode 1 januari 2018 tot en met 31 december 2018 te hebben goedgekeurd.

De jaarrekening bestaat uit een balans per 31 december 2018 en een staat van baten en lasten over de periode 1 januari 2018 tot en met 31 december 2018.

Ondertekening Raad van Toezicht

Voorzitter:

T. Hek

Lid:

M. Kothuis

Lid:

R. Hoftijzer

Lid:

P. Hanselman

Lid:

D. Hermesen

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de Raad van Toezicht van Stichting LIMA voor Katholiek Primair Onderwijs in Oost Gelre

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN JAARREKENING 2018

ONS OORDEEL

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting LIMA voor Katholiek Primair Onderwijs in Oost Gelre te Ulft gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting LIMA voor Katholiek Primair Onderwijs in Oost Gelre op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijs-accountantsprotocol OCW 2018.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. het exploitatieoverzicht over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

DE BASIS VOOR ONS OORDEEL

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting LIMA voor Katholiek Primair Onderwijs in Oost Gelre, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

ACCOUNTANTS - BELASTINGADVISEURS - MANAGEMENT CONSULTANTS
ZUIDERVAAL 50 • POSTBUS 2343 • 7500 CH ENSCHEDE
TEL: 088 277 11 00 • info@mazars.nl

MAZARS T&H N.V.
STATUTAIRE OEFENINGEN IN ENSCHEDE (DVK-ENSCHDE-NR-0669793)

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

GEEN CONTROLEWERKZAAMHEDEN VERRICHT TEN AANZIEN VAN DE ANTICUMULATIEBEPALING VAN ARTIKEL 1.6A WNT EN ARTIKEL 5 LID 1(J) UITVOERINGSREGELING WNT

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht op gegevens in de WNT-verantwoording, of het ontbreken daarvan, op grond van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 onderdeel j Uitvoeringsregeling WNT. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT plichtige instellingen alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.2. Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijs-accountantsprotocol OCW 2018 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN DE RAAD VAN TOEZICHT VOOR DE JAARREKENING

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

ONZE VERANTWOORDELIJKHEDEN VOOR DE CONTROLE VAN DE JAARREKENING

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's:
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn;
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het intern toezichthoudend orgaan/de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Enschede, 24 mei 2019

MAZARS TKH N.V.

WAS GETEKEND

G.J.H. Oude Voshaar RA

Jaarrekening Stichting LIMA

Financiële paragraaf

Financiële positie op balansdatum

Onderstaand treft u de balans aan per 31 december 2018 in vergelijking met 31 december 2017. Na de balans volgt een korte toelichting op de belangrijkste wijzigingen in de balans.

Balans	31-12-2018	31-12-2017
Activa		
Materiële vaste activa	785.605	906.946
Vorderingen	566.794	545.418
Liquide middelen	2.145.827	2.373.970
Activa, totaal	3.498.225	3.826.334
Passiva		
Eigen vermogen	1.634.930	2.251.512
Voorzieningen	831.658	733.487
Kortlopende schulden	1.031.636	841.336
Passiva, totaal	3.498.225	3.826.334

Toelichting op de balans:

Activa

Materiële vaste activa

De door Stichting Lima beheerde schoolgebouwen zijn juridisch wel, doch economisch geen eigendom van Stichting Lima. Deze gebouwen zijn volledig gesubsidieerd en dienen, wanneer ze niet conform de bestemming worden gebruikt om niet te worden overgedragen aan de gemeente.

In 2018 is € 87.989 geïnvesteerd in materiële vaste activa. Hiervan betrof het grootste deel (€ 68.961) investeringen in inventaris en apparatuur en een klein deel (€ 19.027) in leermiddelen. De afschrijvingslasten bedroegen € 209.330, waardoor er per saldo een daling van de waarde van de materiële vaste activa is. De boekwaarde van de materiële vaste activa is in 2018 afgenomen met € 121.342 naar € 785.605.

Vorderingen

De vorderingen zijn in 2018 met € 21.376 toegenomen. De belangrijkste vordering is de vordering op het ministerie i.v.m. het betaalritme van de personele bekostiging en prestatiebox. In de periode augustus t/m december wordt minder dan 5/12 van de jaarsubsidie ontvangen, waardoor er per 31 december sprake is van een vordering.

Toelichting vordering OCW

Bekostiging	Bekostigings jaar	Bedrag beschikking	Toegerekend t/m 2018	Ontvangen t/m 2018	Te vorderen 31-12- 2018	Te vorderen 31-12- 2017
Personeel	2018/2019	6.082.407	2.2.534.336	2.101.472	432.864	414.436
Prestatiebox	2017/2018	291.837	121.590	132.494	-10.895	21.532
Totaal OCW		6.374.244	2.655.926	2.233.966	421.969	435.969

Onder de vorderingen is ook de betaalde borg ICT opgenomen voor een bedrag van € 53.700 voor 358 tablets op meerdere scholen. Deze scholen werken met Snappet en voor het gebruik van de hardware is een borgsom betaald aan Stichting Snappet.

De nog te ontvangen rente bedraagt per 31 december 2018 € 19.445.

Aan de vorderingen zijn geen risico's verbonden en daarom is geen voorziening wegens mogelijke oninbaarheid gevormd.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn in 2018 afgenomen met € 228.143. Deze afname is lager dan het negatieve resultaat over 2018.

Een nadere toelichting op de ontwikkeling van de omvang van de liquide middelen is weergegeven in het kasstroomoverzicht.

Jaarrekening Stichting LIMA

Passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve.

Het negatieve resultaat van € 616.582 is ten laste van de algemene reserve gebracht en daarmee bedraagt de stand van de algemene reserve per 31 december 2018 € 1.634.930. Deze reserve dient ter afdekking van de algemene en personele risico's.

Voorzieningen

Stichting Lima heeft twee personele voorzieningen en een voorziening groot onderhoud.

Personele voorzieningen:

De jubileumvoorziening is een personele voorziening en is bedoeld ter dekking van toekomstige ambtsjubileumgratificaties. Voor de bepaling van de noodzakelijke omvang van de voorziening is uitgegaan van een forfaitair bedrag van € 780 per fte. Per 31 december 2018 is deze omvang berekend op € 88.765.

De voorziening spaarverlof is in het verleden opgebouwd voor verlofrechten voor enkele medewerkers. Deze opgebouwde rechten konden tot en met het schooljaar 2017-2018 worden verzilverd. Het laatste deel is dan ook in 2018 door betrokkenen opgenomen waardoor het saldo op 31 december 2018 nihil is.

Aan de voorziening groot onderhoud is in 2018 € 173.834 toegevoegd. In 2018 is voor groot onderhoud € 54.251 aan de voorziening onttrokken. Per 31 december 2018 bedraagt het saldo van de voorziening groot onderhoud € 831.658.

Kortlopende schulden

De omvang van de kortlopende schulden is met € 190.301 gestegen ten opzichte van 31 december 2017. De belangrijkste kortlopende schulden zijn de af te dragen loonheffing en pensioenpremies en het nog te betalen vakantiegeld.

Deze schulden, per 31 december 2018 in de balans opgenomen voor een bedrag van € 642.234, worden eind januari en eind mei betaald.

Analyse resultaat

De begroting van 2018 liet een negatief resultaat zien van € 183.198. Uiteindelijk resulteert een negatief resultaat van € 616.582, een verschil van € 433.384 met de begroting.

In de navolgende paragraaf treft u een vergelijking aan en een specificatie van de belangrijkste verschillen.

Analyse resultaat ten opzichte van vorig boekjaar en begroting

In de volgende tabel een vergelijking van de staat van baten en lasten op basis van gerealiseerde en begrote baten en lasten voor het kalenderjaar 2018 en gerealiseerde baten en lasten voor het kalenderjaar 2017.

Staat van baten en lasten	Realisatie 2018	Begroting 2018	Vershil	Realisatie 2017	Vershil
Baten					
Rijksbijdragen	9.769.430	9.039.409	730.021	9.313.103	456.327
Subsidies overige overheden	28.994	13.000	15.994	24.477	4.517
Overige baten	145.857	35.500	110.357	148.876	-3.019
Totaal baten	9.944.281	9.087.909	856.372	9.486.456	457.825
Lasten					
Personeelslasten	9.184.604	7.908.778	-1.275.826	8.340.707	-843.897
Afschrijvingen	209.330	221.708	12.378	223.515	14.185
Huisvestingslasten	450.524	442.395	-8.129	488.758	38.234
Overige lasten	782.910	767.226	-15.684	885.128	102.217
Totaal lasten	10.627.368	9.340.107	-1.287.261	9.938.107	-689.260
Financiële baten en lasten	66.505	69.000	-2.495	67.724	-1.219
Resultaat	-616.582	-183.198	-433.384	-383.927	-232.655

Jaarrekening Stichting LIMA

Toelichting op de staat van baten en lasten:

Rijksbijdragen

Ondanks het lagere leerlingenaantal is in 2018 meer rijksbijdrage ontvangen dan in 2017. De rijksbijdrage was ook hoger dan begroot.

De rijksbijdragen OCW zijn € 622.461 hoger dan begroot en € 452.635 hoger dan in 2017 ontvangen. De verhoging wordt met name veroorzaakt door de extra middelen die zijn ontvangen als gevolg van aanpassingen in de bekostiging voor de salarisverhoging per 1 september 2018 en de toevoeging van de extra middelen voor werkdrukvermindering.

De vergoeding van het samenwerkingsverband was in 2018 € 107.560 hoger dan begroot en ten opzichte van 2017 € 3.687 hoger.

Subsidies overige overheden

Onder de overige overheidsbijdragen is de gemeentelijke klokuurvergoeding voor het gymlokaal van de Ludgerusschool en de gemeentelijke bijdrage voor NME verantwoord. Deze laatste bijdrage is per 1 augustus 2018 door de gemeente Oost Gelre beëindigd.

Overige baten

De overige baten zijn € 110.357 hoger dan begroot en € 3.019 lager dan in 2017 ontvangen.

De verhoging t.o.v. de begroting is o.a. veroorzaakt door de bijdragen van verschillende schoolbesturen voor leerlingen die door Horizon Jeugdzorg en Onderwijs via de crisisopvang tijdelijk op een van onze scholen geplaatst zijn. Hiermee was in 2018 € 62.180 gemoeid. Omdat dit incidentele opbrengsten betreft wordt hiermee in de begroting geen rekening gehouden.

Verder zijn de overige baten hoger dan begroot doordat er geen rekening is gehouden met inkomsten van Iselinge i.v.m. het project versterkt samen leren; in 2018 is hiervoor € 27.785 ontvangen. De opbrengst vanuit verhuur/medegebruik hebben in 2018 € 50.891 bedragen.

Personele lasten

De personele lasten bestaan uit loonkosten en overige personele lasten. Onder de laatste categorie moet gedacht worden aan kosten van personeel niet in loondienst, scholing en kosten voor Arbo en verzuimbeheer.

De loonkosten zijn in 2018 ten opzichte van begroting 2018 € 1.176.873 hoger; ten opzichte van realisatie 2017 zijn de loonkosten € 651.864 gestegen.

Deze hogere loonkosten zijn het gevolg van enerzijds de salarisverhogingen per 1 september 2018 en de gestegen premies voor pensioen en het Participatiefonds. Anderzijds zijn de loonkosten toegenomen door een grotere personele inzet in de formatie door de verhoogde rijksbijdrage voor de werkdrukvermindering.

De loonkosten in verband met vervanging bedroegen € 649.790; geraamd was een bedrag van € 327.756. Ten opzichte van 2017 waren de loonkosten in verband met vervanging in 2018 € 217.210 hoger.

De overige personele lasten zijn in 2018 ten opzichte van de ramingen € 98.953 hoger. Deze hogere lasten houden verband met hogere kosten voor scholing en personeel niet in loondienst.

Afschrijvingen

De afschrijvingen hebben in 2018 € 209.330 bedragen en zijn daarmee lager dan begroot en lager dan in 2017 gerealiseerd. Het niet uitvoeren van geplande investeringen op ICT-middelen is hiervan de oorzaak.

Huisvestingslasten

De huisvestingslasten zijn € 8.129 hoger dan begroot met name door een lagere dotatie aan de onderhoudsvoorziening lager dan in het boekjaar 2017.

Jaarrekening Stichting LIMA

Overige lasten

De overige lasten zijn in 2018 zowel in vergelijking met vorig boekjaar als ook de begroting lager. Deze lasten zijn onder te verdelen in de volgende rubrieken:

	Verschil t.o.v. begroting	Verschil t.o.v. 2017
Overige lasten		
Leer-en hulpmiddelen	-36.548	35.865
Inventaris en apparatuur	2.839	3.372
Administratie- en beheerlasten	1.803	13.746
Overige	47.590	49.234
	<u>15.684</u>	<u>102.217</u>

Financiële baten en lasten

De rentebaten bedroegen per saldo € 66.505 en liggen daarmee op het niveau zoals verwacht en ook in 2017 was gerealiseerd.

Investerings- en financieringsbeleid

Vanwege de gunstige liquiditeit (ratio 2,63) worden de investeringen uit eigen middelen voldaan. De investeringen worden bewaakt op basis van de liquiditeitsbegroting en zijn afgestemd vanuit een in de meerjaren investeringsbegroting (MIB) opgenomen financieel perspectief.

Jaarlijks wordt het meerjaren investeringsplan bijgesteld voor de investeringen met betrekking tot meubilair, onderwijsleerpakket (OLP) en Informatie en Communicatie Technologie (ICT). In de begroting wordt jaarlijks rekening gehouden met de geplande investeringen voor het betreffende kalenderjaar.

Voor alle scholen is een MOP (Meerjaren Onderhouds Plan) aanwezig dat periodiek geactualiseerd wordt. Jaarlijks vindt er een schouw plaats van alle gebouwen om te onderzoeken of alle voorgenomen onderhoud ook daadwerkelijk uitgevoerd moet worden.

Treasuryverslag

De Stichting heeft in 2015 een treasurystatuut opgesteld en vastgesteld. Dit statuut voldeed aan de criteria welke zijn opgenomen in de richtlijn beleggen en belenen van het ministerie. Het statuut is in 2016 aangepast aan de nieuwe regeling beleggen, lenen en derivaten. In 2017 is conform het statuut gehandeld.

De liquide middelen zijn ondergebracht bij de Rabobank. De Rabobank heeft een A-rating en voldoet aan de criteria van de regeling en het treasurystatuut. Er wordt gebruik gemaakt van betaal- en spaarrekeningen waaronder een deposito. De tegoeden op de rekeningen zijn direct opeisbaar behalve het tegoed op de deposito rekening, dit is een vaste termijn rekening van 23 september 2009 tot 23 september 2019 en het tegoed op deze rekening is niet direct opeisbaar.

In 2018 is een rentebate gerealiseerd van € 66.505.

Financiële kengetallen

Met betrekking tot de huisvestingsratio, liquiditeit, rentabiliteit, solvabiliteit, weerstandsvermogen en de kapitalisatiefactor vermelden wij de volgende kengetallen:

	2017	2018	2019	2020	2021
Kengetallen financiële positie	Realisatie	Realisatie	Prognose	Prognose	Prognose
Huisvestingsratio	0,05	0,04	0,04	0,05	0,05
Liquiditeit (current ratio)	3,47	2,63	2,07	1,99	1,86
Rentabiliteit	-0,04	-0,06	-0,03	0,00	0,00
Solvabiliteit II (inclusief voorzieningen)	0,78	0,71	0,66	0,64	0,61
Weerstandsvermogen	0,24	0,16	0,13	0,14	0,14
Kapitalisatiefactor	0,40	0,35	0,31	0,29	0,27

Jaarrekening Stichting LIMA

Huisvestingsratio

Het kengetal “huisvestingsratio” geeft de verhouding aan tussen de lasten van huisvesting en de totale lasten (inclusief financiële lasten).

Definitie: Som van de huisvestingslasten en afschrijvingen gebouwen en terreinen gedeeld door de som van de totale lasten (inclusief financiële lasten).

Kengetal	2017 Realisatie	2018 Realisatie	2019 Prognose	2020 Prognose	2021 Prognose
Huisvestingsratio	0,05	0,04	0,04	0,05	0,05

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde van hoger dan 0,10.

De huisvestingsratio is voor 2018 lager dan deze signaleringswaarde. Kanttekening hierbij is dat de kosten van schoonmaak hierbij niet zijn meegenomen omdat de loonkosten van het schoonmaakpersoneel hierin niet zijn meegenomen (deze zijn onder de personele lasten verantwoord). Wordt met de loonkosten van het schoonmaakpersoneel gerekend dan is de huisvestingsratio 0,02 punt hoger maar nog steeds lager dan de signaleringswaarde van 0,10.

Liquiditeit (current ratio)

De liquiditeit geeft aan in hoeverre de organisatie op korte termijn aan haar verplichtingen kan voldoen.

Definitie: De verhouding tussen de vlottende activa (som van liquide middelen, vorderingen en voorraden) en de kortlopende schulden.

Kengetal	2017 Realisatie	2018 Realisatie	2019 Prognose	2020 Prognose	2021 Prognose
Liquiditeit (current ratio)	3,47	2,63	2,07	1,99	1,86

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde lager dan 0,75.

De liquiditeitsratio geeft aan dat 2,63 keer kan worden voldaan aan de uitstaande kortlopende schulden. Stichting Lima heeft op 31 december 2018 de beschikking

over € 2.145.827 aan liquide middelen en heeft daarnaast € 566.794 openstaan aan nog te ontvangen bedragen. Deze bedragen zijn binnen één jaar opeisbaar, waardoor kan worden voldaan aan de openstaande schulden die binnen één jaar voldaan moeten zijn, te weten € 831.658.

De liquiditeitspositie is voor 2018 hoger dan de signaleringswaarde van de onderwijsinspectie. In vergelijking met 2017 is de liquiditeitspositie gedaald en uit de prognoses blijkt dat deze de komende jaren verder zal dalen.

In bovenstaande berekening is geen rekening gehouden met de in de voorzieningen opgenomen verplichtingen.

Rentabiliteit

De rentabiliteit geeft aan of er sprake is van een positief dan wel negatief bedrijfsresultaat in relatie tot de totale baten.

Definitie: Resultaat gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

Kengetal	2017 Realisatie	2018 Realisatie	2019 Prognose	2020 Prognose	2021 Prognose
Rentabiliteit	-0,04	-0,06	-0,03	0,00	0,00

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde lager dan -0,10.

De rentabiliteit geeft aan hoeveel van de totale opbrengsten omgezet wordt in het uiteindelijke resultaat.

Stichting Lima heeft van de totale opbrengsten, te weten € 9.944.281, een resultaat behaald van - € 616.582. Dit houdt in dat er naast de inzet van elke euro die ontvangen en besteed wordt er € 0,06 is ingeteerd op de reserves.

Jaarrekening Stichting LIMA

Solvabiliteit II

De solvabiliteit geeft de verhouding aan tussen eigen en vreemd vermogen en verschaft dus inzicht in de financieringsopbouw. De solvabiliteit geeft ook aan in hoeverre de organisatie op langere termijn aan haar verplichtingen kan voldoen.

Definitie: Eigen vermogen en voorzieningen gedeeld door het totale vermogen.

Kengetal	2017 Realisatie	2018 Realisatie	2019 Prognose	2020 Prognose	2021 Prognose
Solvabiliteit II (incl. voorzieningen)	0,78	0,71	0,66	0,64	0,61

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde lager dan 0,30.

Solvabiliteit II geeft aan dat 71% van het totale vermogen uit eigen vermogen ofwel uit reserves en voorzieningen bestaat, hetgeen inhoudt dat slechts 29% van het totale vermogen gefinancierd wordt met vreemd vermogen.

De solvabiliteitspositie is voor 2018 hoger dan de signaleringswaarde van de onderwijsinspectie. In vergelijking met 2017 is de solvabiliteitspositie lager geworden en naar de toekomst toe is de prognose dat de solvabiliteitspositie verder zal dalen.

Weerstandvermogen

Het weerstandvermogen geeft aan het vermogen om niet-voorziene tot de reguliere bedrijfsvoering behorende risico's op te vangen.

Definitie: Het eigen vermogen gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

Kengetal	2017 Realisatie	2018 Realisatie	2019 Prognose	2020 Prognose	2021 Prognose
Weerstandvermogen	0,24	0,16	0,13	0,14	0,14

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde lager dan 0,05.

In deze definitie wordt de rol van het eigen vermogen als risicobuffer voor onvoorziene gebeurtenissen benadrukt.

Bij toepassing en verankering van het risicomanagement in de organisatie en het goed functioneren van de planning & control cyclus blijven altijd restrisico's achter. Voor het opvangen van de mogelijke financiële effecten moet het bestuur voldoende weerstandvermogen hebben of opbouwen.

Het weerstandvermogen is voor 2018 hoger dan de signaleringswaarde van de onderwijsinspectie. In vergelijking met 2017 is het weerstandvermogen gedaald. De verwachting is dat deze in de toekomst verder zal dalen, maar binnen de signaleringswaarde van de inspectie zal blijven.

Kapitalisatiefactor

De kapitalisatiefactor geeft een indicatie hoe rijk een schoolbestuur is; dit om te signaleren of onderwijsorganisaties misschien een deel van hun kapitaal niet of inefficiënt benutten voor de vervulling van hun taken.

Definitie: De activazijde van de balans minus de materiële vaste activa betreffende gebouwen en terreinen gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

Kengetal	2017 Realisatie	2018 Realisatie	2019 Prognose	2020 Prognose	2021 Prognose
Kapitalisatiefactor	0,40	0,35	0,31	0,29	0,27

De onderwijsinspectie hanteert geen signaleringswaarde voor de kapitalisatiefactor in het nieuwe toetsingskader dat geldt voor verslagjaren vanaf 2015.

Jaarrekening Stichting LIMA

Continuïteitsparagraaf

In onderstaande tekst en cijfers wordt ingegaan op de toekomstige ontwikkelingen voor Stichting Lima. Hiermee wordt een beeld gegeven over de continuïteit van de stichting.

Omdat er geen sprake is van majeure investeringen of doordecentralisatie van de huisvesting zijn in deze continuïteitsparagraaf de gegevens voor de komende drie jaar opgenomen.

Leerlingenaantal en personele bezetting

Kengetallen	Realisatie 2017	Realisatie 2018	Prognose 2019	Prognose 2020	Prognose 2021
Aantal leerlingen op 1 oktober	1.523	1.512	1.467	1.442	1.390
Personele bezetting per 31 december					
Bestuur / management (fte)	8,7	10,7	8,7	8,7	8,7
Personeel primair proces (fte)	98,2	100,7	90,9	85,8	85,8
Ondersteunend personeel (fte)	13,7	18,3	19,5	19,5	19,5
Totale personele bezetting (fte)	120,6	129,7	119,1	114,0	114,0
Overige kengetallen per 31 december					
Aantal leerlingen / Totaal personeel	12,63	11,66	12,32	12,65	12,19
Aantal leerlingen / Onderwijzend personeel	15,51	15,01	16,14	16,80	16,20

Leerling ontwikkeling

De scholen van Stichting Lima liggen in een krimpregio en dit betekent dat de leerlingaantallen de komende jaren terug zullen lopen. Om de risico's die hiermee samenhangen (dalende inkomsten en leegstand in gebouwen) in kaart te brengen is kritisch gekeken naar de leerling prognoses voor de komende jaren.

Voor de leerlingenprognoses is uitgegaan van de gegevens in ParnasSys (opbouw 1 oktober 2018, instroom en uitstroom) en de geboortecijfers van de gemeente. Deze gegevens zijn vergeleken met MOOZ, scenariomodel en de eigen prognoses. De berekeningen komen in grote lijnen overeen met de eigen prognoses en daarom zijn voor de meerjarenbegroting de eigen prognoses gebruikt.

Personele bezetting

De personele bezetting op 31 december 2018 was hoger dan op 31 december 2017. Dit verschil is te verklaren uit de extra middelen die van rijkswege zijn ontvangen voor werkdrukvermindering. Naar de toekomst is voor de prognose van de personele bezetting rekening gehouden met natuurlijk verloop i.v.m. het bereiken van de AOW leeftijd maar ook is er rekening mee gehouden dat alle bepaalde tijd dienstverbanden eindigen op de einddatum.

Balans

Balans	Realisatie 31-12- 2017	Realisatie 31-12- 2018	Prognose 31-12- 2019	Prognose 31-12- 2020	Prognose 31-12- 2021
Activa					
Materiële vaste activa	906.946	785.605	921.605	796.055	703.255
Vorderingen	545.418	566.792	566.793	566.793	566.793
Liquide middelen	2.373.970	2.145.827	1.572.981	1.486.409	1.351.220
Activa, totaal	3.826.334	3.498.224	3.061.379	2.849.257	2.621.268
Passiva					
Eigen vermogen	2.251.512	1.634.930	1.337.330	1.382.230	1.357.830
Voorzieningen	733.487	831.658	692.413	435.391	231.802
Kortlopende schulden	841.336	1.031.636	1.031.636	1.031.636	1.031.636
Passiva, totaal	3.826.334	3.498.224	3.061.379	2.849.257	2.621.268

Jaarrekening Stichting LIMA

Toelichting op de balans:

De materiële vaste activa zal in 2019 toenemen vanwege de voorgenomen investeringen. Alle scholen hebben aan de hand van de schoolplannen gekeken naar wat nodig is om deze plannen te realiseren en deze investeringen zijn verwerkt in de meerjaren investeringsbegroting. De vorderingen en overige schulden zijn lastig te voorspellen aangezien de balans een momentopname is en daarom is aangenomen dat deze posten de komende jaren gelijk zullen zijn aan de omvang op 31 december 2018. Voor de voorzieningen is rekening gehouden met toevoegingen en uitgaven conform de meerjaren onderhoudsplannen waarbij voor de 3 scholen die opgaan in het IEKC rekening is gehouden met noodzakelijk groot onderhoud in 2019 en 2020. Daarna zullen de scholen naar verwachting opgaan in het IEKC.

MOP versus voorziening	2019	2020	2021
Stand 1 jan.	742.894	603.648	346.626
Toevoeging	173.834	173.834	173.834
Uitgaven conform MOP 70% + schatting 3 scholen	313.080	430.856	377.423
Stand 31 dec.	603.648	346.626	143.037

De omvang van de liquide middelen is bepaald met behulp van de volgende liquiditeitsbegroting.

Liquiditeitsprognose	2019	2020	2021
Beginsaldo	2.145.827	1.572.981	1.486.409
begroot resultaat	-297.600	44.900	-24.400
<i>toename liquide middelen</i>			
afschrijvingen	238.000	196.100	165.800
toevoeging voorziening onderhoud	173.834	173.834	173.834
<i>afname liquide middelen</i>			
investeringen materiële vaste activa	-374.000	-70.550	-73.000
groot onderhoud uit	-313.080	-430.856	-377.423
onderhoudsvoorziening			
Eindsaldo	1.572.981	1.486.409	1.351.220

Staat van baten en lasten

Staat van baten en lasten	2017	2018	2019	2020	2021
	Realisatie	Realisatie	Prognose	Prognose	Prognose
Baten					
Rijksbijdragen	9.313.103	9.769.430	9.829.000	9.723.900	9.687.700
Subsidies overige overheden	24.477	28.994	13.000	13.000	13.000
Overige baten	148.876	145.857	58.000	58.000	58.000
Totaal baten	9.486.456	9.944.281	9.087.909	9.794.900	9.758.700
Lasten					
Personeelslasten	8.340.707	9.184.604	8.906.000	8.436.800	8.500.200
Afschrijvingen	223.515	209.330	238.000	196.100	165.800
Huisvestingslasten	488.758	450.524	443.600	443.600	443.600
Overige lasten	885.128	782.910	674.000	672.500	672.500
Totaal lasten	9.938.107	10.627.368	10.261.600	9.749.000	9.782.100
Financiële baten	68.466	67.535	65.000	-	-
Financiële lasten	-742	-1.030	-1.000	-1.000	-1.000
Financiële baten en lasten	67.724	66.505	64.000	-1.000	-1.000
Resultaat	-383.927	-616.582	-297.600	44.900	-24.400

De meerjarenbegroting 2019-2021 is vastgesteld door de RvT in de vergadering van 4 februari 2019.

Toelichting op de staat van baten en lasten:

De rijksbijdragen zullen als gevolg van de dalende leerlingaantallen afnemen. Bij het opstellen van de ramingen is geen rekening gehouden met incidentele rijksbijdragen hetgeen mede de lagere opbrengst verklaard ten opzichte van de realisatiecijfers. De begrote rijksbijdragen zijn gebaseerd op de door de minister van OCW vastgestelde

Jaarrekening Stichting LIMA

normbedragen in de Regeling bekostiging personeel PO 2018-2019 van 12 september 2018 (nr. PO/FenV/1403586). Er is rekening gehouden met het verlengen van de regeling prestatiebox. Voor de overdracht via het samenwerkingsverband is gerekend met het bedrag per leerling voor schooljaar 2018/2019.

De overige overheidsbijdragen betreft de klokuurvergoeding die van de gemeente wordt ontvangen voor de gymzaal bij de Ludgerusschool.

Onder de overige baten wordt rekening gehouden met de opbrengsten uit huur/medegebruik.

De personele lasten bestaan uit de loonkosten en overige personele lasten. De loonkosten zijn gebaseerd op het bestuursformatieplan 2018/2019 waarbij alle tijdelijke aanstellingen niet verlengd worden na 1 augustus 2019. Verder is er rekening gehouden met natuurlijk verloop waarbij er van uitgegaan is dat medewerkers op de AOW leeftijd uit dienst gaan.

Onder de overige personele lasten wordt o.a. rekening gehouden met kosten voor inhuur extern personeel, bedrijfsgezondheidszorg, nascholing, schoolbegeleiding en vervangingsbeheer.

Voor de afschrijvingen is uitgegaan van de huidige afschrijvingslasten en daarbij zijn de afschrijvingsbedragen van de nieuwe investeringen opgenomen. De afschrijvingslasten nemen toe vanwege de voorgenomen investeringen.

Voor de huisvestingslasten en de overige lasten is uitgegaan van bestaand beleid en historische gegevens.

Interne risicobeheersings- en controlesysteem

Het College van Bestuur is verantwoordelijk voor het bestaan en de werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen. Deze systemen hebben als doel het bewaken van de realisatie van doelstellingen, de betrouwbaarheid van de financiële verslaggeving en het naleven van de wet- en regelgeving.

Stichting Lima is lid van de sectororganisatie voor het primair onderwijs, de PO-raad en zoals alle leden van de PO-raad, heeft Stichting Lima de Code Goed Bestuur Primair Onderwijs conform vastgesteld. In deze code zijn de basisprincipes vastgelegd omtrent professionaliteit van bestuurders en managers in het primair onderwijs.

Stichting Lima heeft vanaf 1 januari 2016 de personeels- en de financiële administratie in eigen beheer. Alleen de salarisadministratie wordt uitbesteed aan Driessen HRM en via Driessen wordt de software afgenomen om de personele- en financiële administratie te voeren. De controller is eerste aanspreekpunt voor alle interne en externe financiële aangelegenheden en bewaakt de wijze van toepassing van de planning & control cyclus.

Het toezicht houden op de goede werking van het interne beheersingssysteem wordt gedaan met behulp van bestuurlijke beleidskaders en de jaarcyclus van verantwoording (zie hierna). In de jaarcyclus van verantwoording is vastgelegd wat wanneer gemonitord wordt door de Raad van Toezicht. Tevens is daarin vastgelegd dat het College van Bestuur niet na laat om tijdig, nauwkeurig en toegankelijke monitorinformatie voor te leggen die aansluit bij de desbetreffende bestuur--uitspraken.

Jaarrekening Stichting LIMA

Jaarcyclus van verantwoording

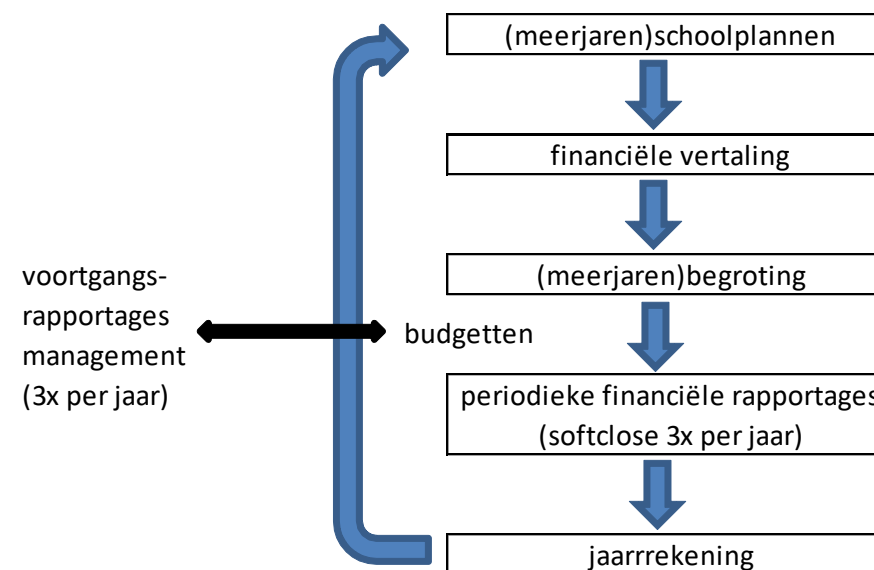
Maand	Verantwoording/rapportage
September	1.1 Bestuurlijke werkwijze (jaarevaluatie)
	2.2 t/m 2.4 Mandatering, verantwoording, beoordeling (jaarevaluatie)
	4.1 Bevoegdheidskaders algemeen (jaarevaluatie)
	4.4 Informatie aan en ondersteuning van het bestuur (jaarevaluatie)
Oktober	3.1 Toegankelijkheid (incl. 4.7.3)
	3.2 Kwaliteit van het onderwijs (rapportage voorgaande schooljaar)
	3.3 Veilige leeromgeving (incl. 4.7.1 en 4.7.2)
	4.3 Financieel (exploitatieoverzicht)
December	4.3 Financieel (begroting)
	4.3 Financieel (exploitatieoverzicht)
Februari	3.6 en 4.9 Huisvesting
Mei	3.5 PR en marketing
	3.7 Goed onderwijs, goed bestuur (incl. 4.8 Ouders/verzorgers)
	4.2 Personeel (sociaal jaarverslag)
	4.3 Financieel (jaarrekening)
Juni	3.4 Professionalisering van het personeel
	4.3 Financieel (exploitatieoverzicht + 3.8 de beoogde resultaten)
	4.5 Interne organisatie
	4.6 Onderwijskundige inrichting

In de jaarcyclus van verantwoording is ook de planning & control cyclus verwerkt.

Cijferbeoordeling wordt toegepast door de werkelijke cijfers periodiek te vergelijken met de begrote cijfers. Deze cijferbeoordeling vindt drie maal per jaar plaats en er wordt hierover verantwoording afgelegd aan de Raad van Toezicht conform de jaarcyclus.

De planning en control cyclus (zie figuur 1) is gekoppeld aan de jaarplannen van de scholen. Ieder jaar in oktober begint deze cyclus op de teldatum 1 oktober. Het

aantal leerlingen is namelijk de basis voor de bekostiging. Er wordt een begroting gemaakt en schooldirecteuren wordt gevraagd welke investeringen nodig zijn voor de realisatie van de schoolplannen. In overleg met het College van Bestuur wordt de personeelsformatie ingevuld en deze wordt verwerkt in de begroting. Gedurende het jaar wordt budgetuitputting gevolgd en de schooldirecteuren ontvangen financiële managementrapportages voor hun school die tevens mondeling doorgesproken worden. Het College van Bestuur ontvangt financiële managementrapportages op organisatie niveau die gebruikt worden voor de verantwoording naar de Raad van Toezicht. Op deze manier wordt scherp gemonitord of inkomsten en uitgaven in lijn zijn met de begroting om financiële tegenvallers proactief bij te kunnen stellen.

Figuur 2: Planning & control cyclus

Er is geen aanleiding te veronderstellen dat de risicobeheersings- en controlesystemen ten aanzien van financiële verslaggevingsrisico's in het boekjaar 2017 niet naar behoren hebben gefunctioneerd.

Jaarrekening Stichting LIMA

Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

De belangrijkste risico's die Stichting Lima voor de komende jaren ziet zijn:

Risico van dalende leerlingaantallen (krimp)

Dalende leerlingaantallen zijn niet alleen bepalend voor de opbrengsten van een schoolbestuur maar ook een bedreiging voor het behoud van een kwalitatief, divers, toegankelijk en doelmatig onderwijsaanbod.

Maatregel: jaarlijks worden realistische leerlingprognoses gemaakt en de effecten van dalende leerlingaantallen voor de inkomsten worden doorgerekend in de meerjarenbegroting. Verder is in 2015 een vergaande vorm van samenwerking onderzocht om dit risico op te vangen. Echter eind 2015 heeft de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap goedkeuring onthouden aan de voorgenomen fusie omdat niet werd voldaan aan de voorwaarden van artikel 64c, tweede lid, van de WPO in samenhang gelezen met artikel 17 van de WPO. Om toch efficiënter en effectiever te kunnen werken en dit risico op te vangen is begin 2016 gekozen voor een andere vorm van samenwerking met Reflexis Openbaar Basisonderwijs.

Risico dat omvang school niet aansluit op beschikbare budget

De hoogte van het leerlingaantal is in grote mate bepalend voor de hoeveelheid middelen die het bestuur van het Rijk ontvangt. Het gebouw krimpt echter niet en dat kan een risico zijn voor de exploitatie.

Maatregel: jaarlijks worden realistische prognoses gemaakt en het personeelsbestand wordt daar op afgestemd. Bij dreigende leegstand in de gebouwen wordt waar mogelijk medegebruik benut.

Risico overschrijding formatiebudget

In de meerjaren begroting is al rekening gehouden met de toekomstige pensioneringen en met de zekere opbrengsten. Verder wordt uitgegaan van voorzichtige ramingen van het aantal leerlingen en wordt een behoudend begrotingsbeleid gevoerd.

Maatregel: terughoudendheid bij het aangaan van personele verplichtingen en het periodiek volgen van de ontwikkeling van de exploitatie ten opzichte van de begroting.

Risico uitkeringen voor eigen rekening

Aan het einde van het schooljaar worden dienstverbanden voor bepaalde tijd niet verlengd of gedurende het jaar eindigen vervangingswerkzaamheden. Ex-medewerkers kunnen een WW uitkering aanvragen bij het UWV en deze ook toegekend krijgen. Omdat de sector onderwijs eigenrisicodragers is voor de WW kunnen de kosten van deze uitkering voor rekening van de laatste werkgever komen. Stichting Lima is hiervoor op grond van Wet Primair Onderwijs verplicht aangesloten bij het Participatiefonds. Het Participatiefonds kan onder voorwaarden de uitkeringskosten voor zijn rekening nemen.

Maatregelen: goed personeelsbeleid voeren en er voor zorgen dat de juiste inspanningen zijn gepleegd voorafgaand aan de beëindiging van een dienstverband.

Stichting Lima streeft er naar om risico's te beheersen en de kans op fouten, het nemen van verkeerde beslissingen en het verrast worden door onvoorziene omstandigheden zoveel mogelijk te reduceren. Volledigheid valt echter niet te garanderen. Het is nooit uit te sluiten dat de organisatie blootstaat aan risico's die nog niet bekend zijn of die (nog) niet belangrijk worden geacht. Bovendien kan geen enkel systeem van risicobeheersing en interne controle absolute zekerheid bieden tegen het niet realiseren van organisatiedoelstellingen, of het volledig voorkomen van verlies, fraude en overtredingen van wetten en regels.

Voor een adequate risicobeheersing en interne controle worden in de organisatie gebruik gemaakt van diverse op elkaar afgestemde instrumenten.

- Er is een besturingsmodel volgens Policy Governance met een Raad van Toezicht die de dagelijkse leiding overgedragen heeft aan het College van bestuur;
- De bestuurlijke werkwijze is vastgelegd in het bestuurlijk beleidskader;
- Het College van Bestuur, verantwoordelijk voor realisatie van organisatiedoelstellingen, legt hierover conform de jaarcyclus verantwoording af aan de Raad van Toezicht;
- De schooldirecteuren vertalen de organisatiedoelstellingen naar de schoolconcepten;
- Het directieteam komt periodiek bij elkaar om lopende zaken met elkaar te bespreken en om de integrale voortgang te bewaken;
- Er wordt een beheerste en integere bedrijfsvoering gevoerd, waaronder voorzieningen om verstrengeling van belangen tegen te gaan;

Jaarrekening Stichting LIMA

- Er wordt een kwaliteitsinstrument als beheerprogramma gebruikt voor het monitoren van de kwaliteit van het onderwijs;
- Er vindt een jaarlijkse schouw van de gebouwen plaats om noodzakelijk onderhoud te analyseren in vergelijking met de meerjaren onderhoudsplannen;
- Bewaking van het personeelsbestand door een kritische analyse van leerling prognoses en door uit te gaan van de T-systematiek;
- De grootste reeds bekende risico's (krimp, hoge gemiddelde personeelslast en leegstand gebouwen) zijn redelijk goed in te schatten en zijn in de meerjarenbegroting verwerkt;
- Het signaleren van afwijkingen, het analyseren van mogelijke oorzaken en het adviseren over bijstellingen mede aan de hand van periodieke voortgangs-rapportages;
- Budgetbewaking vormt een vast onderdeel van onze planning & control cyclus;
- Periodieke besprekingen over budgetuitputting tussen de schooldirecteur en de controller;
- Het opvolgen van de aanbevelingen uit de management letter van de externe accountant.

Gelet op bovenstaande is het oordeel terecht dat de systemen van risicobeheersing en interne controle een redelijke mate van zekerheid geven over de financiële verslagleggingsrisico's en dat de financiële verslaggeving geen onjuistheden van materieel belang bevat.

Het bestuur verklaart dat, voor zover bekend:

- de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de activa, de passiva, de financiële positie en het resultaat van Stichting Lima;
- het jaarverslag een getrouw beeld geeft van de toestand op balansdatum en de gang van zaken gedurende het boekjaar; en
- in het jaarverslag de voornaamste risico's waarmee Stichting Lima wordt geconfronteerd zijn beschreven.